
คู่มือฉันทานุมัติที่ได้รับการบอกแจ้ง รับรู้
ล่วงหน้า และเป็นอิสระ (FPIC) ของ RSPO
(2565)

ชื่อเอกสาร : คู่มือฉันทานุมัติที่ได้รับการบอกแจ้ง รับรู้ล่วงหน้า และเป็นอิสระ (FPIC) ของ RSPO (2565)

รหัสเอกสาร : RSPO-GUI-T08-002 V3 THA

ขอบเขต : การดำเนินงานปลูกในแปลงที่มีอยู่ และการปลูกใหม่

ประเภทเอกสาร : คู่มือการดำเนินงาน

อนุมัติ : คณะกรรมการมาตรฐาน ณ วันที่ 16 พฤศจิกายน 2565

ติดต่อ : standard.development@rspo.org

สารบัญ

รายการค้าย่อ	v
อภิธานศัพท์	vi
หมายเหตุผู้ใช้	9
คู่มือนี้สำหรับใคร	9
วัตถุประสงค์ของคู่มือ FPIC	9
วิธีอ่านคู่มือ FPIC	10
กระบวนการ FPIC ตามหลักการและเกณฑ์กำหนดของ RSPO ปี 2561	11
ขั้นตอนการปลูกใหม่ (NPP).....	11
ส่วนที่ A: ภาพรวมของ FPIC.....	13
ทำความเข้าใจ FPIC	13
FPIC คืออะไร.....	13
ทำไมกระบวนการ FPIC จึงมีความสำคัญ.....	13
เมื่อไรที่จำเป็นต้องใช้กระบวนการ FPIC	14
ใครเป็นผู้รับผิดชอบกระบวนการ FPIC	14
บทบาทสำคัญของผู้เข้ากระบวนการ FPIC	14
การมีส่วนร่วมกับชนพื้นเมืองและชุมชนท้องถิ่น	16
องค์ประกอบอันทานุมัติ.....	16
รับรองว่าอันทานุมัติได้รับรู้ล่วงหน้า.....	17
รับรองว่ามีการให้อันทานุมัติ	18
ส่วนที่ B: การดำเนินการกระบวนการ FPIC.....	21
FPIC โดยย่อ.....	21
การดำเนินการกระบวนการ FPIC มีขั้นตอนอย่างไร.....	21
ขั้นที่ 1: การเตรียมการและการสืบหาหลักฐานข้อมูล	26
ระบุตัวและมีส่วนร่วมกับชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้ใช้ที่ดินรายอื่นๆ ที่ได้รับผลกระทบ	26
การปรึกษาหารือล่วงหน้า.....	26
การมีส่วนร่วมกับองค์กรตัวแทนของชุมชน	27
ขั้นที่ 2: การประเมิน.....	28
การระบุสิทธิที่ดินและทรัพยากรอื่นๆ ที่มีมาก่อน	29
การประเมินการถือครองและการใช้ประโยชน์ที่ดิน.....	32
การทำแผนที่แบบมีส่วนร่วม	34
การประเมินผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อม (SEIA)	36
การประเมินการเปลี่ยนแปลงร่วมสำหรับพื้นที่ที่มีคุณค่าสูงต่อการอนุรักษ์และพื้นที่ที่มีการกักเก็บคาร์บอนสูง (HCV-HCSA) แบบบูรณาการ.....	39
พื้นที่ที่มีคุณค่าสูงด้านการอนุรักษ์ (HCV).....	40
แนวทางการประเมินพื้นที่ที่มีการกักเก็บคาร์บอนสูง (HCSA).....	41
ขั้นที่ 3: การเจรจาต่อรอง	43
การปรึกษาหารือโดยสุจริต.....	43
การลงนามข้อตกลงการเจรจาระหว่างคู่สัญญา.....	44
ขั้นที่ 4: การดำเนินการและการติดตามตรวจสอบ	46

การติดตามตรวจสอบอย่างมีส่วนร่วม	46
กลไกการร้องทุกข์.....	47
กลไกการแก้ปัญหาความขัดแย้ง.....	48
การดำเนินกลไกร้องทุกข์และกลไกแก้ปัญหาความขัดแย้ง องค์ประกอบสำคัญบางประการที่ควรรวมไว้:	49
การเยียวยาทางสังคมสำหรับการสูญเสียพื้นที่ที่มีคุณค่าสูงต่อการอนุรักษ์	52
ขั้นที่ 5: การตรวจสอบยืนยัน	54
การประเมินภายในของการปฏิบัติตามข้อกำหนด FPIC ของ RSPO	54
ภาคผนวก 1: คำแนะนำเกี่ยวกับแนวเขตและแนวกันชนสำหรับ FPIC	57
แนวกันชน	57
ภาคผนวก 2: FPIC ในกฎหมายระหว่างประเทศ.....	59
ภาคผนวก 3: คำถามที่พบบ่อย (FAQs)	60
ภาคผนวก 4: ความท้าทายและสรุปความเสี่ยงสะท้อนจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาตามคู่มือนี้	61

รายการคำย่อ

ALS	Assessor Licensing Scheme (โครงการออกใบอนุญาตผู้ประเมิน)
CB	Certification Body (หน่วยการรับรองมาตรฐาน)
CSO	Civil Society Organisation (องค์กรภาคประชาสังคม)
FPIC	Free, Prior and Informed Consent (ฉันทานุมัติที่ได้รับการบอกแจ้ง รับรู้ล่วงหน้า และเป็นอิสระ)
GHG	Greenhouse Gas (ก๊าซเรือนกระจก)
HCSA	High Carbon Stock Approach (แนวทางการประเมินพื้นที่ที่มีการกักเก็บคาร์บอนสูง)
HCV-HCSA	High Conservation Value-High Carbon Stock Approach (การประเมินพื้นที่ที่มีคุณค่าสูงต่อการอนุรักษ์ (HCV) และพื้นที่ที่มีการกักเก็บคาร์บอนสูง (HCS))
HCVN	High Conservation Value Network (เครือข่ายพื้นที่ที่มีคุณค่าสูงต่อการอนุรักษ์)
ILO	International Labour Organization (องค์การแรงงานระหว่างประเทศ)
ILO 169	ILO Convention 169 concerning Indigenous and Tribal Peoples in Independent Countries (อนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 169 ว่าด้วยชนพื้นเมือง และประชากรที่เป็นเผ่าชนในประเทศเอกราช)
MoU	Memorandum of Understanding (บันทึกความเข้าใจ)
NGO	Non-Governmental Organisation (องค์กรพัฒนาเอกชน)
NPP	New Planting Procedure (ขั้นตอนการปลูกใหม่)
P&C	Principles and Criteria (หลักการและเกณฑ์กำหนด)
RSPO	Roundtable on Sustainable Palm Oil (องค์กรเจรจาระหว่างประเทศว่าด้วยน้ำมันปาล์มยั่งยืน)
SEIA	Social and Environmental Impact Assessment (การประเมินผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อม)
SOP	Standard Operating Procedure (มาตรฐานขั้นตอนการดำเนินงาน)
UNDRIP	United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples (ปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิของชนพื้นเมือง)
UoC	Unit of Certification (หน่วยการรับรอง)

อภิธานศัพท์

Affected Communities¹

ชุมชนที่ได้รับผลกระทบ

แผนการประเมินและการดำเนินการตามมาตรฐานฉันทานุมัติที่ได้รับการบอกแจ้ง รับผิดชอบต่อหน้า และเป็นอิสระ (FPIC) ต้องพิจารณาถึงชุมชนทั้งหมดที่มีโอกาสจะได้รับผลกระทบโดยตรงอย่างมีนัยสำคัญจากแผนพัฒนาที่น่าเสนอ เช่น ชุมชนที่ถือครองที่ดินและใช้สิทธิประโยชน์อยู่ในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ รวมทั้งพิจารณาพื้นที่ชุมชนอื่นๆ ที่มีแนวโน้มที่จะได้รับผลกระทบโดยอ้อม เช่น การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในระยะยาวที่จะมีผลกระทบต่อระบบนิเวศ เนื่องจากการพัฒนาที่มีความจำเป็นต้องใช้น้ำในการดำเนินงาน

Associated Development²

การดำเนินการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง

กระบวนการผลิตน้ำมันปาล์ม ประกอบด้วย การจัดตั้งโรงสกัด การกะเทาะเปลือก เรือนเพาะปลูก ที่พักอาศัย แคมป์คนงาน และจัดตั้งสำนักงาน ก่อสร้างถนน/ท่าเส้นแบ่งเขต การสร้างทางระบายน้ำ สร้างโรงบำบัดน้ำเสีย สร้างศูนย์เก็บรวบรวมปาล์มหลายสัด การปลูกแบบขั้นบันได งานดินเตรียมพื้นที่ แปลงเกษตรกรายย่อย/ผู้ปลูกปาล์มรายใหญ่ ภายใต้โครงการ และจัดทำแผนพัฒนาเพื่อดำเนินการปลูกในพื้นที่ใหม่

Development Activities

กิจกรรมการพัฒนาพื้นที่

การปลูกปาล์มในพื้นที่ใหม่ หรือการดำเนินการกิจกรรมใดๆ ที่เกี่ยวกับการปลูก การขยายพันธุ์ หรือการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานที่จัดการโดยหน่วยการรับรอง (UoC) ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และ/หรือผู้ใช้ที่ดินใกล้เคียงรายอื่น

High Conservation Value (HCV) areas³

พื้นที่ที่มีคุณค่าด้านการอนุรักษ์สูง

พื้นที่ที่ต้องมีการดูแลรักษาหรือปรับปรุงหรือมีคุณค่าสูงต่อการอนุรักษ์ (HCVs) ดังนี้:

HCV 1 – พื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ: แหล่งรวมความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงสิ่งมีชีวิตเฉพาะถิ่น และชนิดพันธุ์หายาก ถูกคุกคาม หรือใกล้สูญพันธุ์ (RTE) ที่มีความสำคัญระดับโลก ระดับภูมิภาค หรือระดับชาติ

HCV 2 – ระบบนิเวศระดับภูมิทัศน์ ระบบนิเวศแบบโมเสก และภูมิทัศน์ป่าไม้ที่สมบูรณ์ (IFL): ระบบนิเวศในระดับภูมิทัศน์ขนาดใหญ่ ระบบนิเวศแบบโมเสก และ IFL ที่มีความสำคัญในระดับโลก ระดับภูมิภาค หรือระดับชาติ เป็นพื้นที่ที่มีสิ่งมีชีวิตจำนวนมากอาศัยอยู่ และส่วนใหญ่เกิดตามธรรมชาติ มีรูปแบบธรรมชาติของการสืบสายพันธุ์ การกระจายพันธุ์ และความชุกชุมของสายพันธุ์

HCV 3 – ระบบนิเวศและถิ่นที่อยู่อาศัย: ระบบนิเวศที่มีชนิดพันธุ์หายาก ถูกคุกคาม หรือใกล้สูญพันธุ์ (RTE) รวมถึงพื้นที่ที่เป็นแหล่งอาศัยหรือหลบภัยของสัตว์ป่า

HCV 4 – ระบบนิเวศบริการ: บริการจากระบบนิเวศขั้นพื้นฐานในสภาวะวิกฤต รวมถึงการปกป้องพื้นที่กักเก็บน้ำ และควบคุมการกัดเซาะพังทลายของดินและพื้นที่ลาดชัน

HCV 5 – พื้นที่ที่มีคุณค่าในการให้ปัจจัยพื้นฐาน: พื้นที่และทรัพยากรที่เป็นรากฐานสำคัญสำหรับชุมชนท้องถิ่น หรือชนพื้นเมืองเข้ามาใช้ประโยชน์ในปัจจุบัน (เพื่อการดำรงชีพ สุขภาพ แหล่งอาหาร แหล่งน้ำ และอื่นๆ) ถูกกำหนดโดยการมีส่วนร่วมกับชุมชนท้องถิ่นหรือชนพื้นเมืองเหล่านี้

HCV 6 – พื้นที่ที่มีคุณค่าด้านวัฒนธรรม: พื้นที่ ทรัพยากร ถิ่นที่อยู่อาศัย และภูมิทัศน์ที่มีคุณค่าด้านวัฒนธรรมในระดับโลก หรือระดับชาติ มีนัยสำคัญทางโบราณคดีหรือประวัติศาสตร์ และ/หรือความสำคัญทางวัฒนธรรมวิกฤต ทางนิเวศ ทางเศรษฐกิจ หรือทางศาสนา/ความศักดิ์สิทธิ์ สำหรับวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชนท้องถิ่นหรือชนพื้นเมือง ที่กำหนดโดยการมีส่วนร่วมกับชุมชนท้องถิ่นหรือชนพื้นเมืองเหล่านี้

Human Rights Defenders

(HRD)⁴

นักปกป้องสิทธิมนุษยชน

บุคคล กลุ่มชน และสมาคม ที่ส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชนที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล มีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งในการจัดการละเมิดสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานทุกรูปแบบของปัจเจกชนและประชาชน คำนียามนี้รวมถึงนักปกป้องสิ่งแวดล้อม ผู้แจ้งเบาะแส ผู้ร้องเรียน และโฆษกชุมชน คำจำกัดความนี้ไม่รวมถึงบุคคลที่กระทำการหรือเผยแพร่ความรุนแรง

¹ แนวทางการประเมินพื้นที่ที่มีการกักเก็บคาร์บอนสูง ของ RSPO (2565), อภิธานศัพท์, หน้า 2

² กระบวนการปลูกใหม่ตามมาตรฐาน RSPO 2564, ภาคผนวก 1. คำนิยาม, หน้า 21

³ หลักการและเกณฑ์กำหนด RSPO (2561), ภาคผนวก 1: คำนิยาม, หน้า 71-72

⁴ หลักการและเกณฑ์กำหนด RSPO (2561), ภาคผนวก 1: คำนิยาม หน้า 72

<p>Independent Mill⁵ โรงสกัดน้ำมันปาล์มอิสระ</p>	<p>โรงสกัดน้ำมันที่ดำเนินงานโดยอิสระ และไม่มี ความเกี่ยวข้องทางกฎหมายกับสวนปาล์มน้ำมันใดโดยเฉพาะ ไม่ว่าจะ เป็นบริษัทแม่ หรือบริษัทในเครือ</p>
<p>Indigenous Peoples⁶ ชนพื้นเมือง</p>	<p>ชนพื้นเมืองเป็นผู้สืบทอดและประพฤติตามวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ และวิถีที่เกี่ยวกับผู้คนและสิ่งแวดล้อม พวกเขา ยังคงรักษาลักษณะทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมืองที่แตกต่างจากสังคมกระแสหลักที่พวกเขาอาศัยอยู่ แม้จะมีความแตกต่างทางวัฒนธรรม แต่ชนพื้นเมืองจากทั่วโลกยังมีปัญหาเหมือนกันที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิของตน ในฐานะประชาชนที่แตกต่างกัน</p>
<p>Local Communities⁷ ชุมชนท้องถิ่น</p>	<p>ชนพื้นเมืองได้เรียกร้องให้มีการยอมรับในเอกลักษณ์ วิถีชีวิต และสิทธิในพื้นที่ดั้งเดิม ดินแดน และทรัพยากรธรรมชาติ มาอย่างยาวนาน ถึงกระนั้นก็ตาม สิทธิของพวกเขาถูกละเมิดอยู่ตลอดเวลาในประวัติศาสตร์ ทุกวันชนพื้นเมืองจึงเป็น กลุ่มคนที่ด้อยโอกาสและเปราะบางที่สุดในโลก ขณะนี้ ประชาคมระหว่างประเทศตระหนักดีว่า จำเป็นต้องมีมาตรการ พิเศษที่จะปกป้องสิทธิ รักษาวัฒนธรรม และวิถีชีวิตที่แตกต่างของชนพื้นเมือง</p>
<p>New Planting⁸ การเปิดพื้นที่ปลูกปาล์มใหม่</p>	<p>หมายถึงชุมชนในหนึ่งซึ่งผู้คนในท้องถิ่นใช้โครงสร้างพื้นฐาน บริการ และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นร่วมกัน ซึ่งใน บางครั้งอาจไม่ตรงกับนิยามดั้งเดิมหรือนิยามรัฐ โดยทั่วไปแล้ว ชุมชนท้องถิ่นจะมีความหมายเฉพาะบางอย่างที่ติดมากับ พื้นที่และทรัพยากรธรรมชาติ ในฐานะเป็นแหล่งทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประวัติศาสตร์ และอัตลักษณ์ และ ฟังหาสิ่งเหล่านี้ในการดำรงชีวิต การจัดการทางสังคม วัฒนธรรมและประเพณี ความเชื่อ สิ่งแวดล้อมและนิเวศวิทยา</p>
<p>Rights⁹ สิทธิ</p>	<p>การวางแผนดำเนินการปลูก หรือขออนุญาตปลูกบนที่ดินที่ไม่เคยปลูกปาล์มน้ำมันมาก่อน</p> <p>สิทธิ คือหลักการของเสรีภาพหรือการมีสิทธิตามกฎหมาย สังคม หรือจริยธรรม อันสอดคล้องกับกฎหมายสิทธิระหว่าง ประเทศและเครื่องมือสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิของชน พื้นเมือง หลักการชี้แนะว่าด้วยธุรกิจและสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ข้อตกลงระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐานที่ปลอดภัย เป็นระเบียบ และปกติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สิทธิตามจารีตประเพณี: รูปแบบของการใช้ที่ดินและทรัพยากรของชุมชนที่มีมาอย่างยาวนานตามกฎหมายจารีต ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณีของชนเผ่าพื้นเมือง รวมถึงการใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรตามฤดูกาล หรือตามวัฏจักร แทนรูปแบบกรรมสิทธิ์อย่างเป็นทางการตามกฎหมายที่ออกโดยรัฐ 2. สิทธิตามกฎหมาย: สิทธิที่มอบให้กับบุคคล หน่วยงาน และอื่นๆ ผ่านกฎหมายและระเบียบข้อบังคับระดับท้องถิ่น ระดับชาติ หรือระดับนานาชาติที่ให้สัตยาบัน 3. สิทธิของผู้ใช้: สิทธิในการใช้ที่ดินและทรัพยากรที่สามารถกำหนดได้โดยประเพณีท้องถิ่น ข้อตกลงร่วมกัน หรือ กำหนดโดยหน่วยงานอื่นที่ถือสิทธิในการเข้าถึง 4. สิทธิที่สามารถพิสูจน์ได้: ชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้ใช้ทรัพยากรอาจมีสิทธิแบบไม่เป็นทางการหรือสิทธิตาม จารีตประเพณีในที่ดินที่ไม่ได้จดทะเบียนหรือรับรองโดยรัฐบาลหรือกฎหมายของประเทศ สิทธิที่สามารถพิสูจน์ได้นั้น แตกต่างจากการอ้างสิทธิ์เท็จโดยการมีส่วนร่วมโดยตรงกับชุมชนท้องถิ่น ดังนั้นพวกเขาจึงมีสิทธิเพียงพอนในการพิสูจน์ ข้อเรียกร้องของตน และตรวจสอบได้ดีที่สุดผ่านการดำเนินการที่แบบมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชนใกล้เคียง
<p>Stakeholders¹⁰ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย</p>	<p>บุคคล หรือกลุ่มที่มีผลประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมาย และ/หรือสามารถพิสูจน์ได้ หรือผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจาก กิจกรรมขององค์กรและผลที่ตามมาของกิจกรรมเหล่านั้น</p>

⁵ระบบการรับรองห่วงโซ่อุปทานของ RSPO 2563, 2 คำนิยาม, หน้า 4

⁶ หลักการและเกณฑ์กำหนดของ RSPO (2561), ภาคผนวก 1: คำนิยาม, หน้า 73

⁷ คู่มืออันทานุมัติที่ได้รับการบอกแจ้ง ระบุล่วงหน้า และเป็นอิสระ สำหรับสมาชิก RSPO (2558), หน้า 23

⁸ หลักการและเกณฑ์กำหนดของ RSPO (2561), ภาคผนวก 1: คำนิยาม, หน้า 76

⁹ หลักการและเกณฑ์กำหนดของ RSPO (2561), ภาคผนวก 1: คำนิยาม, หน้า 78 – 79

¹⁰ หลักการและเกณฑ์กำหนดของ RSPO (2561), ภาคผนวก 1: คำนิยาม, หน้า 81

Unit of Certification (UoC)¹¹

หน่วยการรับรอง

หน่วยการรับรองจะเป็นโรงสกัดน้ำมันปาล์มและและฐานห่วงโซ่อุปทานของโรงสกัด ซึ่งรวมถึงที่ดินที่จัดการโดยตรง (รวมทั้งสิ่งก่อสร้าง) และเกษตรกรรายย่อยและผู้เพาะปลูกรายใหญ่ในโครงการ ซึ่งจัดตั้งขึ้นอย่างถูกต้องตามกฎหมาย โดยมีสัดส่วนของที่ดินที่จัดสรรให้แก่และแห่ง

คำนิยาม

เราขอขอบคุณเครือข่ายที่กว้างขวางของสมาชิก RSPO องค์กรภาคประชาสังคม และชุมชนท้องถิ่นทั่วทั้งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แอฟริกา และอเมริกาใต้ ที่ได้มีส่วนในการจัดทำคู่มือฉันทานุมัติที่ได้รับการบอกแจ้ง รับผิดชอบต่อหน้า และเป็นอิสระ (FPIC) ฉบับปรับปรุงนี้ โดยการแบ่งปันประสบการณ์ บทเรียนที่ได้เรียนรู้ รวมทั้งคำแนะนำให้แก่เรา นอกจากนี้ เรายังได้รับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากกลุ่มย่อย FPIC ของ RSPO หน่วยการรับรอง มาตรฐาน (CBs) และเจ้าหน้าที่ของ RSPO งานวิจัยและงานเขียนคู่มือฉบับนี้ ได้รับการสนับสนุนเงินทุนจาก RSPO เอกสารฉบับนี้เปิดให้เข้าถึงได้สำหรับทุกคนและสามารถนำไปจัดพิมพ์ได้โดยอิสระ ซึ่งอาจนำข้อความไปผลิตซ้ำโดยอ้างถึง RSPO ตามสมควร ทั้งนี้ก่อนจะมีการตีพิมพ์ คู่มือฉบับนี้ยังผนวกการแก้ไขเพิ่มเติมที่ได้รวมเอาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากกระบวนการกลุ่มและข้อคิดเห็นสาธารณะในช่วงเดือนเมษายนถึงพฤษภาคม 2564 ก่อนที่จะมีการยื่นเสนอต่อเลขาธิการและคณะกรรมการของ RSPO เพื่อการอนุมัติรับรองเข้าไว้ด้วย

¹¹ หลักการและเกณฑ์กำหนด RSPO (2561), ภาคผนวก 1: คำนิยาม, หน้า 81

หมายเหตุผู้ใช้

หมายเหตุ:

- คำแนะนำที่บรรจุอยู่ในคู่มือฉบับนี้เป็นแนวทางทั่วไปและตั้งใจให้สมาชิก RSPO ได้นำไปใช้ในวงกว้าง โดยในแต่ละกรณี สภาพความเป็นจริงและบริบทในท้องถิ่น รวมทั้ง สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมของชุมชนในภูมิภาค ท้องถิ่น และประเทศนั้นๆ เป็นสิ่งที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาาร่วมด้วย รวมถึงข้อกำหนดการตีความระดับชาติที่เกี่ยวข้อง ในบางขั้นตอนอาจจะต้องให้ความสนใจและใช้เวลาเพิ่มเติมโดยขึ้นอยู่กับบริบทนั้นๆ
- คู่มือฉบับนี้เป็นฉบับปรับปรุงของคู่มือฉันทานุมัติที่ได้รับการบอกแจ้ง รับรู้ล่วงหน้า และเป็นอิสระ สำหรับสมาชิก RSPO (2558) และสะท้อนข้อกำหนดของ FPIC ที่ระบุไว้ในหลักการและเกณฑ์กำหนด ฉบับปี 2561

คู่มือนี้สำหรับใคร

คู่มือนี้จัดทำขึ้นสำหรับสมาชิก RSPO ผู้รับสัมปทานปลูกปาล์มน้ำมัน และเจ้าของที่ดินเอกชน เมื่อเปิดพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันใหม่ ชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้ใช้ที่ดินรายอื่นๆ สามารถใช้ข้อมูลในเอกสารฉบับนี้ (คู่มือ RSPO FPIC 2565) เป็นเอกสารอ้างอิงในการทำความเข้าใจกระบวนการและข้อกำหนด FPIC สมาชิก RSPO รายใดก็ตามที่จะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนด FPIC ของ RSPO ต้องดำเนินการตามหลักการและเกณฑ์กำหนด (P&C) ของ RSPO ฉบับปรับปรุงล่าสุด และใช้คู่มือนี้ (คู่มือ RSPO FPIC 2565) เป็นเอกสารอ้างอิงรอง

โดยมีแนวทางและคำแนะนำที่ช่วยให้สมาชิกได้ปฏิบัติตามมาตรฐานเพื่อการวางแผนและดำเนินการตามข้อกำหนด FPIC ได้ดียิ่งขึ้นภายในหน่วยการรับรองของตน

กรณีที่มีข้อสงสัยเกี่ยวกับข้อกำหนด FPIC ของ RSPO ให้อ้างอิงคู่มือ FPIC ของ RSPO ฉบับปรับปรุงล่าสุด และหลักการและเกณฑ์กำหนด RSPO ฉบับล่าสุดเป็นหลัก ส่วนคำแนะนำที่ได้จากการประเมินพื้นที่ที่มีคุณค่าสูงต่อการอนุรักษ์และพื้นที่ป่าที่มีการกักเก็บคาร์บอนปริมาณสูง (HCV-HCSA) ที่ผ่านการอนุมัติภายใต้กระบวนการตรวจสอบคุณภาพการออกใบอนุญาตผู้ประเมินเครือข่ายพื้นที่ที่มีคุณค่าสูงต่อการอนุรักษ์ (HCVN ALS) นั้น สมาชิก RSPO ควรนำมาพิจารณาด้วย

หมายเหตุ:

ระเบียบ RSPO สำหรับสมาชิกองค์กรเจรจาระหว่างประเทศว่าด้วยน้ำมันปาล์มยั่งยืน (RSPO)¹² ระบุว่า:

3.2 สมาชิกที่หลักการและเกณฑ์กำหนด (P&C) ไม่มีผลบังคับใช้โดยตรง สามารถใช้มาตรฐานคู่ขนานที่เกี่ยวข้องกับองค์กรของตนได้ โดยต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานที่ระบุในหลักการและเกณฑ์กำหนด

วัตถุประสงค์ของคู่มือ FPIC

คู่มือ FPIC มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิก RSPO เข้าใจในข้อกำหนด FPIC ในหลักการและเกณฑ์กำหนด (P&C) ปี 2561 ได้ดียิ่งขึ้น และเพื่อใช้แนวทาง FPIC ได้จริง การดำเนินการตามขั้นตอนที่ให้ไว้ในคู่มือนี้ สมาชิก RSPO จะสามารถ:

- เข้าใจและปรับการดำเนินงานให้เป็นข้อกำหนดใหม่ของหลักการ FPIC ตามหลักการและเกณฑ์กำหนด ฉบับปรับปรุง ปี 2561
- ดำเนินงานตามกระบวนการ FPIC ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความหมายกับชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาของหน่วยการรับรอง
- สามารถเอาชนะความท้าทายที่เกิดจากการดำเนินงานตามกระบวนการ FPIC กับชุมชนที่ได้รับผลกระทบ
- สามารถจัดการปัญหาและลดความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการนำกระบวนการ FPIC ไปดำเนินการ รวมถึงการจัดการเครื่องมือหรือหาวิธีการทำงานที่ใช้ได้จริงในการดำเนินการ FPIC

¹² จรรยาบรรณธุรกิจ สำหรับสมาชิก RSPO 2560 – 3 การดำเนินการ, ข้อ 3.2, หน้า 2

วิธีอ่านคู่มือ FPIC

คู่มือนี้แบ่งออกเป็นสอง (2) ส่วน:

ส่วนที่ A: ภาพรวมของ FPIC – แนะนำแนวคิดฉันทานุมัติที่ได้รับการบอกแจ้ง รับรู้ล่วงหน้า และเป็นอิสระ (FPIC) และองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ B: การดำเนินการกระบวนการ FPIC – คำโครงแนวทางที่แบ่งเป็นหมวดหมู่และเป็นระบบในการดำเนินการกระบวนการ FPIC รูปที่ 1 (ด้านล่าง) แสดงข้อมูลสาม (3) ประเภท ที่จะอยู่ในกล่องข้อความในคู่มือฉบับนี้:

ข้อกำหนดบังคับ ในหลักการและเกณฑ์กำหนด ปี 2561

คำแนะนำ ในการดำเนินการกระบวนการ FPIC

การจดบันทึก ข้อมูลสำคัญ เพื่อนำข้อกำหนด FPIC ไปใช้ในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

รูปที่ 1: วิธีอ่านคู่มือ FPIC

กระบวนการ FPIC ตามหลักการและเกณฑ์กำหนดของ RSPO ปี 2561

- ใช้ข้อกำหนด FPIC ตามหลักการและเกณฑ์กำหนดของ RSPO ใช้สำหรับแปลงปลูกที่มีอยู่และการปลูกใหม่
- ใช้หลักการและเกณฑ์กำหนดของ RSPO กับบริษัทในทุกระดับการผลิต อาทิ โรงสกัดทุกโรงที่ไม่ได้ถูกนิยามว่าเป็นเป็นโรงสกัดอิสระตามมาตรฐานการรับรองห่วงโซ่อุปทาน (SCC) ของ RSPO รวมถึงเกษตรกรทุกรายที่ไม่มีคุณสมบัติตามนิยามของเกษตรกรรายย่อยอิสระ หรือไม่มีคุณสมบัติตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ในมาตรฐานเกษตรกรรายย่อยอิสระ (ISH) ของ RSPO ปี 2562 ซึ่งส่งผลให้ไม่สามารถใช้มาตรฐานเกษตรกรรายย่อย ปี 2562 ได้ โดยให้เรียกว่าหน่วยการรับรอง (UoC) (ค่านำ 1 ขอบเขต)
- ข้อกำหนดหลักของ FPIC จะอยู่ในเกณฑ์กำหนด 4.4 ในหลักการและเกณฑ์กำหนด RSPO ปี 2561 ภาคผนวก 2 ระบุไว้ว่า “FPIC เป็นหลักแนวทางและควรนำไปใช้กับสมาชิก RSPO ทุกรายตลอดห่วงโซ่อุปทาน”
- กรณีที่มาตรฐานของ RSPO แตกต่างไปจากกฎหมายท้องถิ่น ให้ถือเอาระดับที่สูงกว่า/เข้มงวดกว่ามาใช้ และจำเป็นต้องมีการตีความระดับชาติเพื่อนำมาจัดทำเป็นรายการกฎหมายที่มีผลบังคับใช้ (ค่านำ 1 ขอบเขต).
- จะต้องมีการปฏิบัติตามหลักการและเกณฑ์กำหนดของ RSPO ปี 2561 รวมทั้งข้อกำหนดทั้งหมดตามที่ระบุในเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้มาซึ่งการรับรองมาตรฐาน

ขั้นตอนการปลูกใหม่ (NPP)

ขั้นตอนการปลูกใหม่ (NPP) ประกอบไปด้วยกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินที่ดำเนินการโดยหน่วยการรับรอง (UoC) ตามด้วยการรับรองของหน่วยการรับรองมาตรฐาน (CB) ก่อนที่จะมีการเปิดพื้นที่ปลูกป่าใหม่ หน่วยการรับรองจะกำหนดว่าจำเป็นต้องดำเนินการกระบวนการ FPIC หรือไม่สำหรับแผนการปลูกใหม่ หน่วยการรับรองจำเป็นต้องยื่นแผนขั้นตอนการปลูกใหม่ (NPP) ให้กับ RSPO ก่อนที่จะมีการปลูกป่าใหม่หรือการดำเนินการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง

เมื่อหน่วยการรับรองส่งแผนขั้นตอนการปลูกใหม่ (NPP) ไปยัง RSPO รายงานนั้นต้องแสดงว่าได้มีการดำเนินการกระบวนการ FPIC อย่างเหมาะสม และแผนนั้นต้องได้รับการยอมรับจากชุมชนที่ได้รับผลกระทบ การมีส่วนร่วมของชุมชนและกระบวนการ FPIC จะยังคงดำเนินต่อไปตลอดทุกขั้นตอนกระบวนการปลูกใหม่ (NPP) และคนท้องถิ่นควรได้รับอิสระในการเข้าถึงผลการประเมินต่างๆ การศึกษาและการทำแผนที่ ซึ่งจะบอกกล่าวการตัดสินใจขั้นสุดท้ายว่าพวกเขาจะอนุญาต หรือระงับความยินยอมตามแผนการดำเนินการพัฒนาที่วางไว้

ข้อมูลเพิ่มเติม ดูข้อ 2.3 การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และกระบวนการ FPIC ใน ขั้นตอนการปลูกใหม่ของ RSPO (2564)

ข้อกำหนดบังคับ

กฎข้อบังคับหลักในการปลูกใหม่ ตามหลักการและเกณฑ์กำหนด ปี 2561

- 4.5 จะไม่มีการปลูกป่าใหม่บนที่ดินของประชาชนในท้องถิ่นที่สามารถพิสูจน์ได้ว่าเป็นผู้มีสิทธิในที่ดินผืนนั้นตามกฎหมาย ตามจารีตประเพณี หรือตามสิทธิของผู้ใช้ โดยไม่ได้ดำเนินการกระบวนการ FPIC ก่อน โดยมีการจัดการผ่านระบบเอกสารที่ทำให้เกิดกระบวนการขึ้น และทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ สามารถแสดงความคิดเห็นผ่านองค์กรตัวแทนของตนเองได้
- 3.4 จะต้องมีการประเมินผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อม (SEIA) ก่อนเริ่มปลูกป่าใหม่หรือการดำเนินงาน จะดำเนินการและปรับปรุงการจัดการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและนำแผนการติดตามมาใช้ในการดำเนินงานเป็นประจำ
- 3.4.1 (C) การปลูกใหม่หรือการดำเนินงาน ที่รวมถึงโรงสกัด จะมีการจัดบันทึกการประเมินผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อม (SEIA) แบบอิสระผ่านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ได้รับผลกระทบ และรวมถึงผลกระทบของเกษตรกรรายย่อย/รายใหญ่ในโครงการเข้าไว้ด้วย
- 7.12.2 (C) พื้นที่ที่มีคุณค่าสูงต่อการอนุรักษ์ (HCVs) พื้นที่ป่าที่มีการกักเก็บคาร์บอนในปริมาณสูง (HCS) และพื้นที่อนุรักษ์อื่นๆ มีการจำแนกดังนี้:
  - b) ก่อนที่จะมีการแผ้วถางใดๆ (ทั้งแปลงที่มีอยู่เดิมหรือแปลงปลูกใหม่) หลังวันที่ 15 พฤศจิกายน 2561 ต้องมีการประเมินพื้นที่ที่มีคุณค่าสูงต่อการอนุรักษ์และพื้นที่ที่มีการกักเก็บคาร์บอนสูง โดยใช้ชุดเครื่องมือการประเมิน HCSA และคู่มือการประเมิน HCV-HCSA โดยมีการหารือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และพิจารณาระดับภูมิทัศน์ในวงกว้าง

หมายเหตุ:

- ข้อ 3.4.1 (C) การประเมินผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อม (SEIA) อาจแตกต่างกันในแต่ละภูมิภาค เพื่อให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของประเทศในแง่ของการปรับปรุงการประเมิน
- ข้อ 7.12.2 (C) b) บริษัทที่มีแผนจะเปิดพื้นที่ปลูกปาล์มใหม่ (ไม่รวมการแผ้วถางซ้ำ และแผนที่ได้รับอนุญาตแล้ว¹³) และ/หรือการดำเนินการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง จะต้องมีการประเมินพื้นที่ที่มีคุณค่าสูงต่อการอนุรักษ์และพื้นที่ที่มีการกักเก็บคาร์บอนสูงแบบบูรณาการ

¹³ อ้างอิงการปลูกใหม่ 2564, หน้า 5-6 คู่มือหลักการและเกณฑ์กำหนด RSPO (2561) ภาคผนวก 2: แนวทาง – ตัวชี้วัด 7.12.2 หน้า 113 และภาคผนวก 5: การเปลี่ยนแปลงจากการประเมิน HCV เป็น HCV-HCS หน้า 133-134

ส่วนที่ A: ภาพรวมของ FPIC

ทำความเข้าใจจัก FPIC

FPIC คืออะไร

FPIC หรือฉันทานุมัติที่ได้รับการบอกแจ้ง รับรู้ล่วงหน้า และเป็นอิสระ คือ สิทธิของชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้ใช้ที่ดินอื่นๆ ในการให้หรือไม่ให้ความยินยอมแก่โครงการใดๆ ที่มีผลกระทบต่อที่ดิน ความเป็นอยู่ และสิ่งแวดล้อมของพวกเขา

ความยินยอมนี้ควรจะเป็นการให้หรือไม่ให้ได้อย่างเป็นอิสระ โดยปราศจากการบีบบังคับ ช่มชู้ หรือการแทรกแซง อาจสื่อสารโดยอิสระผ่านตัวแทนที่ได้รับการเลือกอย่างอิสระจากชุมชน

ความยินยอมจะต้องได้รับล่วงหน้าก่อนการดำเนินการโครงการ โดยล่วงหน้าเพียงพอในการอนุญาตหรือเริ่มดำเนินกิจกรรม ทั้งยังคำนึงถึงระยะเวลาที่จำเป็นต้องใช้ในการปรึกษาหารือและในกระบวนการตัดสินใจตามประเพณีของชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้ใช้ที่ดินอื่นๆ

ได้รับการบอกแจ้ง โดยชุมชนสามารถเข้าถึง และได้รับข้อมูลที่ครอบคลุมและเป็นกลางเกี่ยวกับโครงการก่อนที่จะให้ความยินยอม

ทำไมกระบวนการ FPIC จึงมีความสำคัญ

กระบวนการฉันทานุมัติที่ได้รับการบอกแจ้ง รับรู้ล่วงหน้า และเป็นอิสระ (FPIC) เปรียบเสมือนการเคาะประตูบ้านและขออนุญาตก่อนเข้าไป เป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมที่ชุมชนเลือกเพื่อเป็นตัวแทนให้ตน ดำเนินการพิจารณาภายในและนำไปสู่ตัดสินใจเอง เป็นทางเลือกของตนเองและหล่อหลอมโดยธรรมเนียมปฏิบัติ บรรทัดฐานทางวัฒนธรรม กฎหมายจารีตประเพณี และระบบขององค์กรของตนเอง มาตรฐานขั้นตอนการดำเนินงาน (SOP) ของหน่วยการรับรอง (UoC) จำเป็นต้องมีความยืดหยุ่นเพียงพอที่จะปรับตัวและเคารพต่อตัวแปรต่างๆ ในท้องถิ่นนั้น

- FPIC เป็นหลักการที่บัญญัติอยู่ในกฎหมายระหว่างประเทศ ประกาศชัดแจ้งอยู่ในอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 169 ว่าด้วยชนพื้นเมืองและชนเผ่า 2532¹⁴ และปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิของชนพื้นเมือง 2550 (ดูภาคผนวก 2: *FPIC ในกฎหมายระหว่างประเทศ*)¹⁵
- องค์การสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ และการปฏิบัติที่ดีที่สุดของบริษัทตระหนักดีว่า แม้กรอบกฎหมายระดับประเทศอาจให้ความคุ้มครองสิทธิตามจารีตประเพณีในที่ดินเพียงเล็กน้อยหรือไม่มีเลย แต่กิจกรรมการพัฒนาที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อชนพื้นเมืองจะต้องไม่เกิดขึ้นโดยไม่ได้รับความยินยอม และให้ชุมชนรับรู้ถึงสิทธิในที่ดินของพวกเขา ก่อน รวมทั้งสิทธิในการควบคุมสิ่งที่เกิดขึ้นบนที่ดินนั้น¹⁶

เป็นอิสระ: โดยไม่มีการบังคับใดๆ

รับรู้ล่วงหน้า: ก่อนมีการพัฒนาพื้นที่

ได้รับการบอกแจ้ง: ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในรูปแบบและภาษาที่เหมาะสม

ฉันทานุมัติ: มีสิทธิปฏิเสธ

¹⁴ อนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 169 ว่าด้วยชนพื้นเมืองและชนเผ่า 2532

¹⁵ ปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิของชนพื้นเมือง (2550)

¹⁶ นำมาจากปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิของชนพื้นเมือง (2550)

การไม่เคารพสิทธิ์ของชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้ใช้ที่ดินรายอื่นๆ ในกระบวนการ FPIC จะก่อให้เกิดความเสี่ยงที่สำคัญต่อหน่วยการรับรอง ดังแสดงด้านล่าง:

เมื่อไรที่จำเป็นต้องใช้กระบวนการ FPIC

การเข้ากระบวนการ FPIC จะใช้เฉพาะเมื่อสิทธิตามกฎหมาย จารัตประเพณี หรือสิทธิ์ของผู้ใช้ที่ดิน (หรือสิทธิในน้ำ เส้นทาง หรือสิทธิ์ผู้ใช้อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับที่ดิน) จะได้รับผลกระทบเท่านั้น กรณีที่สิทธิทางกฎหมาย จารัตประเพณี หรือสิทธิ์ผู้ใช้ไม่ได้รับผลกระทบ ก็ไม่จำเป็นต้องใช้กระบวนการ FPIC หน่วยการรับรองควรตั้งสมมติฐานไว้ก่อนว่า หากที่มีชนพื้นเมืองและชุมชนท้องถิ่นอยู่ในพื้นที่ที่จะใช้ในการผลิตปาล์มน้ำมัน จะต้องใช้กระบวนการ FPIC โดยอ้างอิงจากภาคผนวก 1: แนวทางเกี่ยวกับแนวเขตและแนวกันชนสำหรับกระบวนการ FPIC

ใครเป็นผู้รับผิดชอบกระบวนการ FPIC

- หน่วยการรับรองมีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินกระบวนการ FPIC ก่อนการผลิตปาล์มน้ำมัน การประเมินอาจได้รับความช่วยเหลือจากคณะที่ปรึกษา เพื่อให้มั่นใจในคุณภาพของการประเมิน แต่ความเป็นเจ้าของกระบวนการและความตระหนักในกระบวนการ FPIC จะเป็นของหน่วยการรับรอง
- สำหรับเกษตรกรรายย่อยและรายใหญ่ในโครงการ หน่วยการรับรองมีหน้าที่รับผิดชอบให้มีการดำเนินกระบวนการ FPIC เนื่องจากต้องได้รับการรับรองมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรายย่อยและรายใหญ่ในโครงการภายในระยะเวลาสาม (3) ปี หลังจากได้รับใบรับรองมาตรฐานของตนเอง (ดูหัวข้อ 5.1.3 ในระบบการรับรองของ RSPO ปี 2563)

บทบาทสำคัญของผู้เข้ากระบวนการ FPIC¹⁷

ก่อนเริ่มกระบวนการ FPIC สิ่งแรกที่ต้องทำคือ ต้องมีข้อมูลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง เพื่อหลีกเลี่ยงการทำงานซ้ำที่มีค่าใช้จ่ายสูง หรือต้องเพิ่มกระบวนการที่จำเป็นหากไม่ทำให้ถูกต้องตั้งแต่แรก

<p>หน่วยการรับรอง</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • หน่วยการรับรองมีบทบาทสำคัญที่สุดในกระบวนการ เนื่องจากมีหน้าที่รับผิดชอบสูงสุดในการรับรองว่า FPIC นั้นได้ริบมาโดยสุจริต • ในประเทศที่ FPIC เป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายระดับชาติหรือระดับภูมิภาค และ/หรือที่กระบวนการ FPIC นำโดยรัฐบาล จะมีการประเมินความถูกต้องของกระบวนการ • พัฒนาแผนความร่วมมือและการหารือกับชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้ใช้ที่ดินรายอื่นๆ ในเขตพื้นที่การผลิตน้ำมันปาล์ม
--	---

¹⁷ รายการนี้สรุปบทบาทหลักและไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดให้ครบถ้วนสมบูรณ์

	<ul style="list-style-type: none"> • ติดต่อที่ปรึกษาอิสระเฉพาะเรื่องตามข้อกังวลและความต้องการเฉพาะของชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้ใช้ที่ดินรายอื่นๆ ในเขตพื้นที่การผลิตน้ำมันปาล์ม โดยต้องคำนึงว่าพวกเขาเข้าใจบริบททางวัฒนธรรม มีประสบการณ์ที่จำเป็น และได้รับความไว้วางใจในการเข้าถึงชุมชนที่ได้รับผลกระทบ • จัดทำข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมดให้แก่ชุมชนที่ได้รับผลกระทบ • ระบุและประเมินผลที่กระทบต่อสิทธิของชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้ใช้ที่ดินรายอื่นๆ โดยผ่านการศึกษาผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (SEIA) แบบมีส่วนร่วม ศึกษาการถือครองและการใช้ที่ดินแบบมีส่วนร่วม และการทำแผนที่แบบมีส่วนร่วม • ควรตรวจสอบให้แน่ใจว่าการอภิปรายและการปรึกษาหารือได้รับการบันทึก รวมถึงทำสำเนาเอกสารที่แสดงถึงขั้นตอนการทำข้อตกลง และข้อตกลงการเจรจาต่อรองกันโดยมีรายละเอียดกระบวนการ FPIC
<p>ตัวแทนภาครัฐ</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • ในบางประเทศ หน่วยงานรัฐบางหน่วยงานจะมีหน้าที่ด้านการคุ้มครองสิทธิในกระบวนการ FPIC • ให้ข้อมูลเพื่อสนับสนุนหน่วยการรับรองในการพัฒนากระบวนการดำเนินการ FPIC ที่มีประสิทธิภาพ
<p>ที่ปรึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งจากชุมชน</p> 	<p>ผู้เชี่ยวชาญ/นักวิชาการ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ตัวอย่างของผู้เชี่ยวชาญ อาจเป็นบุคคลหรือองค์กรที่มีความรอบรู้ในด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง ประวัติศาสตร์ การถือครองที่ดิน และการดำรงชีวิตของชุมชน และมีทักษะที่หลากหลาย (เช่น ผู้เชี่ยวชาญด้านที่ดิน นักมานุษยวิทยาสังคม นักเศรษฐศาสตร์ หรือคนท้องถิ่นที่พูดภาษาท้องถิ่น) • บทบาทหลักของผู้เชี่ยวชาญคือ การให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องแก่ชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้ใช้ที่ดินอื่นๆ เพื่อให้พวกเขาสามารถตัดสินใจอย่างเป็นอิสระ และมีข้อมูลประกอบในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิทธิในที่ดินของตน <p>บุคคลภายนอก:</p> <ul style="list-style-type: none"> • บุคคลภายนอก ประกอบไปด้วย นักกฎหมาย องค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรทางศาสนา เพื่อช่วยในการประเมินการทำสัญญาและส่วนทางเทคนิคในขั้นตอนเจรจาต่อรอง ชุมชนอาจเลือกที่จะเชิญให้พวกเขาช่วยในกระบวนการตัดสินใจ • บทบาทหลักของบุคคลภายนอกคือให้การช่วยเหลือชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้ใช้ที่ดินรายอื่นในฐานะตัวแทน เพื่อให้พวกเขาได้เป็นกระบอกเสียงที่ได้รับข้อมูลและเป็นอิสระมากขึ้นในระหว่างการสื่อสารกับหน่วยการรับรอง และเพื่อให้แน่ใจว่าการเจรจาต่อรองดำเนินไปอย่างยุติธรรม • บทบาทของบุคคลภายนอกอาจแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับลักษณะงานและหน้าที่ของบุคคลภายนอกนั้น รวมถึงวัตถุประสงค์ของการสื่อสารหรือการเจรจาต่อรอง <ul style="list-style-type: none"> ○ ตัวอย่าง: <ul style="list-style-type: none"> ▪ องค์กรตัวกลาง (IMO) อาจช่วยเหลือชุมชนท้องถิ่นในการอำนวยความสะดวกในการแบ่งปันข้อมูล การสนับสนุนด้านกฎหมาย การสร้างศักยภาพ และการเข้าถึงกลไกการแก้ปัญหาขัดแย้งของ RSPO ▪ ชุมชนอาจขอคำปรึกษาจากองค์กรตัวกลางหลายแห่งในประเด็นที่แตกต่างกัน องค์กรตัวกลางบางแห่งอาจประกอบด้วยสมาชิกภายในชุมชนเอง เช่น องค์กรชนพื้นเมือง สิ่งสำคัญคือต้องชี้แจงว่าองค์กรตัวกลางใดที่ชุมชนเลือกเป็นองค์กรสนับสนุนของพวกเขาและดูแลด้านใด แนะนำให้สร้างความสัมพันธ์เหล่านี้อย่างเป็นทางการเพื่อให้มั่นใจถึงความชอบธรรมและความรับผิดชอบขององค์กรตัวกลางเหล่านี้ต่อชุมชน (เช่น บันทึกความเข้าใจ) • บุคคลที่ให้คำแนะนำหรือช่วยเหลือชุมชนท้องถิ่นในกระบวนการตัดสินใจจะต้องเป็นอิสระจากหน่วยการรับรองที่เกี่ยวข้อง เพื่อขจัดอคติและหลีกเลี่ยงผลประโยชน์ทับซ้อน • ในกรณีที่บุคคลภายนอกเข้ามาเกี่ยวข้อง ตั้งแต่ช่วงเริ่มต้น ชุมชนจำเป็นต้องกำหนดบทบาท ขอบเขตของอำนาจหน้าที่ของบุคคลภายนอกนั้น และที่สำคัญที่สุดคือชุมชนต้องการให้พวกเขาเป็นตัวแทนให้ชุมชนหรือไม่ และถ้าใช่จะเป็นตัวแทนภายใต้สถานการณ์ใดและมีขอบเขตอำนาจเพียงใด

การมีส่วนร่วมกับชนพื้นเมืองและชุมชนท้องถิ่น

- การมีส่วนร่วมของชนพื้นเมืองและชุมชนท้องถิ่นเป็นสิ่งสำคัญในการออกแบบกระบวนการ FPIC พวกเขาควรมีอำนาจในการกำหนดวิธีที่จะมีส่วนร่วมในขั้นตอนการหารือ และการพัฒนากระบวนการ FPIC ของตนเอง (เช่น ประชุมที่ไหนและบ่อยเพียงใด การเลือกตัวแทนของตนเอง หรือวิธีรับข้อมูล - เป็นภาษาพื้นเมือง ให้ข้อมูลโดยการบอกกล่าวทางวาจา ฯลฯ)
- ขึ้นอยู่กับชนพื้นเมืองและชุมชนท้องถิ่นที่จะพิจารณาว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ที่สมาชิกที่ไม่ได้เป็นชนพื้นเมืองหรือคนท้องถิ่นจะเข้าร่วมในขั้นตอนการตัดสินใจและร่วมในองค์กรของตน มีเหตุผลหลายประการที่ชนพื้นเมืองและชุมชนท้องถิ่นอาจตัดสินใจที่จะจำกัดการเข้าร่วมการประชุมไว้เฉพาะพวกเขา เช่น ในขั้นตอนการจัดทำแผนที่แบบมีส่วนร่วม ซึ่งอาจเป็นการปกป้องทรัพย์สินทางวัฒนธรรม ปัญญา ศาสนา และจิตวิญญาณของพวกเขา¹⁸ ความรู้ดั้งเดิมอาจเปิดเผยต่อสาธารณะ หรือเปิดเผยโดยจำกัดการเข้าถึง หรือเปิดเผยแต่ภายในชุมชน หรือเก็บไว้เป็นความลับโดยสมาชิกบางคนของชุมชน¹⁹

คำแนะนำ

การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างมีความหมาย

- หลักพื้นฐานของกระบวนการมีส่วนร่วมคือการเข้าร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะสามารถส่งต่อผลลัพธ์อย่างมีความหมาย แต่หากมีการคาดการณ์ผลหรือไว้ล่วงหน้าไว้แล้ว การมีส่วนร่วมก็จะสร้างผลลัพธ์ที่ล้มเหลว
- ในกรณีที่หน่วยการรับรองกำลังพิจารณาการลงทุนและการเข้าถึงสิทธิ์ที่เกี่ยวข้องกับที่ดินและสิทธิ์ของชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้ใช้ที่ดินรายอื่นๆ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและกระบวนการ FPIC ที่มีความหมายมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการก่อนที่จะดำเนินการเสร็จสิ้น
- เพื่อหลีกเลี่ยงการบั่นทอนการเจรจาสุจริตใจและเพื่อรองรับความคิดเห็นของชุมชน ทุกฝ่ายต้องหลีกเลี่ยงความไม่ยืดหยุ่น เช่น แสดงจุดยืนแบบ "ถ้ารับก็รับเลย ถ้าไม่รับก็ออกไป"
- ในบางประเทศที่กฎหมายระดับชาติหรือแนวปฏิบัติด้านการปกครองจัดประเภทที่ดินส่วนสำคัญไว้เป็นที่ดินของรัฐหรือที่ดินส่วนพระมหากษัตริย์ และให้สิทธิ์แก่ชุมชนในที่ดินดังกล่าวเพียงเล็กน้อย กระบวนการทางกฎหมายในการออกใบอนุญาตหรือสัมปทานอาจทำให้ชุมชนไม่มีส่วนร่วมตัดสินใจ
- การดำเนินกระบวนการ FPIC จะต้องได้รับความยินยอมในแต่ละขั้นตอน (ตามที่แสดงในแผนผังลำดับงานของ FPIC)

องค์ประกอบฉันทานุมัติ

ข้อกำหนดบังคับของ FPIC

การให้ฉันทานุมัติ

- 4.4.2 มีสำเนาเอกสารที่แสดงหลักฐานกระบวนการทำข้อตกลง และข้อตกลงที่มีการเจรจาตกลงเรียบร้อยแล้วซึ่งแจกแจงรายละเอียดเกี่ยวกับกระบวนการ FPIC รวมถึง:
  - b) หลักฐานที่แสดงว่าหน่วยการรับรองเคารพการตัดสินใจของชุมชนในการให้หรือไม่ให้ความยินยอมต่อการดำเนินการ ณ เวลาที่ตัดสินใจในเรื่องดังกล่าว
- 4.5.6 มีหลักฐานว่าชุมชน (หรือตัวแทนของพวกเขา) ให้ความยินยอมตั้งแต่ในช่วงการวางแผนเริ่มต้นของการดำเนินงานก่อนที่จะมีการออกสัมปทานหรือกรรมสิทธิ์ที่ดินใหม่ให้กับผู้ประกอบการ

รับรองว่าฉันทานุมัติเป็นอิสระ

อิสระ หมายถึงการได้รับความยินยอมนั้นโดยไม่มีการบีบบังคับ การข่มขู่ หรือการแทรกแซงใดๆ ชุมชนมีอิสระที่จะหยิบยกประเด็นเชิงลบหรือเชิงบวกใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการพัฒนาขึ้นมาได้

แต่ละขั้นตอนของกระบวนการ FPIC หน่วยการรับรองจะต้องพิจารณาว่ามีสิ่งใดที่เกิดขึ้นที่อาจเป็นการละเลยการควบคุมและการตัดสินใจโดยรวมของชุมชนที่กำหนดขึ้นเองและเป็นอิสระ ชุมชนต้องทำการตรวจสอบวิเคราะห์สถานะเพื่อให้แน่ใจว่าพวกเขาไม่ได้รับประโยชน์อย่างไม่เป็นธรรมจากการเจรจาต่อรองที่ไม่เท่าเทียมกัน และสิ่งที่สามารถทำได้เพื่อป้องกันสิ่งเหล่านี้ หน่วยการรับรองจะต้องหลีกเลี่ยงการใช้วิธีการแทรกแซง การบีบบังคับ หรือการข่มขู่ตลอดกระบวนการ FPIC

ตัวอย่างการแทรกแซง:

- การให้สินบน ของขวัญ สิ่งล่อใจ แรงจูงใจ หรือการอุปถัมภ์ที่ไม่สามารถตรวจสอบได้หรือที่น่าสงสัยอื่นๆ แก่นำชุมชนหรือบุคคลทั่วไป ให้สละที่ดินโดยปราศจากความรับรู้หรือได้รับความเห็นชอบจากชุมชน

¹⁸ ดู UNDRIP มาตราที่ 11 และ 32

¹⁹ องค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO), *ทรัพย์สินทางปัญญาและภูมิปัญญาท้องถิ่น การแสดงออกทางวัฒนธรรมดั้งเดิม และทรัพยากรพันธุกรรม*, หน้า 16-17

ตัวอย่างการบีบบังคับ:

- การใช้กองกำลังรักษาความปลอดภัยของรัฐบาลหรือเอกชนเพื่อกดดันชุมชนให้สละที่ดินของตน

ตัวอย่างการข่มขู่:

- ในบางสถานการณ์ ชุมชนอาจจะรู้สึกหวาดกลัวจากการที่มีหน่วยงานของรัฐเข้าร่วมการประชุม

รับรองว่าฉันทานุมัติได้รับรู้ล่วงหน้า

การรับรู้ล่วงหน้า หมายถึงการดำเนินการปรึกษาหารือล่วงหน้าอย่างเพียงพอเกี่ยวกับโครงการที่นำเสนอ เพื่อให้ชุมชนสามารถตัดสินใจได้ในเวลาที่เหมาะสม โดยใช้กระบวนการตัดสินใจตามปกติของชุมชนนั้น

การหารือกับแต่ละชุมชนต้องเน้นไปที่คำถามพื้นฐาน:

- ชุมชนยอมรับที่จะมีส่วนร่วมร่วมกับหน่วยการรับรองหรือไม่
- หากชุมชนยอมรับที่จะมีส่วนร่วม พวกเขาต้องการที่จะสื่อสารและตัดสินใจในฐานะชุมชนอย่างไร (รวมถึงวิธีที่พวกเขาต้องการให้และรับข้อมูล และเจรจาต่อรอง)
- หากมีการประชุมชนท้องถิ่นแล้ว การตัดสินใจเบื้องต้นที่สำคัญขั้นต่อไปจะต้องทำในระดับความดูแลเดียวกัน: ชุมชนจะสื่อสารกับหน่วยการรับรองอย่างไร
- หากชุมชนต้องการสื่อสารกับหน่วยการรับรองผ่านตัวแทนของชุมชน ตัวแทนเหล่านั้นจะเป็นใคร
- สำหรับการตัดสินใจที่สำคัญ ชุมชนจะตรวจสอบและยืนยันได้อย่างไรว่า การตัดสินใจที่สำคัญเหล่านั้น ที่ได้แจ้งไปยังหน่วยการรับรอง เป็นการตัดสินใจที่แท้จริง และชอบด้วยกฎหมายของชุมชน
- การตัดสินใจหลักคืออะไรบ้าง
- ชุมชนจะให้อำนาจอย่างเป็นทางการในการตัดสินใจหลักซึ่งจะกลายเป็นผลลัพธ์ของข้อตกลงการเจรจาต่อรองกับชุมชนนั้นอย่างไร

ข้อกำหนดบังคับของ FPIC

สิทธิในการ “ปฏิเสธ”

- 4.5.3 มีหลักฐานที่แสดงว่าชุมชนท้องถิ่นที่รับผลกระทบเข้าใจว่าพวกเขามีสิทธิ์ที่จะ “ปฏิเสธ” แผนการดำเนินการบนที่ดินของพวกเขา ในช่วงก่อนและระหว่างที่มีการหารือเบื้องต้น ในระหว่างขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลและการปรึกษาหารือที่เกี่ยวข้อง ในระหว่างการเจรจา และจนกระทั่งถึงขั้นตอนที่ข้อตกลงกับหน่วยการรับรองที่ได้รับการลงนามและให้สัตยาบันโดยคนท้องถิ่น ข้อตกลงการเจรจานั้นไม่มีการบีบบังคับ ทำขึ้นด้วยความสมัครใจ และดำเนินการก่อนการปลูกใหม่

ในบางประเทศ โบราณชาติ ข้อตกลงทางการเงิน และข้อกำหนดและเงื่อนไขการลงทุน สามารถทำได้โดยผ่านหลายขั้นตอน สิ่งเหล่านี้มีความสำคัญต่อคำถามที่ว่าเมื่อใดในกระบวนการคือการเตรียมการล่วงหน้าเพียงพอ เช่น ชุมชนบางแห่งอาจรู้สึกถูกละเลยเมื่อพบว่าการประชุมครั้งแรกกับบริษัท ทางบริษัทได้รับใบอนุญาตที่ดินที่ชุมชนขึ้นอยู่กับและพวกเขามีสิทธิตามจารีตประเพณีไปแล้ว บริษัทต้องไม่ใช้ใบอนุญาตดังกล่าวเพื่อกดดันชุมชนให้ยอมจำนนต่อการดำเนินการที่วางแผนไว้

รับรองว่าฉันทานุมัติได้รับการบอกแจ้ง²⁰

ฉันทานุมัติที่ได้รับการบอกแจ้ง หมายถึงการสื่อสาร และประเภทของข้อมูลที่ควรเตรียมไว้ให้ล่วงหน้าก่อนที่จะขอฉันทานุมัติ และให้แน่ใจว่ามีการทำความเข้าใจข้อมูลนี้ และสิ่งที่จะเกิดขึ้นตามมานั้นแล้ว อันเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการให้ความยินยอมที่กำลังดำเนินการอยู่²¹

ข้อมูลควรมีลักษณะ:

- สามารถเข้าถึงได้ง่าย มีความชัดเจน สอดคล้องกัน ถูกต้อง และโปร่งใส
- นำเสนอในภาษาท้องถิ่นและในรูปแบบที่เหมาะสมกับวัฒนธรรม (รวมถึงวิทยุ สื่อดั้งเดิม/ท้องถิ่น วิดีโอ กราฟิก สารคดี ภาพถ่าย การนำเสนอด้วยปากเปล่า หรือสื่อใหม่)
- มีวัตถุประสงค์ที่ครอบคลุมทั้งความเป็นไปได้ในเชิงบวกและเชิงลบของกิจกรรมที่นำเสนอ รวมทั้งผลที่ตามมาของการให้หรือไม่ให้ความยินยอม

²⁰ ภายใต้คู่มือฉันทานุมัติที่ได้รับการบอกแจ้ง รับรู้ล่วงหน้า และเป็นอิสระสำหรับสมาชิก RSPO (2015) “รับรู้” หมายถึง ความหมายที่ชุมชนต้องเข้าถึงและได้รับข้อมูลที่ครอบคลุมและเป็นกลางเกี่ยวกับโครงการ รวมถึงลักษณะและวัตถุประสงค์ของโครงการ ขนาดและที่ตั้ง ระยะเวลา การย้อนกลับได้ และขอบเขต ผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมที่เป็นไปได้ทั้งหมด รวมถึงความเสี่ยงและผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้นซึ่งเป็นผลมาจากโครงการ และต้นทุนและผลประโยชน์ของทางเลือกการพัฒนาในรูปแบบอื่นที่พิจารณาโดยชุมชน ร่วมกับหรือเสนอโดยบุคคลอื่นที่ต้องการกระทำนั้น ผู้ซึ่งชุมชนมีอิสระที่จะมีส่วนร่วม หน้า 6

²¹ นำมาจาก องค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) , ฉันทานุมัติที่ได้รับการบอกแจ้ง รับรู้ล่วงหน้า และเป็นอิสระ (2559) , หน้า 15

- มีความสมบูรณ์ โดยรวมเอาการประเมินเบื้องต้นของผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้น รวมถึงความเสี่ยงและผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้น
- ข้อมูลครบถ้วน โดยรวมเอาลักษณะทางธรรมชาติ ขนาด ความเร็ว ระยะเวลา การย้อนกลับได้ ขอบเขตของแผนดำเนินการที่นำเสนอ วัตถุประสงค์และที่ตั้งของพื้นที่ที่จะได้รับผลกระทบ
- บอกรายละเอียดโดยบุคลากรที่เหมาะสมกับวัฒนธรรม ในพื้นที่ที่เหมาะสมกับวัฒนธรรม และมีการเสริมสร้างศักยภาพของผู้ฝึกอบรมพื้นเมืองหรือท้องถิ่น
- บอกรายละเอียดในระยะเวลาเพียงพอสำหรับการทำความเข้าใจและการตรวจสอบ
- เข้าถึงชุมชนห่างไกลในพื้นที่ชนบท รวมถึงเยาวชน ผู้หญิง ผู้สูงอายุ และผู้พิการ ซึ่งบางครั้งถูกละเลย หน่วยงานรับรองควรใช้ความระมัดระวังว่าการเข้าถึงการมีส่วนร่วมในกระบวนการ FPIC จะเป็นอย่างไร หากชุมชนเองมีวัฒนธรรมที่แยกชุมชนบางส่วนออกจากกระบวนการตัดสินใจ
- ให้ข้อมูลอย่างต่อเนื่องโดยครอบคลุมตลอดทั้งกระบวนการ FPIC โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงการสื่อสารและกระบวนการตัดสินใจในท้องถิ่น

รูปที่ 2: ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับชุมชน²²

การแบ่งปันข้อมูล: สิ่งที่ชุมชนจำเป็นต้องรู้เพื่อที่จะได้รับทราบ					
ชุมชนจะพิจารณาพื้นที่เพาะปลูกหรือไม่	รายละเอียดกระบวนการ FPIC: ให้ข้อมูลในภาษาที่ชุมชนเข้าใจ	รายละเอียดของหน่วยงานรับรอง (ชื่อ รายละเอียดการติดต่อ) และการพัฒนาที่นำเสนอ (รวมถึงด้านกฎหมายและการเงิน)	แผนที่ของพื้นที่ทำกิจกรรมและดำเนินงานที่นำเสนอ (รวมถึงที่ตั้ง ระยะเวลา และขอบเขต และแนวเขตของการปลูก)	ขั้นตอนการขอใบอนุญาต: ประเภทของใบอนุญาตที่กำลังขอ ขั้นตอนกระบวนการในปัจจุบัน และผลทางกฎหมายของการเตรียมที่ดิน	ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและผลประโยชน์ของโครงการที่นำเสนอ (ด้านสังคม สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ ฯลฯ)
	ข้อเสนอการจัดทำแผนที่แบบมีส่วนร่วมและการดำเนินการประเมินผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อม SEIA และการประเมิน HCV-HCSA แบบบูรณาการ	ข้อเสนอสำหรับโครงการเกษตรกรรายย่อยและ/หรือเกษตรกรรายใหญ่	บทบาทและทางเลือกของผู้สังเกตการณ์ภายนอก	ข้อมูลเกี่ยวกับกลไกการร้องทุกข์ของหน่วยการรับรอง	รายละเอียดการติดต่อ RSPO

ต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษในการอธิบายกระบวนการได้มาซึ่งที่ดินแก่ชุมชน รวมถึง

- กระบวนการขอใบอนุญาตทางกฎหมาย (และขั้นตอนปัจจุบันในกระบวนการ)
- นโยบายทางกฎหมายของการเวนคืน ให้เช่าระยะยาว ให้เช่าระยะสั้น หรือการตัดตอนที่ดิน
- นโยบายของการใช้ที่ดินและความเป็นเจ้าของเมื่อหมดอายุหรือต่ออายุสัญญาเช่า/สัมปทาน
- ค่าตอบแทนและการแบ่งปันผลประโยชน์

รับรองว่ามีการให้ฉันทานุมัติ

FPIC ไม่ใช่แค่การที่ชุมชนพูดว่า "รับ" หรือ "ไม่รับ" กับกิจกรรมการพัฒนาโครงการเท่านั้น ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเจรจา จะต้องมีการขอความยินยอมบันทึกรายละเอียด และเก็บรักษาไว้ตลอดระยะที่ประเด็นของกิจกรรมการพัฒนาโครงการจะมีผลกระทบ ซึ่งรวมถึงแต่ไม่จำกัดสำหรับ:

- ข้อตกลงที่ดินและการสร้าง "การตัดตอน" หรือ "ปิดล้อม" (ข้อตกลงในการนำที่ดินชุมชนออกจากพื้นที่ภายใต้บริษัท)
- การแบ่งปันผลประโยชน์
- ค่าตอบแทน²³
- การบรรเทาผลกระทบ

²² นำมาจากคู่มือฉันทานุมัติที่ได้รับการบอกแจ้ง ระบุล่วงหน้า และเป็นอิสระ สำหรับสมาชิก (2558), หน้า 19

²³ อ้างถึงรายละเอียดของ "ค่าตอบแทน" ในหน้า 52

- การคุ้มครองผู้ถือสิทธิ์
- ผู้ร้องเรียนและผู้แจ้งเบาะแส
- ข้อตกลงทางการเงินและกฎหมาย
- การแบ่งปันข้อมูล
- การลงทุน
- การระงับข้อพิพาท
- บันทึกความเข้าใจ/ข้อตกลง
- เกษตรกรรายใหญ่/เกษตรกรรายย่อยในโครงการ และทางเลือกในการติดตามตรวจสอบ

- ในกรณีที่ชุมชนที่ได้รับผลกระทบไม่ให้ความยินยอม จะต้องมีทางเลือกอื่น ๆ ในแง่ของการใช้ที่ดิน การเข้าถึงและการจัดการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ดินจะถูก “ตัดตอน” หรือ “ปิดล้อม” (ไม่รวมอยู่ในเขตสัมปทานแต่ถูกปิดล้อมอยู่ภายใน) หากไม่มีการพูดคุยถึงทางเลือกอื่น ชุมชนที่ได้รับผลกระทบอาจรู้สึกกดดันที่จะต้องให้ความยินยอม และปฏิเสธข้อตกลงในภายหลัง
- สิ่งสำคัญที่จะต้องจำไว้เสมอว่า ทั้งสองฝ่ายไม่จำเป็นต้องตกลงในสิ่งที่พวกเขาไม่ต้องการ และชุมชนมีสิทธิ์ที่จะกล่าว “ปฏิเสธ” กับแผนการพัฒนาที่นำเสนอได้ทุกเมื่อ ทั้งนี้ยังหมายความว่าหน่วยการรับรองไม่ได้ถูกบังคับให้ตอบสนองความต้องการของชุมชน
- บรรทัดฐานทางวัฒนธรรมจะมีบทบาทสำคัญต่อการตัดสินใจว่าจะไปอย่างไรในชุมชนที่ได้รับผลกระทบ รวมทั้งวิธีการแสดงความยินยอมและการตรวจสอบความถูกต้อง โดยต้องนำมาพิจารณาและปฏิบัติตามหากชุมชนต้องการเช่นนั้น ซึ่งรวมถึงชุมชนที่กีดกันคนบางกลุ่มจากการตัดสินใจ เช่น ผู้หญิง เยาวชน บางวรรณะ เป็นต้น หน่วยการรับรองจึงต้องตระหนักถึงความอ่อนไหวในแง่ดังกล่าวเป็นอย่างมาก
- เพื่อให้ฉันทานุมัติมีความหมาย การยินยอมจะต้องให้ผ่านขั้นตอนที่ชุมชนที่ได้รับผลกระทบยอมรับและเห็นชอบ ไม่ใช่ตามบรรทัดฐานของการตัดสินใจที่กำหนดไว้ ชุมชนที่ได้รับผลกระทบบางแห่งอาจไม่พอใจกับระบบที่ต้องใช้บัตรลงคะแนน หรือการลงคะแนนแบบเปิดเผย หรือการกำหนดคะแนนเสียงข้างมากหรือเกณฑ์ที่แน่นอน²⁴

กรณีศึกษา: การได้รับฉันทานุมัติจากหลายชุมชน

หากมีชุมชนจำนวน 50 ชุมชนอยู่ล้อมรอบพื้นที่ที่จะพัฒนาเป็นแปลงปลูกปาล์มน้ำมัน มีชุมชนไม่กี่แห่งที่ไม่ยินยอมให้บริษัทดำเนินการพัฒนาที่ดินเพื่อการนี้ บริษัทจำเป็นต้องรอให้ชุมชนรอบข้างยินยอม 100% หรือไม่ หรือ 80% ก็เพียงพอที่จะเป็นไปตามข้อกำหนด FPIC ของ RSPO

แนวทาง:

- สัดส่วนร้อยละที่ชุมชนให้ความยินยอมไม่ได้เป็นปัจจัยหลักในการพิจารณาว่าเป็นไปตามข้อกำหนดของ FPIC หรือไม่
- ข้อกำหนด FPIC ของ RSPO มีความสำคัญกับผู้ถือสิทธิ์ที่ได้รับผลกระทบ และเพื่อให้มั่นใจว่าการดำเนินการในปัจจุบันมีผลในการติดตามตรวจสอบและรับรองข้อตกลงระหว่างหน่วยการรับรองกับชุมชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้ที่ดินอื่น ๆ และได้รับความยินยอมนั้นก่อนการดำเนินการพัฒนาใดๆ
  - ระบุว่าชุมชนใดจากชุมชนโดยรอบทั้งหมด 100% ที่มีสิทธิ์ที่สามารถพิสูจน์ได้ที่จะได้รับผลกระทบจากการพัฒนาของหน่วยการรับรอง
  - ใช้กระบวนการ FPIC กับชุมชนที่ระบุว่าได้รับผลกระทบตามแนวทางและกระบวนการที่ให้ไว้ในคู่มือนี้
  - หากสิทธิ์ของชุมชนไม่ถูกรบกวน ไม่จำเป็นต้องดำเนินการกระบวนการ FPIC
- จะเกิดอะไรขึ้นหากชุมชนที่ได้รับผลกระทบไม่ให้ความยินยอม – อ้างถึง **รับรองว่ามีฉันทานุมัติ (หน้า 18)**
  - ในกรณีที่ชุมชนที่ได้รับผลกระทบไม่ให้ความยินยอม อาจมีการพูดคุยกันถึงทางเลือกอื่นในแง่ของการใช้ที่ดิน การเข้าถึงและการจัดการ โดยเฉพาะในกรณีที่ดินถูก “ตัดตอน” หรือ “ปิดล้อม” (ไม่ได้รวมอยู่ในพื้นที่สัมปทานแต่ถูกปิดล้อมอยู่ในนั้น)
  - หากไม่มีการพูดคุยกันถึงทางเลือก ชุมชนที่ได้รับผลกระทบอาจรู้สึกกดดันที่จะต้องให้ความยินยอม และปฏิเสธข้อตกลงในภายหลัง ทางเลือกยังรวมไปถึงการจ่ายค่าชดเชยหรือการปรับแผนโครงการเพื่อจัดผลกระทบที่มีต่อชุมชน
- หากชุมชนที่ได้รับผลกระทบส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับพื้นที่เพาะปลูกใหม่ โรงสกัด และ/หรือกิจกรรมการพัฒนาอื่น ๆ แนะนำให้หน่วยการรับรองจัดทำเอกสารชี้แจงเหตุผลและแจ้งให้ผู้อื่นทราบเกี่ยวกับร้อยละของความยินยอมที่ได้รับ และแผนการดำเนินการเจรจาต่อเนื่องกับชุมชนที่ได้รับผลกระทบ
- หากมีกรณีพิเศษ จะต้องใช้เวลาระหว่างฝ่ายต่างๆ มากขึ้น ในการตรวจสอบว่าสิทธิ์ได้รับผลกระทบหรือไม่
- ข้อควรจำ:

²⁴ RSPO, FPIC – การสร้างฉันทานุมัติของชุมชนและ FPIC

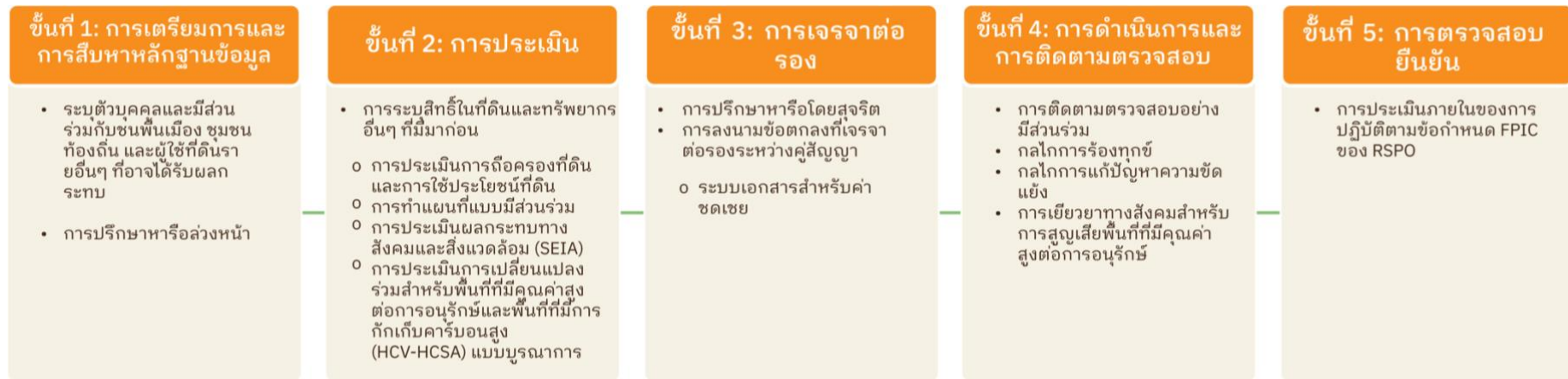
- i. ชุมชน/หมู่บ้านที่แตกต่างกันอาจได้รับผลกระทบจากการพัฒนาในรูปแบบที่ต่างกัน อาจลงเอยด้วยการระบุหรือปรึกษาหารือกับชุมชนเป็นรายบุคคลว่าสิทธิเหล่านั้นได้รับผลกระทบที่ใด จุดไหนที่ไม่ให้ความยินยอม และเสนอแนวทางแก้ไขแทนที่จะหยุดการพัฒนาโดยสิ้นเชิง
  - ii. ความยินยอมของชนเผ่าพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้ใช้ที่ดินรายอื่นๆ ควรได้รับการพิจารณาตามกฎหมายและแนวทางปฏิบัติที่เป็นจารีตประเพณีของพวกเขา ซึ่งไม่ได้หมายความว่าสมาชิกทุกคนจะต้องยินยอม แต่กระบวนการให้ความยินยอมจะดำเนินการเป็นขั้นตอนและผ่านสถาบันต่างๆ ที่กำหนดโดยชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้ใช้ที่ดินรายอื่นๆ เอง ชนเผ่าพื้นเมืองควรระบุว่า สถาบันตัวแทนใดมีสิทธิ์แสดงความยินยอมในนามของประชาชนหรือชุมชนที่ได้รับผลกระทบ
- ในบางกรณี ชุมชนอาจไม่สามารถบรรลุข้อตกลงทั่วไปเกี่ยวกับการดำเนินโครงการที่นำเสนอหรือองค์ประกอบหนึ่งในนั้น ดังนั้น ต้องจัดสรรเวลาอย่างเพียงพอสำหรับการเจรจากันอย่างเปิดเผย สร้างสรรค์ และมีการร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยชุมชนที่ได้รับผลกระทบ
  - หน่วยการรับรองจะต้องไม่กดดันชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้ใช้ที่ดินรายอื่นๆ เพื่อให้ความยินยอมหากพวกเขาแสดงออกถึงการ “ไม่ยินยอม” ที่ชัดเจนต่อการดำเนินการพัฒนา เนื่องจากอาจเป็นการบังคับขู่เข็ญ
  - กรณีที่การเจรจาบรรลุข้อตกลง แนะนำเป็นอย่างยิ่งให้ทำข้อตกลงนั้นให้ถูกต้องตามกฎหมาย (เช่น มีการรับรองเอกสาร) โดยมีพยานอิสระที่เป็นบุคคลภายนอกอยู่ด้วย (เช่น บุคคลที่สาม หน่วยงาน เจ้าหน้าที่ของรัฐ องค์กรระหว่างประเทศ ฯลฯ) ตามที่ตกลงกันโดยชุมชน และหากจำเป็น ก็ให้มีการรับรองเอกสารโดยรัฐบาลท้องถิ่น
  - ชุมชนอาจต้องการเห็นข้อตกลงนี้ได้รับการยืนยันโดยสาธารณะผ่านพิธีการ หรือการจัดงานที่เหมาะสมทางวัฒนธรรมอื่นๆ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าชุมชนทั้งหมดตระหนักถึงพันธสัญญานี้

ส่วนที่ B: การดำเนินกระบวนการ FPIC

FPIC โดยย่อ

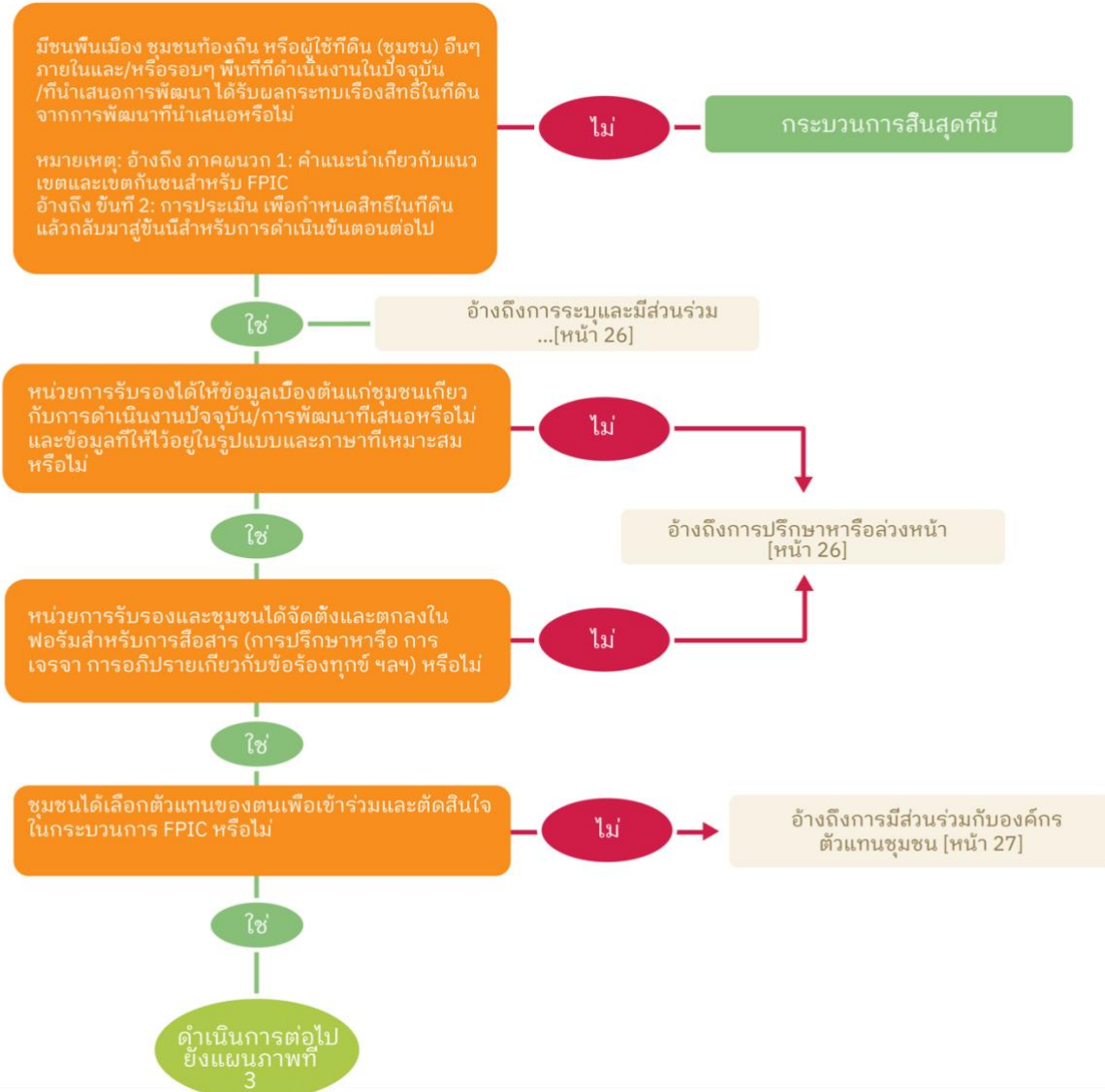
การดำเนินกระบวนการ FPIC มีขั้นตอนอย่างไร

แผนภาพดังต่อไปนี้ (ดู *แผนภาพที่ 1: กระบวนการ FPIC* ด้านล่าง) แนะนำขั้นตอนหลักสำหรับหน่วยการรับรองในการมีส่วนร่วมกับชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้ใช้ที่ดินรายอื่นๆ ในการขอความยินยอมตามข้อกำหนด FPIC ภายใต้หลักการและเกณฑ์กำหนดของ RSPO ควรสังเกตว่าขั้นตอนที่อธิบายด้านล่างอาจแตกต่างกันไป (ในแง่ของลำดับ เนื้อหา ระยะเวลา และการมีส่วนร่วม) ขึ้นอยู่กับบริบทของท้องถิ่นและการตัดสินใจของชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้ใช้ที่ดินรายอื่นๆ ดังนั้น ข้อเสนอแนะนี้จึงเป็นการให้ข้อมูลมากกว่าจะเป็นบรรทัดฐาน

แผนภาพที่ 1: กระบวนการ FPIC

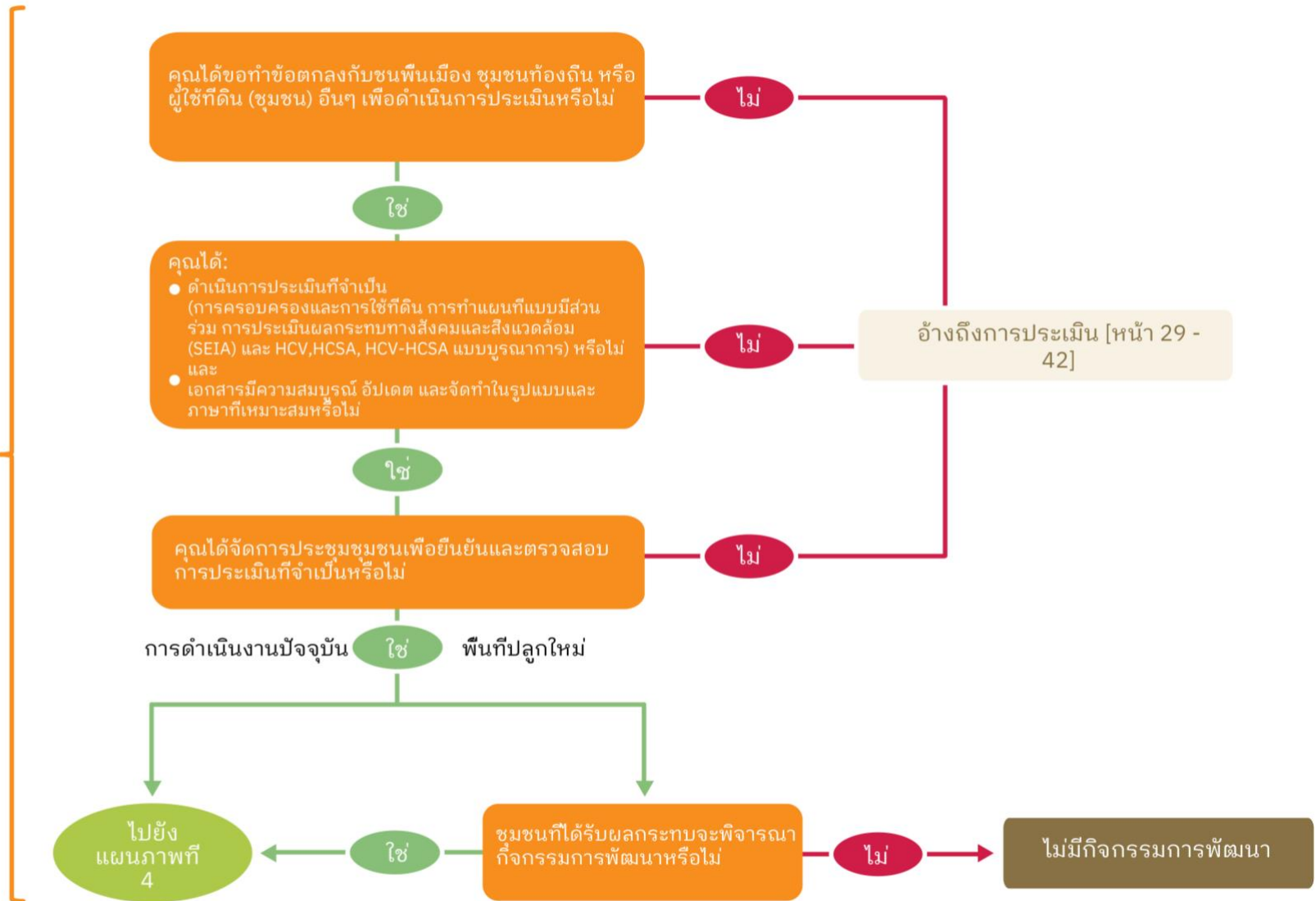
ขั้นที่ 1: การเตรียมการและการสืบหาหลักฐานข้อมูล

แผนภาพที่ 2: หน่วยการรับรองจำเป็นต้องดำเนินการกระบวนการ FPIC หรือไม่

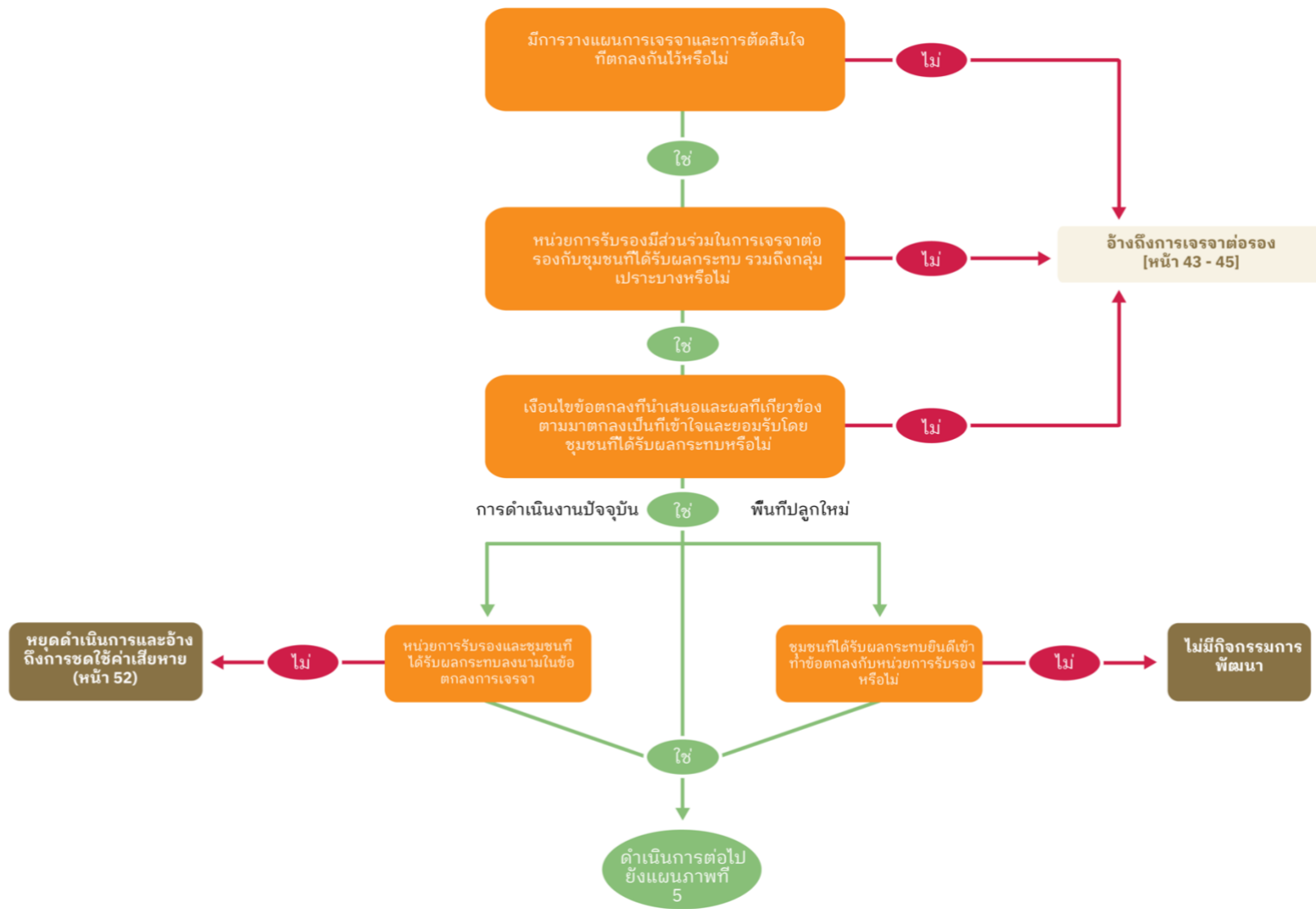

ขั้นที่ 2: การประเมิน

แผนภาพที่ 3: มีการดำเนินการประเมินที่จำเป็นแล้วหรือไม่

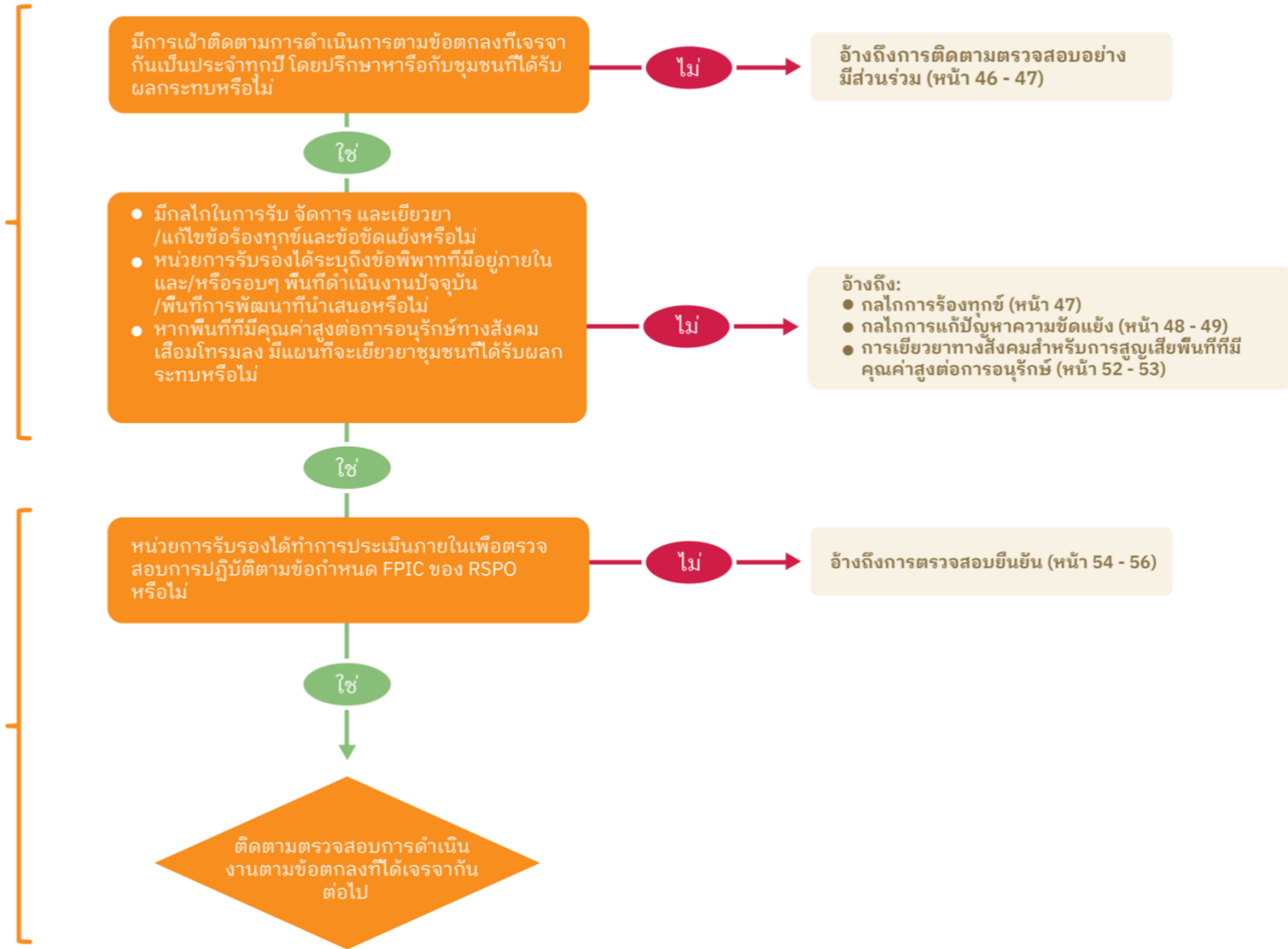
ขั้นที่ 3: การเจรจาต่อรอง

แผนภาพที่ 4: มีการเจรจาต่อรองที่นำไปสู่ข้อตกลงขั้นสุดท้ายหรือไม่

ขั้นที่ 4: การดำเนินการและการติดตามตรวจสอบ

ขั้นที่ 5: การตรวจสอบยืนยัน

แผนภาพที่ 5: มีการติดตามตรวจสอบการดำเนินกระบวนการ FPIC หรือไม่

ขั้นที่ 1: การเตรียมการและการสืบหาหลักฐานข้อมูล

ระบุตัวและมีส่วนร่วมกับชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้ใช้ที่ดินรายอื่นๆ ที่ได้รับผลกระทบ

ในช่วงเริ่มต้นของกระบวนการ FPIC หน่วยการรับรองจะต้องมีส่วนร่วมกับชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้ใช้ที่ดินรายอื่นๆ ให้เป็นตัวแทนผลประโยชน์และการใช้ที่ดินที่กว้างขวางหลากหลายที่ชุมชนต่างๆ มี ซึ่งอาจรวมถึงผลประโยชน์ของชนเผ่าพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น รวมทั้งกลุ่มผู้หญิง เยาวชน และผู้สูงอายุในชุมชนเหล่านี้ โดยการเข้าหาชุมชนเหล่านี้ต้องคำนึงถึงความอ่อนไหวทางวัฒนธรรมเป็นสำคัญ

ระหว่างช่วงแรกของกระบวนการที่ต้องระบุว่าชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้ใช้ที่ดินรายอื่นๆ ที่อาศัยอยู่หรือใช้ที่ดินนั้นเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากกิจกรรมการพัฒนาที่นำเสนอหรือไม่ หน่วยการรับรองจำเป็นต้องตรวจสอบแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย (ดูรูปที่ 3 ด้านล่างเป็นตัวอย่าง)

รูปที่ 3: แหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการระบุว่ามีส่วนชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้ใช้ที่ดินรายอื่นๆ อยู่ในพื้นที่การพัฒนาที่นำเสนอหรือไม่²⁵

แหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการระบุว่ามีส่วนชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้ใช้ที่ดินรายอื่นๆ ในพื้นที่การพัฒนาที่นำเสนอหรือไม่	องค์กรท้องถิ่นและภาคประชาสังคม	ลงพื้นที่เยี่ยมชุมชนในพื้นที่และไกลเคียง	หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น	ชาติพันธุ์วิทยา
	สถาบันทางศาสนา (เช่น นักบวช อุลามา)	การสำรวจทางสังคม	ภาพถ่ายทางอากาศ / ดาวเทียม	ตำรวจท้องที่
	พรรคการเมืองท้องถิ่น	สิ่งตีพิมพ์ขององค์กรภาคประชาสังคม	สหภาพแรงงานท้องถิ่น	สำมะโนและสถิติของรัฐบาล

- หน่วยการรับรองอาจเลือกวิธีการเข้าถึงชุมชนโดยการกระจายข่าวสาร เช่น ผ่านสื่อวิทยุชุมชน เพื่อให้ทราบว่าจะติดต่อใครได้เพื่อลงทะเบียนสิทธิและผลประโยชน์ในพื้นที่ที่จะปลูกปาล์มน้ำมัน อาจมีการประกาศเป็นลายลักษณ์อักษรบนกระดานประกาศของชุมชนที่มีความรู้หนังสือเพียงพอบและประกาศในราชกิจจานุเบกษาท้องถิ่น
หมายเหตุ: ข้อมูลอาจต้องแปลเป็นหลายภาษา รวมทั้งภาษาของชนพื้นเมือง
- ทีมงาน FPIC (ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ และ/หรือที่ปรึกษา) ของหน่วยการรับรองที่รับผิดชอบในการมีส่วนร่วมกับชุมชนควรมีข้อมูลขั้นพื้นฐานเหล่านี้ มีความรู้เกี่ยวกับชุมชน มีทักษะในด้านที่เกี่ยวข้อง มีทีมงานพร้อมทั้งชายและหญิง
- หน่วยการรับรองจะต้องมีความโปร่งใสในการจัดเตรียมเอกสารทั้งหมดให้พร้อมสำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและตัวแทนของชุมชนที่ได้รับผลกระทบ

การปรึกษาหารือล่วงหน้า

ข้อกำหนดบังคับของ FPIC

ทำความเข้าใจข้อกำหนดของ RSPO

- 1.1. หน่วยการรับรองจัดเตรียมข้อมูลที่เพียงพอแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง ในด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และประเด็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์กำหนดของ RSPO ในภาษาและรูปแบบที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ร่วมตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ

รูปที่ 2: ข้อมูลที่เกี่ยวข้องสำหรับชุมชน (หน้า 18) แนะนำข้อมูลและเอกสารขั้นต่ำที่ควรแบ่งปันกับชุมชนในขณะมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือล่วงหน้า หน่วยการรับรองควรแบ่งปันสิ่งทั้งหมดเหล่านี้แก่ชุมชนในลักษณะเชิงรุก (แทนที่จะรอการร้องขอจากชุมชน)

การมีส่วนร่วมของชุมชน:

- ชุมชนจะได้รับแจ้งว่าการมีส่วนร่วมของพวกเขาในที่ประชุมปรึกษาหารือ นั้น ไม่ได้หมายความว่าความยินยอมแก่สิ่งใดที่นอกเหนือไปจากที่ได้ตกลงกันในที่ประชุม (ถ้ามี) และการมีส่วนร่วมของพวกเขาไม่ได้หมายถึงการให้ความยินยอมโดยอัตโนมัติต่อกิจกรรมการพัฒนาที่ขยายกว้างขึ้น

²⁵ นำมาจาก แนวทางฉันทามติที่ได้รับการบอกแจ้ง ระบุล่วงหน้า และเป็นอิสระ สำหรับสมาชิก RSPO (2558), แผนภูมิที่ 1 หน้า 22

- ผู้สังเกตการณ์อิสระจากภายนอก อาจได้รับเชิญให้เข้าร่วมการปรึกษาหารือและการเจรจาต่อรอง โดยชุมชนและหน่วยการรับรองเห็นชอบร่วมกันว่าให้เข้าร่วมได้

 คำแนะนำ การเยี่ยมชมสถานที่
<p>→ หน่วยการรับรองอาจเสนอ หรือชุมชนอาจร้องขอ ให้มีการเยี่ยมชมแปลงปลูกปาล์มน้ำมันของหน่วยการรับรอง หรือการพัฒนาที่ดินอื่นๆ เพื่อให้รับรู้ถึงผลกระทบ ผลประโยชน์ และความเสี่ยง ที่เกี่ยวข้องกับการแปลงที่ดินนั้น รวมทั้งทางเลือกในการพัฒนาทางเลือกต่างๆ</p>
 คำแนะนำ จัดตั้งฟอรัมถาวรที่เชื่อมชุมชนและหน่วยการรับรอง
<p>→ ฟอรัมนี้อาจใช้เพื่อการสื่อสารอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องระหว่างหน่วยการรับรองและชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้ใช้ที่ดินรายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นนั้นๆ</p> <p>→ ในช่วงต่อมาของกระบวนการ FPIC ตัวแทนชุมชนอาจเป็นผู้ดำเนินการเจรจาต่อรองและร่วมฟอรัมติดตามตรวจสอบต่อเนื่อง ในนามของชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้ใช้ที่ดินรายอื่นๆ ในชุมชนที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม ทุกฝ่ายต้องมั่นใจว่าชุมชนทั้งหมดได้รับการบอกแจ้งร่วมกัน</p> <p>→ นอกจากนี้ ยังอาจใช้ฟอรัมนี้เพื่อจัดการกับข้อข้องใจหรือการร้องเรียนที่ชุมชนอาจมีต่อการดำเนินการปลูกปาล์มน้ำมันที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น</p>

การมีส่วนร่วมกับองค์กรตัวแทนของชุมชน

 ข้อกำหนดบังคับของ FPIC ชุมชนเลือกวิธีการแสดงตน
<p>→ 4.4.5 (C) มีหลักฐานที่แสดงว่าชุมชนมีการแสดงความคิดเห็นผ่านองค์กรหรือตัวแทนที่ตนเองเลือก รวมทั้งที่ปรึกษากฎหมายถ้าเลือกเช่นนั้น</p> <p>→ 4.5.2 (C) กระบวนการ FPIC สำหรับการพัฒนาพื้นที่ปาล์มน้ำมันทั้งหมด จะทำได้โดยการผ่านขั้นตอนที่ครอบคลุมในทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเคารพลิทธิตามกฎหมายและสิทธิตามจารีตประเพณีอย่างเต็มที่ในอาณาเขต ที่ดิน และทรัพยากร ผ่านองค์กรตัวแทนของชุมชนท้องถิ่น ทั้งจัดหาข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมดให้พร้อม โดยมีทางเลือกการเข้าถึงคำแนะนำที่เป็นอิสระผ่านกระบวนการปรึกษาหารือและการเจรจาต่อรองที่มีการจัดบันทึก ระยะเวลา และการสื่อสารสองทาง</p> <p>→ 4.6 การเจรจาต่อรองใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขดเชยการสูญเสียสิทธิตามกฎหมาย สิทธิตามจารีตประเพณี หรือสิทธิผู้ใช้ที่ดิน จะได้รับการจัดการผ่านระบบที่มีการบันทึกหลักฐานที่ช่วยให้ชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ สามารถแสดงความคิดเห็นผ่านองค์กรตัวแทนของตนเองได้</p>

ชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้ใช้ที่ดินรายอื่นๆ ต้องมีอิสระในการเลือกที่จะเชิญใครให้เข้าร่วมและมีบทบาทอย่างไรในกระบวนการ FPIC ชนพื้นเมืองและชุมชนท้องถิ่นมีสิทธิที่จะเลือกตัวแทนของตนเองและใช้สิทธิที่จะตัดสินใจผ่านองค์กรของตนเอง

ระบบสถาบันที่เป็นตัวแทน	ผู้ใหญ่บ้าน	ความเป็นผู้นำตามจารีตประเพณี	ทนายความ	สมาคมสตรี
	ผู้นำศาสนา	สหภาพการค้า	องค์กรของชนเผ่าพื้นเมือง	ตัวแทนเยาวชน
	ตัวแทนชนกลุ่มน้อย		ตัวแทนชุมชนใกล้เคียง	

รูปที่ 4: ระบุองค์กรที่เป็นตัวแทน²⁶

คำแนะนำ

มีส่วนร่วมกับที่ปรึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งจากชุมชนเพื่อช่วยในการเข้าถึงทรัพยากรและความเชี่ยวชาญ

- ชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้ใช้ที่ดินรายอื่นๆ อาจเชิญที่ปรึกษาและทนายความเพื่อช่วยเหลือในการประเมินและทำสัญญา และอาจเชิญองค์กรพัฒนาเอกชนและหน่วยงานทางศาสนาในกรณีที่ต้องการเข้าถึงข้อมูลหรือความเชี่ยวชาญที่มีความจำเป็น หากมีบุคคลภายนอกเข้ามาเกี่ยวข้อง พวกเขาจะต้องเป็นอิสระจากหน่วยการรับรองเพื่อขัดข้อคิด
- หากชนพื้นเมืองเลือกที่จะให้ความยินยอมกับโครงการ ความยินยอมควรสอดคล้องกับกฎหมาย จารีตประเพณี วิถีปฏิบัติและแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดของพวกเขา รวมถึงการให้ที่ปรึกษาทางกฎหมายเป็นตัวแทนหากเป็นไปได้

ขั้นที่ 2: การประเมิน

ข้อกำหนดบังคับของ FPIC

เกณฑ์กำหนดที่เกี่ยวข้องและตัวชี้วัดสำหรับขั้นที่ 2

- 3.4, 4.4.1 (C), 4.4.3 (C), 4.4.4, 4.4.5 (C), 4.5.4, 7.12, 7.12.2 (C) b)

หมายเหตุ: ตัวชี้วัดจะมีเพิ่มขึ้นในส่วนที่เกี่ยวข้องในขั้นที่ 2

วัตถุประสงค์พื้นฐานของขั้นตอนนี้คือ:

- ระบุความเป็นเจ้าของที่ดิน อาณาเขต และการใช้ประโยชน์ที่ดิน (การประเมินการถือครองและการใช้ประโยชน์ที่ดิน และการทำแผนที่อย่างมีส่วนร่วม)
- ประเมินผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อม (SEIA) จากการพัฒนาที่จะเกิดขึ้น
- กำหนดพื้นที่อนุรักษ์และพื้นที่ป่า โดยการประเมินพื้นที่ป่าที่มีคุณค่าสูงต่อการอนุรักษ์ (HCV) การประเมินพื้นที่ป่าที่มีการกักเก็บคาร์บอนปริมาณสูง (HCS) และประเมินการเปลี่ยนแปลงร่วมสำหรับพื้นที่ที่มีคุณค่าสูงต่อการอนุรักษ์และพื้นที่ที่มีการกักเก็บคาร์บอนสูง แบบบูรณาการ (HCV-HCSA)

ก่อนที่จะดำเนินการประเมิน จะต้องอธิบายให้ชุมชนทราบอย่างชัดเจนถึง วัตถุประสงค์ กระบวนการ และผลที่คาดว่าจะได้รับ ตลอดจนการจัดการและทางเลือกในการเข้าถึงข้อมูล การประเมินต่างๆ (การประเมินการถือครองที่ดิน การทำแผนที่แบบมีส่วนร่วม การประเมินผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อม (SEIA) การประเมินการเปลี่ยนแปลงร่วมสำหรับพื้นที่ที่มีคุณค่าสูงต่อการอนุรักษ์และพื้นที่ที่มีการกักเก็บคาร์บอนสูงแบบบูรณาการ (HCV-HCSA)) ควรให้ข้อมูลที่ชุมชนต้องการ เพื่อให้ชุมชนสามารถตัดสินใจได้โดยอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลว่าจะยอมรับการพัฒนาปลูกปาล์มน้ำมันบนที่ดินของตนหรือไม่ ควรมีการสื่อสารให้ทราบว่าการมีส่วนร่วมและการให้ความยินยอมในขั้นต่อไปนั้นจะต้องมีการเจรจาต่อรองเกี่ยวกับโครงการพัฒนาที่ดินนั้น และข้อตกลงเบื้องต้นนี้ ใช้เพื่อการดำเนินการประเมินเท่านั้น

²⁶ นำมาจากแนวทางธรรมาภิบาลที่ได้รับการบอกแจ้ง รับรู้ล่วงหน้า และเป็นอิสระ สำหรับสมาชิก RSPO (2558), แผนภูมิที่ 3 หน้า 38

การกำหนดเวลาดำเนินการและเส้นตายจะต้องนำมาพูดคุยด้วย ต้องให้เวลากับชุมชนในการซึมซับและอภิปรายข้อมูล ปรีกษาหารือและมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ รวมทั้งการเสาะหาและหาประโยชน์จากคำแนะนำด้านกฎหมายและทางเทคนิคที่เป็นอิสระอย่างเหมาะสม

กลุ่มที่อาจได้รับเชิญให้เข้าร่วมในการประเมินเหล่านี้ ได้แก่ ผู้สูงอายุ ผู้หญิง ตัวแทนชุมชนที่เลือกเอง ผู้เชี่ยวชาญจากภายนอก ชนกลุ่มน้อย และองค์กรพัฒนาเอกชน กรณีที่ชุมชนไม่ตกลงเข้าร่วมในการประเมิน ที่ดิน/อาณาเขตของพวกเขาไม่สามารถถูกพิจารณาว่ามีการประเมินและไม่สามารถถูกระบุให้อยู่ในการพัฒนาโครงการ

จดบันทึก

วิธีการประเมินการเปลี่ยนแปลงร่วมสำหรับพื้นที่ที่มีคุณค่าสูงต่อการอนุรักษ์-พื้นที่ที่มีการกักเก็บคาร์บอนสูง (HCV-HCSA) และการประเมินผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อม (SEIA)

วิธีการประเมินการเปลี่ยนแปลงร่วม HCV-HCSA และ SEIA ต้องทำให้เสร็จสมบูรณ์ก่อนที่จะมีการวางที่ดินและ/หรือการพัฒนาแปลงปลูกปาล์มน้ำมัน และต้องแบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบเชิงลบให้กับผู้ที่น่าจะได้รับผลกระทบได้ทราบเพื่อให้แน่ใจว่าการตัดสินใจได้รับการบอกแจ้งอย่างครบถ้วน

ก่อนที่จะดำเนินการประเมิน HCV-HCSA แบบบูรณาการ อ้างอิง รูปที่ 2: *ข้อกำหนดก่อน ระหว่าง และหลังการประเมิน HCV-HCSA แบบบูรณาการ และการประเมิน HCSA เดี่ยว (หน้า 5)* ตามแนวทางข้อกำหนด HCSA สำหรับ RSPO²⁷

หน่วยการรับรองบางแห่งดำเนินการประเมิน SEIA และ HCV-HCSA แบบบูรณาการในพื้นที่เฉพาะจุดภายในพื้นที่สัมปทานที่เป็นเป้าหมาย หลังจากนั้น ผลการประเมินได้ถูกอนุมาณให้ครอบคลุมพื้นที่สัมปทานที่กว้างขึ้น วิธีการนี้เป็นที่ยอมรับสำหรับองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม แต่ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติตามข้อกำหนด FPIC สำหรับชุมชนที่ได้รับผลกระทบ แนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับ FPIC และวิธีการประเมินผลกระทบทางสังคมจำเป็นต้องมีการสำรวจภาคสนาม หรือการมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับชุมชนที่ได้รับผลกระทบทั้งหมดผ่านตัวแทนที่ชุมชนเลือกเอง

จดบันทึก

ภูมิปัญญาดั้งเดิมของชนพื้นเมือง

เป็นสิ่งสำคัญสำหรับชนพื้นเมืองในการจัดทำข้อตกลงในการใช้ภูมิปัญญาดั้งเดิมของพวกเขา รวมถึงการระบุว่าความรู้ใดที่เป็นสาธารณะ และสิ่งใดเป็นความลับหรือมีความศักดิ์สิทธิ์²⁸ กรรมสิทธิ์ในภูมิปัญญาดั้งเดิมของชนพื้นเมืองยังคงเป็นของพวกเขา และเป็นส่วนหนึ่งของมรดกทางวัฒนธรรมที่แยกกันไม่ออก

อาจมีความไม่เหมาะสมเนื่องจากภูมิปัญญาดั้งเดิมบางอย่างไม่เหมาะสมที่จะแบ่งปันกับสมาชิกชุมชนอื่นหรือกลุ่มอื่น ชนพื้นเมืองอาจเลือกที่จะให้ข้อมูลลับเหล่านั้นกับหน่วยการรับรองเท่านั้น (เช่น การทำแผนที่ 2 ฉบับ ฉบับแรกมีข้อมูลที่ไม่เป็นความลับสำหรับการแบ่งปันต่อสาธารณะ ส่วนฉบับที่ 2 บรรจุภูมิปัญญาดั้งเดิมที่ชนพื้นเมืองอาจมอบให้อย่างเป็นความลับแก่หน่วยการรับรอง)

การระบุสิทธิในที่ดินและทรัพยากรอื่นๆ ที่มีมาก่อน

การระบุสิทธิในที่ดินมีความสำคัญ เนื่องจากเป็นการให้ความชัดเจนในเรื่องความเป็นเจ้าของที่ดิน หากเป็นไปได้ ควรให้มีเอกสารสิทธิในที่ดิน เนื่องจากจะมีประโยชน์ดังต่อไปนี้:

สำหรับบริษัท

- ลดความเสี่ยงของข้อพิพาท/ข้อขัดแย้ง และการรบกวนที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้ที่ดิน
- ความเป็นไปได้ลดลงในการรบกวนธุรกิจและกิจกรรมของหน่วยการรับรอง
- หลีกเลี่ยงค่าชดเชยในอนาคตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิทธิในที่ดิน

สำหรับชุมชน²⁹

- สร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรทำการลงทุนในที่ดินเนื่องจากการมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำให้มีความมั่นคงและชัดเจน
- สามารถเข้าถึงความช่วยเหลือทางการเงินได้ง่ายขึ้นสำหรับกิจกรรมการเกษตรและการปรับปรุงที่ดิน
- สามารถขายและให้เช่าที่ดินได้

²⁷ คู่มือเกี่ยวกับข้อกำหนด HCSA สำหรับ RSPO (2565) รูปที่ 2 หน้า 5

²⁸ ชนพื้นเมืองมีสิทธิที่จะแก้ไขปรับปรุงด้วยความเคารพในทรัพย์สินทางวัฒนธรรม ปัญญา ศาสนา และจิตวิญญาณของพวกเขาที่ถูกยึดไป โดยไม่ได้รับอำนาจนิติที่ได้รับการบอกแจ้ง รับรู้ล่วงหน้า และเป็นอิสระ หรือละเมิดกฎหมาย ประเพณี และขนบธรรมเนียมของพวกเขา [มาตรา 11(2) UNDRIP] ดูกรณีตัวอย่างในเรื่องนี้ คดีของ Foster และ Mountford 14 ALR 71 (ปี 2519) ในประเทศออสเตรเลีย ศาลสั่งห้ามไม่ให้มีการขายหนังสือที่ตีพิมพ์สถานที่และวัตถุศักดิ์สิทธิ์อันเป็นการละเมิดความลับของชนพื้นเมือง

²⁹ บล็อกธนาคารโลก 7 เหตุผลที่สิทธิในที่ดินและทรัพย์สิน อยู่ในอันดับต้นๆ ของวาระโลก

- สามารถใช้ที่ดินได้อย่างเต็มที่เนื่องจากมีความชัดเจนของขอบเขต

วิธีการระบุสิทธิอย่างเป็นระบบและเหมาะสมมีความจำเป็น เนื่องจากบางครั้งอาจไม่มีเอกสารสิทธิในที่ดิน หรือในกรณีที่มีข้อมูลเกี่ยวกับที่ดิน (เช่น แนวเขต สิทธิ กรรมสิทธิ์ การใช้ที่ดิน พื้นที่อนุรักษ์) อาจไม่มีการกำหนดไว้หรือล้าสมัย

จดบันทึก

สิทธิที่สามารถพิสูจน์ได้

สิทธิที่สามารถพิสูจน์ได้ หมายถึงสิทธิที่ไม่เป็นทางการซึ่งไม่ได้รับการจดทะเบียนหรือรับรองโดยรัฐบาลและกฎหมายในประเทศ สิทธิที่พิสูจน์ได้นั้นสามารถตรวจสอบได้ได้ดีที่สุดผ่านการมีส่วนร่วมโดยตรงกับชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้ใช้ที่ดินรายอื่นๆ สิ่งนี้ช่วยให้พวกเขามีโอกาสเพียงพอในการพิสูจน์ข้อเรียกร้องของพวกเขา และดำเนินการได้ดีที่สุดผ่านการทำแผนที่แบบมีส่วนร่วม โดยชุมชนพื้นที่ใกล้เคียงเข้ามามีส่วนร่วม³⁰

การอ้างสิทธิ์ (แบบไม่เป็นทางการ) ตามธรรมเนียมปฏิบัติและสิทธิของผู้ใช้ที่ดิน บุคคลที่อ้างสิทธิ์ควรสามารถแสดงสิ่งดังต่อไปนี้³¹

- ความเชื่อมโยงทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมกับที่ดินที่มีการอ้างสิทธิ์
- มีการดูแลที่ดินที่อ้างสิทธิ์เป็นประจำ เป็นครั้งคราวตามกำหนดเวลา หรือตามฤดูกาล หรือมีการใช้ที่ดินที่นั่นนั้ๆ หรือเป็นช่วงๆ

แม้การอ้างสิทธิ์เหล่านี้จะไม่เป็นทางการ แต่สำหรับวัตถุประสงค์ของกระบวนการ FPIC หากเป็นไปได้ สิทธิที่สามารถพิสูจน์ได้เหล่านี้ควรได้รับการบันทึกไว้เป็นเอกสาร ซึ่งรวมถึงหนังสือรับรองจากองค์กรที่เกี่ยวข้อง (องค์กรตัวกลาง องค์กรพัฒนาเอกชน) ผู้ใหญ่บ้าน หรือเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น

³⁰ นำมาจากหลักการและเกณฑ์กำหนด ปี 2561 ภาคผนวก 1: คำนิยาม สิทธิ - 4 สิทธิที่สามารถพิสูจน์ได้ หน้า 79

³¹ นำมาจากการตีความแห่งชาติมาเลเซีย ปี 2557 (รับรองโดยคณะกรรมการผู้ว่าการ RSPO เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2558) หน้า 95

รูปที่ 5 ด้านล่าง แสดงประเภทของสิทธิตามกฎหมาย สิทธิตามจารีตประเพณี และสิทธิผู้ใช้ที่ดิน

รูปที่ 5: ประเภทของสิทธิตามกฎหมาย สิทธิตามจารีตประเพณี และสิทธิผู้ใช้ที่ดิน ³²

³² แผนภูมิ และเนื้อหา ได้รับการสนับสนุนจาก Proforest และ Landesa

การประเมินการถือครองและการใช้ประโยชน์ที่ดิน³³

ข้อกำหนดบังคับของ FPIC

การประเมินการถือครองและการใช้ประโยชน์ที่ดิน

- 4.4.1 (C) เอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ตามกฎหมาย หรือสัญญาเช่า หรือมีการรับรองการใช้ที่ดินตามจารีตประเพณี ซึ่งได้รับอนุญาตจากเจ้าของที่ดินตามจารีตประเพณีโดยผ่านกระบวนการฉันทานุมัติที่ได้รับการบอกแจ้ง รับรู้ล่วงหน้า และเป็นอิสระ (FPIC) มีเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประวัติการครอบครองที่ดิน และการใช้ที่ดินตามกฎหมาย หรือใช้ที่ดินตามจารีตประเพณี

การประเมินการถือครองและการใช้ประโยชน์ที่ดิน จำเป็นต้องมี:

- การมีส่วนร่วมของบุคคลและ/หรือองค์กรที่มีทักษะและประสบการณ์ โดยมีประสบการณ์ในการทำงานกับชุมชนมาก่อน
- ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการถือครองที่ดิน ซึ่งอาจค้นหาจากอินเทอร์เน็ตและจากหน่วยงานรัฐบาลท้องถิ่น (เช่น องค์กรกิจในพื้นที่เมือง และสำนักงานทะเบียนที่ดิน)
- การปรึกษาหารือกับชุมชนที่เค้าย้ายและใช้ประโยชน์ที่ดินนั้นมาก่อน เพื่อระบุผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ และวิธีที่พวกเขาใช้และจัดการที่ดิน
- เมื่อชุมชนเห็นชอบที่จะทำการประเมินแล้ว สามารถทำการสัมภาษณ์เพื่อทำความเข้าใจวิธีการใช้ที่ดิน
- การสัมภาษณ์ต้องระบุว่าใครเป็นเจ้าของที่ดิน เป็นผู้ใช้ที่ดิน และจัดการที่ดิน และที่ดินหรือทรัพยากรนั้นครอบครองโดยกลุ่มหรือไม่ (สิทธิในที่ดินอาจครอบคลุมบ้านฟาร์ม และไร่นา นอกเหนือจากพื้นที่ล่าสัตว์และตกปลา ทรัพยากรป่าไม้ แหล่งน้ำ และเขตสงวน)
- เมื่อที่ดินเหล่านี้ได้รับการชี้แจงแล้ว หน่วยการรับรองต้องจัดบันทึกสิทธิในการใช้ที่ดินของพวกเขา รวมทั้งวิธีการได้มาซึ่งสิทธิในที่ดิน
- การเลือกตัวอย่างที่จะเป็นตัวแทนชุมชน คนที่จะให้สัมภาษณ์ควรมีความหลากหลายโดยพิจารณาถึงเพศ กลุ่มชาติพันธุ์ และชนชั้นทางสังคม หน่วยการรับรองควรตรวจสอบให้แน่ใจว่าการพิจารณาถึงความอ่อนไหวทางวัฒนธรรมในขั้นตอนการคัดเลือกตัวแทนด้วย

จดบันทึก

สิทธิในที่ดินของชนพื้นเมือง

ในบางประเทศ รัฐบาลได้จัดตั้งกลไกทางกฎหมายที่เป็นทางการ เพื่อจัดทำเอกสารสิทธิในที่ดินตามจารีตประเพณี ตัวอย่างเช่น หนังสือรับรองการทำประโยชน์ที่ดินในหมู่บ้าน (CVL) หรือหนังสือรับรองสิทธิครอบครองตามจารีตประเพณี (หนังสือรับรองสิทธิในที่ดินของครอบครัวภายในหมู่บ้าน) รายการกระบวนการจัดทำที่ดินมีความเป็นไปได้จากเอกสาร “การแย่งชิงเพื่อสิทธิในที่ดิน”³⁴ ของสถาบันทรัพยากรโลก (WRI) ในประเทศอื่นๆ “กรรมสิทธิ์โดยถิ่นกำเนิด” จะคงอยู่ตราบเท่าที่ยังไม่ถูกยกเลิกหรือถูกแทนที่ด้วยการรับรองสิทธิในที่ดินตามจารีตประเพณีของชนพื้นเมืองอย่างเป็นทางการโดยศาลระดับประเทศหรือระดับภูมิภาค ตามหลักการของ “กรรมสิทธิ์ในที่ดินโดยถิ่นกำเนิด” ชนพื้นเมืองมีสิทธิในที่ดินตามกฎหมายจารีตประเพณีของพวกเขา และมีความเชื่อมโยงกับที่ดินอย่างยั่งยืน ในกรณีที่ไม่มีการรับรองสิทธิของชนเผ่าพื้นเมืองอย่างเป็นทางการ สิ่งสำคัญคือต้องมองหาหลักฐานในรูปแบบอื่นที่ สามารถใช้แทนการรับรองสิทธิอย่างเป็นทางการได้ ตัวอย่างบางส่วน (รายการโดยสังเขป) ของหลักฐานเกี่ยวกับสิทธิในที่ดินตามจารีตประเพณีของชนเผ่าพื้นเมือง อาจรวมถึง

- ถ้อยแถลง (โดยการเล่าประวัติ บันทึก และลงนาม) จากสมาชิกกลุ่มชนเผ่าพื้นเมืองเกี่ยวกับกฎหมายจารีตประเพณีและสิทธิในที่ดิน รวมถึง
  - อัตลักษณ์ของชนเผ่าพื้นเมือง เช่น ชื่อของชนเผ่า สมาชิก และปัจจัยระบุอื่นๆ เช่น ข้อมูลบรรพบุรุษและลำดับวงศ์ตระกูล
  - ภาษาดั้งเดิมของชนพื้นเมือง
  - ความเชื่อมโยงของชนพื้นเมืองกับที่ดิน
  - ระบบสังคมและวัฒนธรรมของชนเผ่าพื้นเมือง—ตัวบทกฎหมายและจารีตประเพณี
  - กิจกรรมที่ดำเนินการและความรับผิดชอบที่ชนพื้นเมืองมีต่อแผ่นดิน
  - สิทธิและผลประโยชน์ของชนพื้นเมืองในที่ดิน
  - ชนพื้นเมืองให้ฉันทานุมัติในการใช้ที่ดินเพื่อปลูกปาล์มน้ำมัน (หากได้ให้ไว้แล้ว)
- ถ้อยแถลงจากชนพื้นเมืองพื้นที่ใกล้เคียงยืนยันสิทธิในที่ดินของชนพื้นเมือง
- บันทึกการประชุมของชนเผ่าพื้นเมือง พร้อมเอกสารข้อตกลงเกี่ยวกับสิทธิในที่ดินและสิทธิการใช้ประโยชน์ในที่ดิน

³³ ข้อกำหนด FPIC ตามกรอบมาตรฐาน RSPO - การระบุสิทธิในที่ดินและฉันทานุมัติที่ได้รับการบอกแจ้ง รับรู้ล่วงหน้า และเป็นอิสระ

³⁴ สถาบันทรัพยากรโลก, “การแย่งชิงเพื่อสิทธิในที่ดิน”

- เอกสารที่ยื่นเพื่อการรับรองสิทธิในที่ดินของชนเผ่าพื้นเมืองในการขึ้นทะเบียนที่ดินกับหน่วยงานรัฐบาล ศาล และองค์กรอื่นๆ
- รายงานจากผู้เชี่ยวชาญอิสระ เช่น รายงานทางมานุษยวิทยา รายงานทางประวัติศาสตร์ รายงานของนักภาษาศาสตร์ และรายงานการถือครองที่ดินแบบเฉพาะทาง (ซึ่งวิเคราะห์ทรัพย์สินส่วนตัวที่เกิดจากการยึดครองที่ดินของชนพื้นเมือง)
- เอกสารจดหมายเหตุที่แสดงให้เห็นว่ามีชนพื้นเมืองในพื้นที่ เช่น บันทึกของโบสถ์ บันทึกการเกิด และทะเบียนราษฎรของรัฐบาล
- เอกสารตีพิมพ์เผยแพร่ (หนังสือ บทความ รายงาน แผนที่) ที่อ้างอิงการมีอยู่ของชนพื้นเมืองในพื้นที่
- เอกสารที่มาจากการทำแผนที่แบบมีส่วนร่วมครั้งก่อนหน้า (เช่น แผนที่ และแผนภูมิ)
- หลักฐานบันทึก อาทิ วิดีโอ และภาพถ่าย

สิ่งสำคัญที่ควรทราบคือชนพื้นเมืองมักจะต้องการที่ปรึกษาอิสระภายนอก (และเงินสนับสนุน) เพื่อช่วยในการเตรียมเอกสารเกี่ยวกับสิทธิในที่ดินของตนและสิทธิการใช้ประโยชน์ในที่ดิน หน่วยการรับรองต้องมีความชัดเจนในเจตนาใดๆ ที่จะให้ความช่วยเหลือเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในที่ดินแก่ชนพื้นเมือง มิฉะนั้นอาจตีความได้ว่าเป็นผลประโยชน์ทับซ้อนหากไม่ได้รับการชี้แจงอย่างครบถ้วน

นอกจากนี้ ให้ใช้คำจำกัดความสิทธิในที่ดินและสิทธิการใช้ประโยชน์ในที่ดินตามระบบกฎหมายและจารีตประเพณีระดับชาติหรือระดับภูมิภาคในบริบทของคุณ

เมื่อมีสิทธิตามกฎหมายหรือตามจารีตประเพณีในที่ดินอยู่ หน่วยการรับรองต้องแสดงให้เห็นว่าสิทธิเหล่านี้ได้รับการทำความเข้าใจและไม่ถูกคุกคามหรือลดทอน ตัวอย่างเช่น สิทธิและการเข้าถึงน้ำของชนพื้นเมืองไม่ควรจะได้รับผลกระทบจากการพัฒนา หากมีความเสี่ยงที่จะเกิดผลกระทบ จะต้องมีการจัดทำมาตรการบรรเทาผลกระทบร่วมกับชนพื้นเมือง

ในพื้นที่ที่การถือครองสิทธิตามจารีตประเพณีไม่ชัดเจน จะต้องมีการจัดทำแผนที่แบบมีส่วนร่วมจากผู้ที่ได้รับผลกระทบ รวมถึงชุมชนพื้นที่ใกล้เคียง และเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นเข้าไว้ด้วย

การทำแผนที่แบบมีส่วนร่วม

ข้อกำหนดบังคับของ FPIC

การทำแผนที่แบบมีส่วนร่วม

- 4.4.3 (C) มีการจัดทำแผนที่ในสัดส่วนที่เหมาะสม แสดงตามขอบเขตสิทธิตามกฎหมาย จารึตประเพณี หรือผู้ใช้ที่ดินผ่านการทำแผนที่แบบมีส่วนร่วม จากผู้ที่ได้รับผลกระทบ (รวมถึงชุมชนพื้นที่ใกล้เคียง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง)

- การทำแผนที่แบบมีส่วนร่วม หรือ “การทำแผนที่ชุมชน” ตั้งอยู่บนพื้นฐานที่ว่า ชุมชนมีความรู้เกี่ยวกับการถือครองที่ดินตามประเพณีและสภาพแวดล้อมโดยรอบ ซึ่งสามารถแสดงได้ในแผนที่แบบง่าย ทำให้ชุมชนนำความรู้และมุมมองในท้องถิ่นของตนไปเสนอต่อผู้มีอำนาจอนุมัติและหน่วยการรับรอง³⁵
- เมื่อหน่วยการรับรองระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องทั้งหมด (ชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้ใช้ที่ดินรายอื่นๆ) ที่เกี่ยวข้องแล้ว พวกเขาควรร่วมมือกันในกระบวนการจัดทำแผนที่ เพื่อระบุคุณลักษณะที่ชุมชนเห็นว่ามีความสำคัญ เช่น แนวเขตที่ดินตามประเพณี วิธีการใช้ประโยชน์จากป่า พื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ และพื้นที่อื่นๆ เพื่อให้มั่นใจว่าการเจรจาต่อรองที่จะเกิดขึ้นอยู่บนพื้นฐานความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับสิทธิต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
- หน่วยการรับรองควรตรวจสอบให้แน่ใจว่า ได้รวมผู้สูงอายุที่รู้ความเป็นมา และวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมทั้งชายและหญิงตามความเหมาะสม เนื่องจากพวกเขาใช้ที่ดินต่างกัน
- หากพื้นที่นั้นมีชุมชนหลายแห่งเข้าใช้ จำเป็นต้องรวมชุมชนทั้งหมด เพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้งระหว่างเพื่อนบ้านที่อาจได้แย่งเรื่องแนวเขต
- เทคโนโลยี เช่น ระบบการกำหนดตำแหน่งบนพื้นโลก (GPS) และการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) ทำให้กระบวนการทำแผนที่ง่ายขึ้นและมีความเป็นไปได้ที่จะดำเนินการ³⁶

คำแนะนำ

คำแนะนำเกี่ยวกับแนวเขตทับซ้อน

- แนะนำให้หน่วยการรับรองระบุชุมชนที่อยู่ภายในรัศมีโดยรอบ 5 กม. (สูงสุด) ซึ่งรัศมีนี้ระบุไว้สำหรับอ้างอิงเท่านั้น และสามารถลดลงได้ตามความเป็นจริงในพื้นที่พร้อมเหตุผลที่ชัดเจน เช่น แปลงปลุกขนาดเล็กบนพื้นที่ใหม่ ที่ตั้งอยู่ในที่ดินส่วนตัวของเกษตรกรแต่ละราย รัศมีนี้อาจลดลงได้ (ดูภาคผนวก 1: คำแนะนำเกี่ยวกับขอบเขตและแนวกันชนสำหรับ FPIC)
- หากมีการแข่งขันที่ถูกต้องตามกฎหมายระหว่างหน่วยการรับรองและชุมชนที่ได้รับผลกระทบโดยมีการแสดงสิทธิในการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม หน่วยการรับรองจะต้องพัฒนากระบวนการ/กลไกการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่ตกลงร่วมกัน และถ้าจำเป็น ให้ชัดเจนตามกระบวนการที่ได้รับการยอมรับตามข้อกำหนดบังคับของ FPIC. อ้างถึง*กลไกการแก้ปัญหาความขัดแย้ง* (หน้า 48) อย่างไรก็ตาม ไม่ใช่ความรับผิดชอบของบริษัทในการแก้ไขข้อขัดแย้งระหว่างชุมชน

³⁵ นำมาจากการทำแผนที่สิทธิ, การทำแผนที่แบบมีส่วนร่วม

³⁶ RSPO, FPIC – การทำแผนที่แบบมีส่วนร่วม และ FPIC

ขั้นตอนที่ 1: การทำแผนที่

- หน่วยการรับรองและชุมชนตกลงทำแผนที่พื้นที่
- ระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง
- หน่วยการรับรองและชุมชนจะหารือและตกลงเกี่ยวกับวิธีการทำแผนที่พื้นที่
- หน่วยการรับรองให้การเข้าถึงแผนที่พื้นที่แนวเขตที่นำเสนอของการพัฒนาที่วางแผนไว้
  - o สิ่งสำคัญคือต้องรวมชุมชนทั้งหมดหากมีการใช้ที่ดินร่วมกัน

ขั้นตอนที่ 2: การประชุมหารือ

- การประชุมกับชุมชนเพื่อตกลงเกี่ยวกับคุณค่าหลักในภูมิภาคที่ต้องการทำแผนที่และวิธีใส่คำอธิบายประกอบบนแผนที่
- การประชุมร่วมกับหน่วยงานท้องถิ่น/เทศบาลเพื่อตรวจสอบแผนที่ข้อมูล และการสำรวจของรัฐบาล

ขั้นตอนที่ 3: การฝึกอบรม

- หน่วยการรับรองให้การฝึกอบรมแก่บุคลากรและสมาชิกในชุมชนเพื่อจัดทำแผนที่โดยใช้อุปกรณ์ GPS แบบมือถือหรือสมาร์ทโฟนในระหว่างกระบวนการทำแผนที่ สมาชิกในชุมชนเข้าใจวิธีการใช้อุปกรณ์เหล่านี้ก่อนการลงพื้นที่
- แผนที่รวบรวมแนวเขตของที่ดินที่หมู่บ้านในพื้นที่ใช้และอ้างสิทธิ์ และควรใช้ชื่อพื้นเมืองสำหรับที่ตั้ง ประเภทการใช้ที่ดิน และประเภทพรรณไม้

ขั้นตอนที่ 4: ความแม่นยำ

- หลังจากร่างแผนที่แล้ว หน่วยการรับรองจะตรวจสอบความถูกต้องกับสมาชิกในชุมชนและกลุ่มใกล้เคียง (รวมถึงการยอมรับความถูกต้อง) และแก้ไขแผนที่หากจำเป็นและตรวจสอบให้แน่ใจว่ามีความเห็นเป็นเอกฉันท์
- ในกรณีที่มีการจัดทำแผนที่หลายฉบับ จะต้องวางแผนที่ซ้อนทับกัน และควรหารือกับชุมชนเรื่องข้อขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นเพื่อตกลงว่าจะรวมแผนที่เหล่านี้ไว้ในแผนที่ฉบับสุดท้ายอย่างไร

ขั้นตอนที่ 5: การยอมรับ

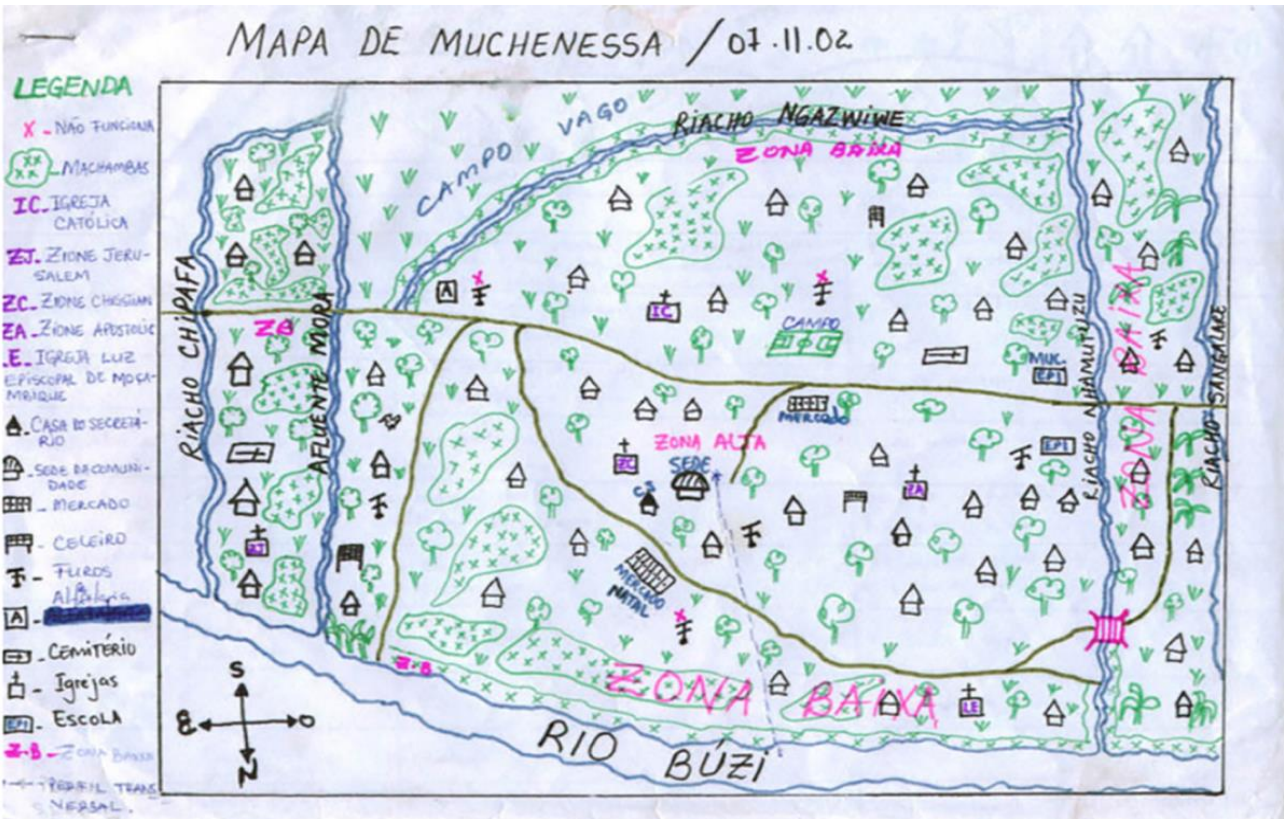
- เมื่อชุมชนเห็นด้วย แผนที่จะต้องลงนามโดยตัวแทนของหน่วยการรับรองและชุมชน
- หน่วยการรับรองจะต้องรักษาข้อมูลเหล่านี้และแจกสำเนาให้กับสมาชิกชุมชนและสมาชิกของกลุ่มใกล้เคียงในรูปแบบและภาษาที่เหมาะสมในเวลาที่เหมาะสม

รูปที่ 6: 5 ขั้นตอนในการทำแผนที่แบบมีส่วนร่วม³⁷

³⁷ RSPO, FPIC - การทำแผนที่แบบมีส่วนร่วม และ FPIC

ตัวอย่างการร่างแผนที่แบบมีส่วนร่วม

รูปที่ 7: แม้ว่าจะมีการแนะนำให้ทำแผนที่ขั้นสุดท้ายโดยใช้ซอฟต์แวร์ เช่น GIS การร่างแผนที่แบบมีส่วนร่วมเช่นนี้ก็ใช้ได้และมีความสำคัญ เนื่องจากช่วยให้ชุมชนสามารถเน้นพื้นที่ที่สำคัญสำหรับพวกเขาได้

การประเมินผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อม (SEIA)

ข้อกำหนดบังคับของ FPIC

การประเมินผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อม (SEIA)

- 3.4 ทำการประเมินผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อม (SEIA) อย่างครอบคลุมก่อนมีการเปิดพื้นที่ปลูกหรือดำเนินการใหม่ รวมทั้งใช้แผนการจัดการและติดตามทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ปรับปรุงเป็นประจำในการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง
- 4.4.4 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดอยู่ในรูปแบบและภาษาที่เหมาะสม รวมถึงการประเมินผลกระทบ การแบ่งปันผลประโยชน์ที่น่าเสนอ และการจัดการทางกฎหมาย
- 4.5.4 เพื่อให้แน่ใจว่ามีความมั่นคงทางอาหารและน้ำในท้องถิ่น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ FPIC การประเมินผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม และการวางแผนการใช้ที่ดินอย่างมีส่วนร่วมกับประชาชนในท้องถิ่น ควรพิจารณาทางเลือกการจัดหาอาหารและน้ำอย่างเต็มรูปแบบด้วย มีความโปร่งใสของกระบวนการจัดสรรที่ดิน

หมายเหตุ: ข้อกำหนดและการประเมินผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อมในระดับชาติอาจแตกต่างกันไปในแต่ละภูมิภาคให้อ้างอิงข้อกำหนดในประเทศของคุณ เพื่อให้แน่ใจว่าการประเมินนั้นเป็นปัจจุบัน ทั้งยังควรอ้างถึงหลักเกณฑ์และเกณฑ์ที่กำหนดการตีความระดับชาติ (NI) (ถ้ามี) เกี่ยวกับความสามารถของผู้ประเมินเมื่อทำการประเมิน และความถูกต้อง หากไม่มีข้อกำหนดระดับชาติหรือ NI ให้อ้างอิงหลักการและเกณฑ์ที่กำหนด ปี 2561 ภาคผนวก 2: แนวทางเกณฑ์กำหนด 3.4 หน้า 91 -93

การประเมินผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อม (SEIA) เป็นกระบวนการวิเคราะห์และวางแผนอย่างมีส่วนร่วมที่ดำเนินการก่อนการปลูกหรือดำเนินการใหม่ ประกอบด้วยข้อมูลทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการปรึกษาหารือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อระบุผลกระทบ (ทางตรงและทางอ้อม) และพิจารณาว่าผลกระทบเหล่านี้สามารถจัดการได้อย่างเป็นที่น่าพอใจหรือไม่ ซึ่งในกรณีนี้ หน่วยการรับรองต้องนิยามการดำเนินการเฉพาะเพื่อลดและบรรเทาผลกระทบเชิงลบ (นโยบาย โปรแกรม แผนงาน โครงการ) ให้น้อยที่สุดด้วย

คำแนะนำ

แนวทางการประเมินผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อม (SEIA)³⁸

การประเมินผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อม ควรรวมเอา แต่ไม่จำกัดเพียง หัวข้อต่อไปนี้:

1. ผลกระทบของกิจกรรมหลักที่วางแผนไว้ทั้งหมด รวมถึงการแผ้วถางที่ดิน การปลูกป่าล้มไม้ การปลูกข้าว การใช้ยากำจัดศัตรูพืชและปุ๋ย การดำเนินงาน โรงสกัด ถนอม ระบบระบายน้ำและชลประทาน และโครงสร้างพื้นฐานอื่นๆ
2. ผลกระทบต่อพื้นที่ที่มีคุณค่าสูงด้านการอนุรักษ์ ความหลากหลายทางชีวภาพ และชนิดพันธุ์หายาก ถูกคุกคาม และใกล้สูญพันธุ์ (RTE) รวมถึง พื้นที่นอกเหนือเขตสัมปทาน และมาตรการใดๆ เพื่อการอนุรักษ์ และ/หรือเสริมสร้างพื้นที่เหล่านี้
3. ผลกระทบต่อระบบนิเวศทางธรรมชาติที่อยู่ติดกันของการพัฒนาที่วางแผนไว้ รวมถึงการพัฒนาหรือการขยายการดำเนินงานจะเพิ่มแรงกดดันต่อระบบนิเวศทางธรรมชาติในบริเวณใกล้เคียงหรือไม่
4. การระบุแหล่งน้ำ พื้นที่ชุ่มน้ำ และการประเมินผลกระทบต่ออุทกวิทยา และการทรุดตัวของดินจากการพัฒนาตามแผน ควรมีการวางแผนและดำเนินการมาตรการเพื่อรักษาปริมาณ คุณภาพ การเข้าถึงทรัพยากรน้ำและที่ดิน
5. การสำรวจดินและข้อมูลภูมิประเทศพื้นฐาน รวมถึงการระบุภูมิประเทศที่สูงชัน ดินชายขอบและเปราะบาง พื้นที่ที่มีแนวโน้มที่จะถูกกัดเซาะ การเสื่อมโทรม การทรุดตัว และน้ำท่วม
6. การวิเคราะห์ประเภทของที่ดินที่จะใช้ (ป่าไม้ ป่าเสื่อมโทรม พื้นที่พรุ พื้นที่ว่าง ฯลฯ)
7. การประเมินกรรมสิทธิ์ที่ดินและสิทธิ์ผู้ใช้
8. การประเมินรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินในปัจจุบัน
9. การประเมินผลกระทบต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของประชาชน
10. การประเมินผลกระทบต่อการจ้างงาน โอกาสการจ้างงาน หรือจากการเปลี่ยนเงื่อนไขการทำงาน
11. การวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์ในด้านสังคม
12. การประเมินผลกระทบทางสังคมต่อชุมชนรอบแปลงปลูก รวมถึงการวิเคราะห์ผลกระทบต่อการดำรงชีวิต และผลกระทบที่แตกต่างกันต่อผู้หญิงและผู้ชาย ชุมชนชาติพันธุ์ และผู้ย้ายถิ่นกับผู้อยู่อาศัยระยะยาว
13. การประเมินความเสี่ยงที่สำคัญของการละเมิดสิทธิมนุษยชน
14. การประเมินผลกระทบของความมั่นคงทางอาหารและน้ำในทุกมิติ รวมถึงสิทธิในการได้รับอาหารที่เพียงพอ รวมทั้งการติดตามตรวจสอบความมั่นคงทางอาหารและน้ำสำหรับชุมชนที่ได้รับผลกระทบ
15. การประเมินกิจกรรมที่อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพอากาศ หรือก่อให้เกิดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (GHG) อย่างมีนัยสำคัญ

³⁸ หลักการและเกณฑ์กำหนดของ RSPO (2561), ภาคผนวก 2: แนวทาง - หลักเกณฑ์ 3.4, หน้า 91 - 92

รูปที่ 8: SEIA – แนวทางสำหรับการประเมินและจัดการผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อมของโครงการ^{39 40}

³⁹ คำนิยามของ “การบรรเทาผลกระทบตามลำดับชั้น”, สมาคมระหว่างประเทศเพื่อการประเมินผลกระทบ (IAIA), การประเมินผลกระทบทางสังคม: แนวทางการประเมินและการจัดการผลกระทบทางสังคมของโครงการ (2558) หน้า 88

ดูเพิ่มเติมที่: โปรแกรมธุรกิจและการชดเชยผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ (BBOP) ธุรกิจ ความหลากหลายทางชีวภาพ การชดเชย และ BBOP: ภาพรวม นำมาจากรูปที่ 1 หน้า 5

⁴⁰ นำมาจาก สมาคมระหว่างประเทศเพื่อการประเมินผลกระทบ (IAIA) การประเมินผลกระทบทางสังคม: แนวทางการประเมินและการจัดการผลกระทบทางสังคมของโครงการ (2558)

ผลกระทบที่พบบ่อยที่สุด ข้อมูลจาก SEIA ตามรูปที่ 9 ด้านล่าง:

เคลียร์ที่ดิน	ขายที่ดินและให้เช่าแก่บริษัท	สารเคมีทางการเกษตรและน้ำทิ้งจากโรงสกัดที่ก่อให้เกิดมลภาวะ
ลดการเข้าถึงการล่าสัตว์และผลิตภัณฑ์จากป่า	จำกัดโอกาสในการทำมาหากินเนื่องจากการเข้าถึงและ/หรือสิทธิในที่ดินลดลง	ลดการเข้าถึงน้ำสะอาดสำหรับดื่ม อาบน้ำ และทำประมง
การพัฒนาและกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากการดำเนินงานของหน่วยการรับรอง	การหลั่งไหลของแรงงาน (ข้ามชาติ/นอกท้องถิ่น)	
<ul style="list-style-type: none"> • การเข้าถึงพื้นที่ที่ดีขึ้น • การรบกวนคุณค่าทางวัฒนธรรมหรือศาสนา • ผลกระทบต่อความรู้ดั้งเดิม จากความเป็นอยู่ดั้งเดิม (เช่น การทำการเกษตร) ไปเป็นการดำรงชีวิตสมัยใหม่ (เช่น ร้านค้า) 	ความต้องการทรัพยากรที่เพิ่มขึ้นและความตึงเครียดระหว่างชุมชนที่อาจเกิดขึ้น	
การเข้าถึงสินเชื่อ	โอกาสการจ้างงานและการทำเกษตรรายย่อย	
เพิ่มการเข้าถึงเงินทุนหรือเงินกู้	เพิ่มโอกาสในการสร้างรายได้	

รูปที่ 9: ผลกระทบที่พบบ่อยที่สุด ข้อมูลจาก SEIA

การประเมินการเปลี่ยนแปลงร่วมสำหรับพื้นที่ที่มีคุณค่าสูงต่อการอนุรักษ์และพื้นที่ที่มีการกักเก็บคาร์บอนสูง (HCV-HCSA) แบบบูรณาการ

 ข้อกำหนดบังคับ FPIC
การกำหนดพื้นที่และการสงวนรักษาพื้นที่ HCVs และ HCS

→ 7.12 การแผ้วถางที่ดินต้องไม่ทำให้เกิดการตัดไม้ทำลายป่าหรือสร้างความเสียหายให้กับพื้นที่ที่จำเป็นต้องมีการปกป้องหรือเพิ่มคุณค่าสำหรับป่าที่มีคุณค่าสูงต่อการอนุรักษ์ (HCV) หรือพื้นที่ป่าที่มีการกักเก็บคาร์บอนสูง (HCS) จะต้องมีการระบุและปกป้องหรือปรับปรุงพื้นที่ HCV และ HCS ในพื้นที่ที่ทำการจัดการ

→ 7.12.2 (C) การระบุพื้นที่ป่า HCV และ HCS และพื้นที่อนุรักษ์อื่นๆ ใช้แนวปฏิบัติดังต่อไปนี้:

b) การแผ้วถางพื้นที่ปลูกใหม่ใดๆ (ในแปลงปลูกที่มีอยู่เดิมหรือพื้นที่ปลูกใหม่) หลังจากวันที่ 15 พฤศจิกายน 2561 จะต้องทำการประเมินการเปลี่ยนแปลงร่วม HCV-HCS ก่อน โดยใช้ชุดเครื่องมือ HCSA และคู่มือการประเมินการเปลี่ยนแปลงร่วม HCV-HCS ซึ่งมีการหารือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและคำนึงถึงการพิจารณาระดับภูมิภาคที่กว้างขึ้น

- การประเมินการเปลี่ยนแปลงร่วม HCV-HCSA แบบบูรณาการ “เป็นกระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อระบุคุณค่าด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมที่จำเป็นต้องมีในภูมิภาคการผลิต”⁴¹ การประเมินช่วยให้สามารถระบุพื้นที่ HCV และป่า HCS และพื้นที่ที่อยู่ในภูมิภาค ให้คำแนะนำด้านการจัดการและการติดตามเกี่ยวกับวิธีการป้องกันที่ดีที่สุด โดยร่วมมือกับชุมชนที่ได้รับผลกระทบ
- รายงานการประเมินรวบรวมข้อมูลการค้นพบทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ได้จากการศึกษาภาคสนาม การสัมภาษณ์ การทำแผนที่แบบมีส่วนร่วม การวิเคราะห์ภาพถ่ายดาวเทียม ฯลฯ รวมทั้ง การตีความผ่านมุมมองแนวทาง HCV และ HCS
- การประเมินการเปลี่ยนแปลงร่วม HCV-HCSA แบบบูรณาการจะต้องนำทีมโดยผู้ประเมินที่มีใบอนุญาต ALS ตามด้วยการควบคุมคุณภาพโดยโครงการออกใบอนุญาตผู้ประเมิน HCVN

⁴¹ คู่มือการประเมินการเปลี่ยนแปลงร่วม HCV-HCSA ใช้ระหว่างดำเนินการประเมินพื้นที่ป่า HCV-HCSA แบบบูรณาการ (2560)

จดบันทึก

จะเกิดอะไรขึ้นหากชนพื้นเมืองและชุมชนท้องถิ่นเห็นด้วยกับการพัฒนาโครงการ แต่ไม่เห็นด้วยกับการประเมิน HCV และ HCV-HCSA แบบบูรณาการ

หน่วยการรับรองจะต้องไม่ดำเนินการพัฒนาโครงการ⁴² เนื่องจากหน่วยการรับรองต้องดำเนินการตามมาตรฐาน RSPO ที่กำหนดให้มีการประเมินพื้นที่ที่มีคุณค่าสูงด้านการอนุรักษ์ (HCV) หรือประเมินการเปลี่ยนแปลงร่วม HCV-HCSA แบบบูรณาการ

พื้นที่ที่มีคุณค่าสูงด้านการอนุรักษ์ (HCV)

- พื้นที่ที่มีคุณค่าสูงด้านการอนุรักษ์ (HCV)⁴³ คือพื้นที่ที่มีคุณค่าทางชีวภาพ ระบบนิเวศ สังคม หรือวัฒนธรรมที่มีความโดดเด่นหรือมีความสำคัญยิ่งต่อสภาพภูมิประเทศ ตัวอย่างผลกระทบที่มีต่อพื้นที่ที่มีคุณค่าสูงด้านการอนุรักษ์ ได้แก่ การแผ้วถางที่ดิน การปลูกพืช การปลูกข้าว การใช้สารกำจัดศัตรูพืชและปุ๋ย การดำเนินงานของโรงสกัด ถนอม ทางระบายน้ำ และระบบชลประทาน รวมทั้งโครงสร้างพื้นฐานอื่นๆ ของกิจกรรมที่นำเสนอ
- แนวทางการประเมินพื้นที่ที่มีคุณค่าสูงด้านการอนุรักษ์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้แน่ใจว่าพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ และความจำเป็นทางวัฒนธรรมชุมชนได้รับการคุ้มครองในขณะที่อนุญาตให้มีการพัฒนาเศรษฐกิจและการผลิตทางการเกษตร
- พื้นที่ที่มีคุณค่าสูงต่อการอนุรักษ์ มี 6 ประเภท ประกอบด้วย พื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ (HCV 1) ระบบนิเวศระดับภูมิทัศน์ (HCV 2) ระบบนิเวศและถิ่นที่อยู่อาศัย (HCV 3) ระบบนิเวศบริการ (HCV 4) พื้นที่ที่มีคุณค่าในการให้ปัจจัยพื้นฐาน (HCV 5) และพื้นที่ที่มีคุณค่าด้านวัฒนธรรม (HCV 6)

ภาพด้านล่างแสดงให้เห็นเพิ่มเติมว่าพื้นที่ป่า HCVs⁴⁴ เกี่ยวข้องกับสังคมอย่างไร:

HCV 4	 ระบบนิเวศบริการ	บริการจากระบบนิเวศขั้นพื้นฐานในสภาวะวิกฤต รวมถึงการปกป้องพื้นที่กักเก็บน้ำ และควบคุมการกัดเซาะพังทลายของดินและพื้นที่ลาดชัน
HCV 5	 แหล่งปัจจัยพื้นฐานของชุมชน	พื้นที่และทรัพยากรที่เป็นรากฐานสำคัญสำหรับชุมชนท้องถิ่น หรือชนพื้นเมืองเข้ามาใช้ประโยชน์ในปัจจุบัน (เพื่อการดำรงชีพ สุขภาพ แหล่งอาหาร แหล่งน้ำ และอื่นๆ) ถูกกำหนดโดยการมีส่วนร่วมกับชุมชนท้องถิ่นหรือชนพื้นเมืองเหล่านี้
HCV 6	 คุณค่าด้านวัฒนธรรม	พื้นที่ ทรัพยากร ถิ่นที่อยู่อาศัย และภูมิทัศน์ที่มีคุณค่าด้านวัฒนธรรมในระดับโลก หรือระดับชาติ มีนัยสำคัญทางโบราณคดีหรือประวัติศาสตร์ และ/หรือความสำคัญทางวัฒนธรรมวิกฤต ทางนิเวศ ทางเศรษฐกิจ หรือทางศาสนา/ความศักดิ์สิทธิ์ สำหรับวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชนท้องถิ่นหรือชนพื้นเมือง ที่กำหนดโดยการมีส่วนร่วมกับชุมชนท้องถิ่นหรือชนพื้นเมืองเหล่านี้

รูป 10: พื้นที่ที่มีคุณค่าสูงต่อการอนุรักษ์ 4-6

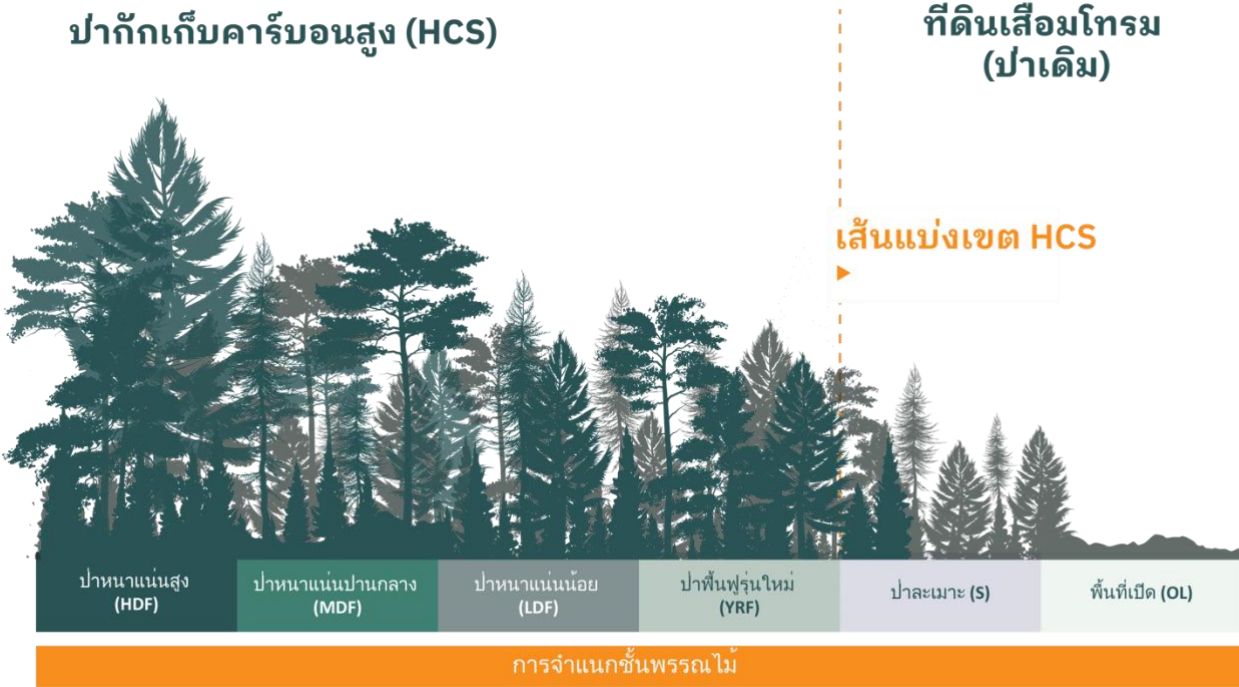
⁴² หลักการและเกณฑ์กำหนดของ RSPO (2561) เกณฑ์กำหนด 7.12: การแผ้วถางที่ดินต้องไม่ทำให้เกิดการตัดไม้ทำลายป่าหรือสร้างความเสียหายให้กับพื้นที่ใดๆ ที่ต้องการปกป้องหรือเพิ่มคุณค่าด้านการอนุรักษ์สูง (HCVs) หรือป่าที่มีการกักเก็บคาร์บอนสูง (HCS) พื้นที่ป่า HCV และ HCS ในพื้นที่จัดการได้รับการระบุ ปกป้อง หรือปรับปรุง หน้า 62 – 64

⁴³ คู่มือมาตรฐาน หน้า vi

⁴⁴ คู่มือมาตรฐาน หน้า vi

แนวทางการประเมินพื้นที่ที่มีการกักเก็บคาร์บอนสูง (HCSA)

การประเมินพื้นที่ที่มีการกักเก็บคาร์บอนสูง (HCSA) เป็นเครื่องมือหนึ่งสำหรับบริษัทที่มุ่งมั่นที่จะลดความเสี่ยงเชื่อมโยงระหว่างการตัดไม้ทำลายป่ากับการพัฒนาที่ดินในการดำเนินการและห่วงโซ่อุปทานของตน เครื่องมือนี้ใช้ข้อมูลภาคสนามเกี่ยวกับระดับของชีวมวล โครงสร้าง องค์ประกอบของพรรณไม้ และสภาพทางอากาศ (อาทิ ดาวเทียม หรือ Light Detection and Ranging (LiDAR) เพื่อสร้างการจำแนกประเภทพื้นที่ที่มีคุณค่าสูงด้านการอนุรักษ์ตั้งแต่ป่าที่มีความหนาแน่นสูงไปจนถึงพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมที่เป็นป่าละเมาะและที่ดินโล่ง⁴⁵

รูปที่ 11. การแบ่งประเภทสังคมพรรณไม้ตามแนวทาง HCS⁴⁶

ตารางด้านล่างแสดงหัวข้อกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประเมินพื้นที่ที่มีคุณค่าสูงด้านการอนุรักษ์ (HCV) และพื้นที่ที่มีการกักเก็บคาร์บอนสูง (HCS):

ขั้นตอนการประเมิน	วิธีการประเมิน HCV	วิธีการประเมิน HCS
ก่อนการประเมิน 	<ul style="list-style-type: none"> - ทำความเข้าใจที่ตั้งและสิ่งปกคลุมพื้นที่ - ขอข้อมูลเพื่อประเมินสภาพที่เป็นอยู่เดิม 	
กำหนดขอบเขตในการศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> - การวิจัยจากข้อมูลรองเกี่ยวกับศักยภาพคุณค่า - ลงพื้นที่เพื่อทำความเข้าใจลักษณะทางสังคมและสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - ดูแผนที่สิ่งปกคลุมดินเบื้องต้น และการวิเคราะห์แปลง - ลงพื้นที่จริงดูตัวอย่างหมวดหมู่พรรณพืช
งานภาคสนาม (สังคัมและสิ่งแวดล้อม) 	<ul style="list-style-type: none"> - การทำแผนที่อย่างมีส่วนร่วม - งานภาคสนามเพื่อรวบรวมข้อมูล HCVs 	<ul style="list-style-type: none"> - ระบุพื้นที่ของชุมชนท้องถิ่น - ตรวจสอบการศึกษาดินพรู - จัดทำระบบรายการสิ่งที่มีอยู่ในป่า - สร้างแผนที่สิ่งปกคลุมดิน

⁴⁵ นำมาจาก HCSA เครื่องมือการประเมิน HCS โมดูล 1 (เวอร์ชัน 2.0, พฤษภาคม 2560) หน้า 5 ดูเพิ่มเติมที่ HCSA แนวทางการประเมินพื้นที่ป่าที่มีการกักเก็บคาร์บอนสูง

⁴⁶ นำมาจาก HCSA เครื่องมือการประเมิน HCS โมดูล 1 (เวอร์ชัน 2.0, พฤษภาคม 2560) หน้า 5

<p>การวิเคราะห์ และ การตีความ</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - ระบุพื้นที่ป่า HCV และพื้นที่การจัดการ HCV - ข้อเสนอแนะ 	<ul style="list-style-type: none"> - แผนผังการตัดสินใจการวิเคราะห์แปลง - ระบุพื้นที่ป่าที่มีการกักเก็บคาร์บอนสูง (HCS) - ข้อเสนอแนะ
<p>การปรึกษาหารือ</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - ปรึกษาหารือเรื่อง HCV และข้อเสนอแนะการจัดการ - พุดคุยเรื่องแรงจูงใจที่เป็นไปได้และประโยชน์ในการบูรณาการการอนุรักษ์เข้ากับการพัฒนา 	<ul style="list-style-type: none"> - ปรึกษาหารือเรื่องข้อเสนอแนะการจัดการ HCSEA

ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อกำหนด HCSEA ของ RSPO โปรดดูที่ “คู่มือ RSPO เรื่องแนวทางการประเมินพื้นที่ที่มีการกักเก็บคาร์บอนสูง (HCSEA)”⁴⁷ ซึ่งมีอยู่ในเว็บไซต์ของ RSPO

⁴⁷ คู่มือ RSPO เรื่องแนวทางการประเมินพื้นที่ที่มีการกักเก็บคาร์บอนสูง (HCSEA) (2565)

ขั้นที่ 3: การเจรจาต่อรอง

ข้อกำหนดบังคับของ FPIC

การเจรจาต่อรอง

- 4.4.2 มีสำเนาเอกสารที่แสดงถึงกระบวนการทำข้อตกลงและข้อตกลงที่ต่อรองกันแล้วมีรายละเอียดกระบวนการ FPIC รวมถึง:
  - ก) หลักฐานที่แสดงว่าแผนได้รับการพัฒนาผ่านการปรึกษาหารือและอภิปรายกันโดยสุจริตใจกับกลุ่มผู้ได้รับผลกระทบทั้งหมดในชุมชน โดยมีการรับประกันเป็นพิเศษว่าได้มีการปรึกษาหารือกับกลุ่มเปราะบาง ชนกลุ่มน้อย และเพศ และให้ข้อมูลนั้นแก่กลุ่มที่ได้รับผลกระทบทั้งหมด รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพวกเขาในการตัดสินใจ
  - ข) หลักฐานที่แสดงว่าหน่วยการรับรองเคารพการตัดสินใจของชุมชนในการให้หรือไม่ให้ความยินยอมของพวกเขาต่อการดำเนินการ ณ เวลาที่มีการตัดสินใจ
  - ค) หลักฐานที่แสดงผลทางกฎหมาย เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม ของการอนุญาตให้ดำเนินการบนที่ดินของพวกเขา เป็นที่เข้าใจและยอมรับโดยชุมชนที่ได้รับผลกระทบ รวมทั้งผลที่มีต่อสำหรับสถานะทางกฎหมายในที่ดินของพวกเขา เมื่อสิทธิในที่ดิน สัมปทาน หรือการเช่าบนที่ดินของหน่วยการรับรองสิ้นสุดลง
- 4.4.4 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดมีอยู่ในรูปแบบและภาษาที่เหมาะสม รวมถึงการประเมินผลกระทบ การแบ่งปันผลประโยชน์ที่น่าเสนอ และการจัดการทางกฎหมาย

การปรึกษาหารือโดยสุจริต

- หน่วยการรับรองต้องมีส่วนร่วมโดยตรงกับชุมชนที่เกี่ยวข้องแต่ละแห่งในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบว่าได้รับผลกระทบ ในระหว่างขั้นตอนการประเมิน
- เมื่อระบุและมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องแล้ว จำเป็นต้องมีแผนการตกลงร่วมกันสำหรับการตัดสินใจและการเจรจาต่อรอง แม้ว่าความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในท้องถิ่นเป็นสิ่งสำคัญ แต่จะต้องไม่ถือว่าเป็นตัวแทนเดียวที่เป็นหลักของชุมชนโดยปริยาย สิ่งสำคัญคือต้องมีส่วนร่วมกับผู้สูงอายุ ผู้หญิง ผู้พิการ เยาวชนและเด็ก หรือเพื่อให้แน่ใจว่ามุมมองของพวกเขาได้ถูกนำเสนอเพื่อให้มั่นใจว่าพวกเขาเข้าถึงผลกระทบที่เฉพาะเจาะจงต่อพวกเขา⁴⁸
- หน่วยการรับรองต้องแจ้งให้ชุมชนทราบว่า พวกเขามีสิทธิ์เลือกตัวแทนและองค์กรของชุมชน และพวกเขามีสิทธิ์ในการเลือกตัวแทนได้มากกว่าหนึ่งคน
- ตัวแทนที่ชุมชนเลือกเองอาจรวมหน่วยงานหนึ่งหรือหลายหน่วยงานรวมกัน ซึ่งทั้งหมดนั้น หน่วยการรับรองต้องนำมาพิจารณาและมีส่วนร่วมโดยตรง

คำแนะนำ

การประชุม

- การประชุมเหล่านี้ควรจัดขึ้นในหมู่บ้าน/สถานที่ของชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมอย่างสะดวกสบาย
- หน่วยการรับรองควรมีการบอกแจ้งอย่างเหมาะสมผ่านหนังสือทางการ หรือเข้าเยี่ยมชนพื้นเมืองและชุมชนท้องถิ่น
- หากมีการร้องขอ หน่วยการรับรองจะให้การสนับสนุนที่จำเป็น (เช่น ที่ปรึกษา องค์กรตัวกลาง และฝ่ายอื่นๆ)
- ควรจัดการประชุมเฉพาะกลุ่มร่วมกับกลุ่มเปราะบางภายในชุมชนเพื่อพิจารณาความคิดเห็นของพวกเขา ตัวอย่างเช่น สมาชิกในกลุ่มสตรีอาจเลือกที่จะพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับผู้หญิงและเด็กผู้หญิงนอกที่ประชุมในบริบทที่พวกเขาารู้สึกสบายใจที่จะมีส่วนร่วม สิ่งสำคัญ คือต้องเคารพความอ่อนไหวทางวัฒนธรรมภายในชุมชนเมื่อมีส่วนร่วมกับกลุ่มเปราะบาง
- การติดตามตรวจสอบและการสนับสนุนจากบุคคลภายนอกหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ อาจเป็นประโยชน์ต่อกระบวนการ และท้ายที่สุดเพื่อให้ชุมชนได้ตัดสินใจว่าพวกเขาจะเชิญ ร้องขอ หรืออนุญาตให้มีการติดตามตรวจสอบและสนับสนุนดังกล่าวภายใต้ข้อกำหนดและเงื่อนไขใด

ข้อควรระวัง: ห้ามถ่ายภาพหรือถ่ายวิดีโอสมาชิกในชุมชนหรือในที่ประชุมโดยไม่ได้รับคำยินยอมก่อน การกระทำเช่นนั้นโดยไม่ได้รับความยินยอมล่วงหน้าอาจถือเป็นการคุกคามได้

⁴⁸ ห้องสมุดดิจิทัลแห่งสหประชาชาติ, ฉันทานุมัติที่ได้รับการบอกแจ้ง รับรู้ล่วงหน้า และเป็นอิสระ: แนวทางบนพื้นฐานหลักสิทธิมนุษยชน: การศึกษากลไกผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิของชนพื้นเมืองดั้งเดิม, หน้า 8

จดบันทึก

ธรรมาภิบาลชุมชนและชุมชนที่จะต้องรองรับ

- ในบางพื้นที่ ชนเผ่าและวรรณะต่างๆ อาจมีตัวแทนของตนเอง ซึ่งถือว่าถูกต้องยอมรับมากกว่ารัฐบาลที่เป็นทางการหรือผู้นำหมู่บ้าน ความเป็นชุมชนไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับขอบเขตบริหาร (หรือการเลือกตั้ง) เสมอไป
- ในบางกรณี ผู้นำหมู่บ้านได้รับเลือกจากรัฐบาลและไม่ใช่โดยชุมชนเอง และพวกเขาจะต้องรวมอยู่ในการปรึกษาหารือกับชุมชนในวงกว้าง แทนที่จะมีส่วนร่วมเป็นรายบุคคลโดยไม่มีส่วนร่วมในวงกว้าง
- ให้ระบุว่าพวกเขาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนที่ได้รับผลกระทบหรือไม่ ให้ปรึกษาผู้ที่มีสิทธิ์ที่สามารถพิสูจน์ได้ซึ่งอาศัยอยู่นอกพื้นที่การพัฒนาที่น่าเสนอด้วย
- เมื่อมีบุคคลหรือกลุ่มที่มีความคิดเห็นหรือข้อกังวลที่แยกจากชุมชนในวงกว้าง ไม่ว่าจะพวกเขาจะมีความคิดเห็นอย่างไร หน่วยงานรับรองควรพยายามเพิ่มเติมเพื่อปรึกษาหารือและรวมบุคคลหรือกลุ่มเหล่านี้ไว้ด้วย

อ้างอิง *รับรองว่ามีกรให้ฉันทานุมัติ* (หน้า 18) *เรื่องที่น่ามาพูดคุยระหว่างการเจรจาต่อรอง*

การลงนามข้อตกลงการเจรจาระหว่างคู่สัญญา

ในระหว่างขั้นตอนการเจรจาต่อรองข้อเสนอที่คุยกัน อาจได้รับการยอมรับ การแก้ไข หรือเสนอโต้แย้ง

- ทั้งสองฝ่ายต้องเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงสิ่งที่พวกเขาลงนาม
- ข้อตกลงมีเป้าประสงค์ให้ทำตามสำหรับแต่ละฝ่าย กระบวนการสร้างข้อตกลงที่มีผลผูกพันอาจต้องใช้ความในกรณีของหน่วยงานรับรอง หรือจัดพิธีการที่เป็นสาธารณะในกรณีของชุมชน
- สำเนาของข้อตกลงฉบับสุดท้ายและที่ลงนามแล้ว รวมทั้งภาคผนวก จะต้องมอบให้ทุกฝ่ายในข้อตกลง
- คู่สัญญาต้องเข้าใจข้อกำหนดของข้อตกลงและผลที่ตามมาอย่างถ่องแท้ สิ่งเหล่านี้อาจรวมถึง:
  - การขยายและที่ตั้งของกิจกรรมการพัฒนาที่วางแผนไว้
  - พื้นที่ที่จัดสรรตามวัตถุประสงค์ต่างๆ
  - ผลทางกฎหมายของข้อตกลงและจะมีผลผูกพันทางกฎหมายอย่างไร
  - ใครจะเป็นเจ้าของและจัดการพื้นที่
  - ใครจะแลกเปลี่ยนสิทธิ์ของพวกเขากับการชดเชย
  - ผลประโยชน์ที่ได้รับและกระบวนการจ่ายค่าชดเชย
  - จะหลีกเลี่ยง เยียวยา หรือชดเชยผลกระทบด้านลบได้อย่างไร
  - จะเกิดอะไรขึ้น หากมีการเปลี่ยนแปลงความเป็นเจ้าของหรือเงินทุน
  - ข้อพิพาทจะได้รับการแก้ไขอย่างไร
  - วิธีที่ชุมชนจะมีส่วนร่วมในการดำเนินการและติดตามตรวจสอบข้อตกลง เช่น การติดตามและประเมินผลอย่างมีส่วนร่วม

ระบบเอกสารสำหรับค่าชดเชย

ระบบการบันทึกค่าชดเชยควรรวมไว้ภายในข้อตกลงที่เจรจา ซึ่งรวมถึงสิ่งต่อไปนี้

- i) ขั้นตอนการระบุ:
  - a. สิทธิตามกฎหมาย ตามจารีตประเพณี หรือของผู้ใช้ที่ดิน
  - b. ผู้มีสิทธิ์ได้รับการชดเชยสิทธิ
- ii) ขั้นตอนการคำนวณและการแจกจ่ายค่าตอบแทนที่ยุติธรรมและเท่าเทียมทางเพศ (ตัวเงินหรืออย่างอื่น) รวมถึงการดำเนินการแก้ไขอันเป็นผลมาจากการประเมินขั้นตอนนี้
- iii) การให้โอกาสที่เท่าเทียมกันแก่ทั้งชายและหญิงในการถือกรรมสิทธิ์ที่ดินสำหรับเกษตรกรรายย่อย

ข้อกำหนดบังคับของ FPIC ระบบบันทึกค่าชดเชย

- ➔ 4.6 การเจรจาใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการชดเชยสำหรับการเสียดินทางกฎหมาย จาริตประเพณี หรือสิทธิของผู้ใช้จะได้รับการจัดการผ่านระบบบันทึกที่ช่วยให้ชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ ได้สามารถแสดงความคิดเห็นผ่านสถาบันตัวแทนของตนเองได้
- ➔ 4.6.4 กระบวนการและผลลัพธ์ของข้อตกลงที่เจรจา การชดเชย และการจ่ายเงิน จะได้รับการบันทึกไว้พร้อมหลักฐานการมีส่วนร่วมของฝ่ายที่ได้รับผลกระทบ และเปิดเผยต่อสาธารณะ

คำแนะนำ

การสืบทอด การถอนทุน และการส่งมอบ

การส่งมอบและการซื้อขายสัมปทานป่าสน้ำมันโดยผู้ประกอบการรายใหม่เป็นความกังวลหลักของชุมชน พวกเขาไม่ได้รับแจ้งเกี่ยวกับการส่งมอบเหล่านี้ก่อนที่มีการทำข้อตกลงการเจรจา ไม่มีความชัดเจนว่าใครเป็นเจ้าของสัมปทานอย่างแท้จริง แนวเขตของสัมปทานจะเปลี่ยนไปหรือไม่ ผู้ถือรายใหม่จะเป็นสมาชิกของ RSPO หรือไม่ ผู้ถือรายใหม่มีความสัมพันธ์ใดๆ กับรายเดิมหรือไม่ ผู้ถือเดิมจะแก้ไขข้อพิพาทที่ค้างอยู่และสนับสนุนข้อตกลงที่มีอยู่หรือไม่ และผู้ถือใหม่จะรับผิดชอบต่อเรื่องเหล่านี้หรือไม่

ด้วยเหตุผลนี้:

- ชุมชนควรได้รับแจ้งถึงความเป็นไปได้และผลที่ตามมาของการส่งมอบให้เร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ก่อนที่ธุรกรรมจะเกิดขึ้น โดยจะเป็นการหารือแบบสามทางกับชุมชน ผู้ชาย และผู้ซื้อ แนะนำให้ปรึกษารัฐบาลท้องถิ่นด้วย
- เป็นไปเพื่อผลประโยชน์ของผู้ซื้อที่ชุมชนจะได้รับรู้อย่างถ่องแท้ถึงข้อพิพาทใดๆ ที่กำลังดำเนินอยู่ในสัมปทานและข้อผูกมัดหรือข้อตกลงใดๆ ที่ค้างอยู่ ซึ่งรวมถึงสิ่งที่ได้ดำเนินการไปแล้วเพื่อแก้ไขปัญหา และวิธีการที่หน่วยงานรับรองจะหาทางปรึกษาชุมชนก่อนจะมีการส่งมอบหรือโอนกรรมสิทธิ์
- ผู้ซื้อควรแจ้งให้ชุมชนทราบถึงความรับผิดชอบของตนในฐานะสมาชิก RSPO ซึ่งแจ้งความสัมพันธ์ (ถ้ามี) ต่อผู้ถือรายเดิม และตกลงกับชุมชนว่าประเด็นใดที่ค้างคาสามารถและไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ นักลงทุนและสถาบันทางการเงินระหว่างประเทศอาจมีข้อกำหนดและมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการถอนการลงทุน สิ่งเหล่านี้จะต้องได้รับการปรึกษาหารืออย่างถี่ถ้วนก่อนการทำธุรกรรมเพื่อให้แน่ใจว่ามีการปฏิบัติตาม
- กรณีที่ความขัดแย้งเรื่องที่ดินมีมาอย่างยาวนานและไม่ได้รับการแก้ไขหรือพิสูจน์แล้วว่าไม่สามารถแก้ไขได้ในอดีต และหากผู้ซื้อไม่เห็นว่าเป็นไปได้ที่จะแก้ไขปัญหานั้นอย่างเหมาะสม ก็เป็นไปได้ไม่น้อยมากที่สุดที่ FPIC จะดำเนินการอย่างเหมาะสมตามหลักการและเกณฑ์กำหนดภายใต้กรอบมาตรฐานที่ RSPO กำหนด

ขั้นที่ 4: การดำเนินการและการติดตามตรวจสอบ

ข้อกำหนดบังคับของ FPIC

การดำเนินการตามข้อตกลง

→ 4.4.6 มีหลักฐานว่าการดำเนินการตามข้อตกลงการเจรจาผ่านกระบวนการ FPIC ได้รับการทบทวนทุกปีโดยปรึกษาหารือกับฝ่ายที่ได้รับผลกระทบ

การติดตามตรวจสอบอย่างมีส่วนร่วม

กระบวนการ FPIC ไม่ได้จบลงด้วยการลงนามข้อตกลงระหว่างหน่วยการรับรองและชุมชนที่ได้รับผลกระทบ เมื่อข้อตกลงได้รับการลงนามโดยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จะต้องได้รับการติดตามตรวจสอบเป็นประจำทุกปีเพื่อให้มั่นใจถึงการนำ FPIC ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนการติดตามตรวจสอบแบบมีส่วนร่วมที่รวมเอาตัวแทนจากทั้งหน่วยการรับรองและชุมชนมาเกี่ยวข้องทำให้มั่นใจได้ถึง การตรวจสอบความถูกต้องของผลลัพธ์เทียบกับข้อมูล และอนุญาตให้มีการปรับเปลี่ยนตามความคืบหน้าของกิจกรรมการพัฒนา เราจะได้รับผลการติดตามตรวจสอบที่น่าเชื่อถือมากขึ้นผ่านการเฝ้าติดตามของชุมชน (รวมถึงตัวชี้วัดที่ชุมชนเลือก) เนื่องจากความรู้ และการใช้ที่ดิน น้ำ และทรัพยากรธรรมชาติ เป็นของชนเผ่าพื้นเมือง

ทีมงานติดตามตรวจสอบอย่างมีส่วนร่วม ควรตรวจสอบว่า:

- มีการปฏิบัติตามข้อตกลงทางกฎหมาย⁴⁹
- มีการให้ค่าตอบแทนทั้งหมด (ที่เป็นตัวเงิน/ไม่ใช่ตัวเงิน) ผลประโยชน์ และบริการต่างๆ เป็นไปตามข้อตกลงที่เจรจาไว้
- มีการติดตามแผนการจัดการทรัพยากร รวมถึงผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหารและน้ำ
- โครงสร้างพื้นฐานเสร็จตามกำหนดเวลา
- ปฏิบัติตามสัญญาจ้างงาน
- หากเกษตรกรรายย่อยได้รับสิทธิ์ สถานที่ กำหนดระยะเวลา การถ่ายโอนการจัดการ และเงื่อนไขการชำระเงินที่ตกลงกันได้ (ราคาและการชำระเงินต้องยุติธรรมและโปร่งใส) จะเป็นไปตามที่ตกลงกัน

รูปที่ 12: รายการตรวจสอบ – ตรวจสอบทุกส่วนของข้อตกลง

คำแนะนำ

ส่วนร่วมของชุมชน

การเพิ่มการมีส่วนร่วมของสมาชิกชุมชนในการเก็บรวบรวมและตีความข้อมูล ทำได้ดังนี้ :

- หากจำเป็น ชุมชนควรอนุมัติแต่งตั้งผู้อำนวยความสะดวกเพื่อช่วยดำเนินการจัดการอภิปรายระหว่างชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และหน่วยการรับรอง
- มีส่วนร่วมกับบุคคลคนเดียว (สมาชิกของชนพื้นเมืองและชุมชนท้องถิ่น) ตลอดกระบวนการติดตามตรวจสอบเพื่อความต่อเนื่องของข้อมูล
  - การตีความข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ควรได้รับการปรึกษาหารือและแบ่งปันกับกลุ่มเปราะบางภายในชุมชน

หมายเหตุ: การเก็บรวบรวมข้อมูล - สามารถอ้างอิงได้จากรูปที่ 8 SEIA - คำแนะนำสำหรับการประเมินและจัดการผลกระทบทางสังคมของโครงการ (หน้า 38)

เพื่อวัตถุประสงค์ในการติดตามตรวจสอบ **ฟอรัมถาวรของชุมชนและหน่วยการรับรอง** (อ้างอิงจากกล่องคำแนะนำ - หน้า 27) สามารถนำมาใช้เพื่อให้แน่ใจว่า:

- เงื่อนไขของข้อตกลงการเจรจาบรรลุผลและส่งมอบตามกำหนดเวลา

⁴⁹ หลักการและเกณฑ์กำหนดของ RSPO (2561) ภาคผนวก 2: แนวทาง – เกณฑ์กำหนด 4.4 หน้า 98

- มีการระบุปัญหาและแก้ไขอย่างทันท่วงทีเพื่อหลีกเลี่ยงการบานปลายไปสู่การร้องทุกข์หรือข้อพิพาท
- มีช่องทางการสื่อสารที่เปิดกว้าง สร้างความไว้วางใจและรักษาความสัมพันธ์อันดีระหว่างหน่วยการรับรองและสมาชิกในชุมชน

กลไกการร้องทุกข์

ข้อร้องทุกข์หมายถึง ปัญญาหรือประเด็นต่างๆ ในวงกว้างเกี่ยวกับชุมชนที่ได้รับผลกระทบในระหว่างกระบวนการ FPIC ซึ่งควรได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสมโดยหน่วยการรับรอง

ข้อกำหนดบังคับของ FPIC

กลไกการร้องทุกข์

- ➔ 4.2 มีระบบบันทึกที่ตกลงร่วมกันในการจัดการกับข้อร้องเรียนและข้อร้องทุกข์ซึ่งดำเนินการและยอมรับโดยทุกฝ่ายที่ได้รับผลกระทบ
- ➔ 4.2.1 (C) ระบบที่ตกลงร่วมกัน เปิดสำหรับทุกฝ่ายที่ได้รับผลกระทบ ระบุข้อพิพาทอย่างมีประสิทธิภาพ ทันเวลา และเหมาะสม รับรองการไม่เปิดเผยตัวตนของผู้ร้องเรียน นักปกป้องสิทธิมนุษยชน โฆษกชุมชน และผู้แจ้งเบาะแส เมื่อมีการร้องขอ โดยไม่มีความเสี่ยงจากการตอบโต้หรือการคุกคาม และปฏิบัติตามนโยบายของ RSPO เรื่องการเคารพนักปกป้องสิทธิมนุษยชน
- ➔ 4.2.2 มีขั้นตอนเพื่อให้แน่ใจว่าฝ่ายที่ได้รับผลกระทบมีความเข้าใจระบบ รวมถึงฝ่ายที่ไม่รู้หนังสือ
- ➔ 4.2.3 หน่วยการรับรองแจ้งให้ผู้ร้องทุกข์ทราบถึงความคืบหน้า รวมถึงเทียบกับกรอบเวลาที่ตกลงไว้ มีผลรายงานและสื่อสารไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง

กลไกการร้องทุกข์ที่มีประสิทธิภาพช่วยสร้างความไว้วางใจระหว่างบริษัทและชุมชนได้ เอื้อต่อกระบวนการ FPIC ที่เป็นประโยชน์ร่วมกัน ด้วยเหตุนี้ ชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้ใช้อื่นๆ จึงควรถูกมองว่าเป็นภาคีในการออกแบบและติดตามตรวจสอบกลไกการร้องทุกข์เหล่านี้ กลไกนี้จะรับทราบ ทบทวน และแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนภายในระยะเวลาที่กำหนด และแจ้งให้ฝ่ายต่างๆ ของข้อร้องเรียนทราบความคืบหน้า

คำแนะนำ

กล่องรับเรื่องร้องเรียน

จัดหากล่องไว้ในหมู่บ้านที่สมาชิกในชุมชนสามารถส่งข้อร้องเรียนได้ ซึ่งจากนั้นจะสามารถนำมาจัดการในฐานะส่วนหนึ่งของการปรึกษาหารือทั่วทั้งชุมชนแทนที่จะเป็นแบบตัวต่อตัว ไม่ควรมีการสอดส่องกล่องรับเรื่องร้องเรียนเพื่อปกป้องชื่อผู้ร้องเรียน แนวทางปฏิบัตินี้สามารถลดความเสี่ยงในการตอบโต้บุคคลที่ยื่นเรื่องหรือตกเป็นเป้าของการร้องเรียน

กลไกการร้องทุกข์ควรได้รับการพัฒนาโดยปรึกษาหารือกับชุมชนเพื่อให้แน่ใจว่าเป็นที่ยอมรับ เกี่ยวข้อง เข้าถึงได้ และนำไปปฏิบัติได้ภายในสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ ควรได้รับการออกแบบโดยคำนึงถึงวิถีที่เหมาะสมทางวัฒนธรรมในการจัดการข้อกังวลของชุมชน แม้ว่าสิ่งนี้จะอธิบายถึงการออกแบบกลไกการร้องทุกข์ในอุดมคติ แต่กลไกการร้องทุกข์อาจขึ้นอยู่กับกลไกที่มีอยู่แล้วที่บริษัทพัฒนาขึ้น ซึ่งปรับให้เหมาะสมกับความต้องการและสภาพแวดล้อมของชุมชนในการพัฒนา

เป็นที่ทราบกันดีว่าในบางสถานการณ์ ชุมชนอาจไม่สนใจที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนากลไกการร้องทุกข์เนื่องจากเหตุผลหลายประการ ในกรณีเหล่านี้ อย่างน้อยชุมชนจำเป็นต้องรับรู้ เข้าใจ และตกลงที่จะใช้กลไกการร้องทุกข์ที่พัฒนาโดยบริษัท

ต้องมีความชัดเจนต่อชุมชนและ/หรือตัวแทนของพวกเขาว่าการร้องทุกข์ใดๆ ที่เกิดขึ้นจะไม่ส่งผลให้เกิดการแก้แค้นหรือการตอบโต้ใดๆ ต่อผู้ร้องเรียน และจะไม่แทนที่สิทธิ์ของพวกเขาในการเยียวยาที่เป็นอิสระในรูปแบบอื่นๆ เช่น การดำเนินการทางกฎหมาย การไกล่เกลี่ย เป็นต้น

ข้อกำหนดบังคับของ FPIC
กลไกการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

- ➔ 4.2.4 กลไกการแก้ไขข้อขัดแย้งรวมถึงทางเลือกในการเข้าถึงคำแนะนำทางกฎหมายและทางเทคนิคที่เป็นอิสระ ความสามารถสำหรับผู้ร้องเรียนในการเลือกบุคคลหรือกลุ่มเพื่อสนับสนุนพวกเขาและ/หรือทำหน้าที่เป็นผู้สังเกตการณ์ รวมทั้ง ทางเลือกให้ผู้ไกล่เกลี่ยที่เป็นบุคคลที่สาม
- ➔ 4.8.1 เมื่อมีข้อพิพาทเกิดขึ้น จะต้องมียุทธศาสตร์การได้มาตามกฎหมายของโหนดหรือเอกสารที่ส่งผลให้มีการจ่ายค่าชดเชยที่ตกลงร่วมกันให้กับทุกคนที่ถือสิทธิ์ตามกฎหมาย จารีตประเพณี หรือสิทธิของผู้ใช้ ณ เวลาที่ได้มา และมอบให้กับฝ่ายต่างๆ ในกระบวนการพิพาท และการชดเชยใดๆ ได้รับการยอมรับอันเป็นไปตามกระบวนการบันทึกหลักฐานของ FPIC
- ➔ 4.8.2 (C) ไม่มีความขัดแย้งในที่ดินในพื้นที่ของหน่วยการรับรอง ในกรณีที่เกิดความขัดแย้งในที่ดิน กระบวนการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่ยอมรับได้ (ดูเกณฑ์ 4.2 และ 4.6) จะถูกนำไปใช้และยอมรับโดยฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ในกรณีของพื้นที่เพาะปลูกที่ได้มาใหม่ หน่วยการรับรองจะจัดการกับข้อขัดแย้งที่ยังไม่ได้แก้ไขผ่านกลไกการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เหมาะสม
- ➔ 4.8.3 ในกรณีที่มีหลักฐานการได้มาผ่านการครอบครองหรือถูกบังคับให้ละทิ้งสิทธิตามจารีตประเพณีและสิทธิของผู้ใช้ก่อนการดำเนินการปัจจุบัน และยังคงมีฝ่ายที่มีสิทธิตามจารีตประเพณีและสิทธิการใช้ที่ดินที่สามารถพิสูจน์ได้ การเรียกร้องเหล่านี้จะถูกตัดสินโดยใช้ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง (ตัวชี้วัด 4.4.2, 4.4.3 และ 4.4.4)
- ➔ 4.8.4 สำหรับความขัดแย้งหรือข้อพิพาทเกี่ยวกับที่ดิน ขอบเขตของพื้นที่พิพาทจะถูกจัดทำเป็นแผนที่มีส่วนร่วมโดยผู้ที่ได้รับผลกระทบ (รวมถึงชุมชนใกล้เคียงที่เกี่ยวข้อง)

การพัฒนาน้ำมันปาล์มสามารถเป็นที่มาของความขัดแย้งที่มีข้อพิพาทเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน การปรึกษาหารือที่ไม่เพียงพอโดยบริษัทกับคนในท้องถิ่น การย้ายถิ่นของชุมชน การดำเนินงานที่ผิดกฎหมาย และการขาดค่าชดเชยสำหรับการตั้งถิ่นฐานใหม่ในกรณีของการย้ายถิ่น

ความขัดแย้งอาจนำไปสู่การย้ายชุมชน การขาดแคลนแรงงาน ปัญหาการเข้าถึงสินค้าและที่ดิน และการบาดเจ็บล้มตาย เกษตรกรรายย่อยที่ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้งก็มีความเสี่ยงเช่นกัน และบางครั้งถูกบังคับให้เปลี่ยนรูปแบบการใช้ที่ดินและพอร์ตพิชผล จัดสรรโครงสร้างแรงงานใหม่ และทำลายทรัพย์สินทางกายภาพเพื่อปกป้องผลผลิต ความขัดแย้งไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อหน่วยการรับรอง และชุมชนโดยรอบเท่านั้น แต่ยังรวมถึงห่วงโซ่อุปทานทั้งหมดด้วย

ด้วยเหตุนี้ RSPO จึงกำหนดให้หน่วยการรับรองจะต้องพัฒนากลไกการแก้ไขข้อขัดแย้งเพื่อจัดการและแก้ปัญหาเหล่านี้ การแก้ปัญหาความขัดแย้งถือเป็นทั้งเครื่องมือสร้างความสัมพันธ์และเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยง กลไกการแก้ปัญหาความขัดแย้งหมายถึงระบบที่จะกระจาย แก้ปัญหา และแก้ไขความไม่ลงรอยกัน การเผชิญหน้าและความตึงเครียดระหว่างหน่วยการรับรองกับชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้ใช้อื่นๆ (บุคคล/กลุ่ม) ในลักษณะที่เป็นประโยชน์และสร้างสรรค์⁵¹ กลไกนี้อาจเข้าถึงได้โดยชุมชนและ/หรือตัวแทนผ่านกลไกการร้องทุกข์ (เช่น การยื่นเรื่องร้องทุกข์) หรือริเริ่มโดยหน่วยการรับรองในกรณีที่ชุมชนไม่ต้องการยื่นเรื่องร้องทุกข์ด้วยตนเองกลไกนี้อาจเข้าถึงได้โดยชุมชนและ/หรือตัวแทนผ่านกลไกการร้องทุกข์ (เช่น การยื่นเรื่องร้องทุกข์) หรือริเริ่มโดยหน่วยการรับรองในกรณีที่ชุมชนไม่ต้องการยื่นเรื่องร้องทุกข์ด้วยตนเอง

หน่วยการรับรองและชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้ใช้ที่ดินรายอื่นๆ ควรทำความเข้าใจและยอมรับขั้นตอนการแก้ปัญหาข้อขัดแย้งล่วงหน้า ซึ่งทำให้ชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้ใช้ที่ดินรายอื่นๆ สามารถนำเสนอข้อพิพาทที่พวกเขาไม่เห็นด้วยออก แนวทางที่แนะนำนอกเหนือจากวิธีอื่นๆ ได้แก่ การเจรจาและการไกล่เกลี่ย

सानเสวนา

⁵⁰ RSPO, FPIC – การแก้ปัญหาความขัดแย้งและ FPIC

⁵¹ นำมาจากการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

เพื่อป้องกันไม่ให้ความขัดแย้งที่มีอยู่ทวีความรุนแรงขึ้น และเพื่อเริ่มต้นกระบวนการแก้ไขปัญหา คู่พิพาทที่มีความขัดแย้งควรมีส่วนร่วมในการสนทนาด้วยความเคารพ ซื่อสัตย์ และเปิดกว้างที่จะเรียนรู้จากกันและกัน เมื่อมีการปลุกฝังความไว้วางใจและความเข้าใจในตอนเริ่มต้นของการสนทนา ปัญหาต่างๆ มีแนวโน้มที่จะได้รับการแก้ไขผ่านการอภิปราย การเปิดสายสื่อสารไว้จะช่วยให้หน่วยการรับรองสามารถระบุและแก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นกันเอง

การไกล่เกลี่ย

การไกล่เกลี่ยเป็นวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เพิ่มโครงสร้างและความเป็นทางการของการเจรจา ข้อพิพาทและความคับข้องใจอาจได้รับการจัดการในฟอรัมที่เป็นทางการน้อยกว่า ต่อหน้าชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้ใช้ที่ดินรายอื่นๆ หน่วยงานปกครอง สมาชิกผู้สูงอายุ หรือหน่วยงานที่คล้ายกัน

ทางเลือกอื่นๆ ได้แก่ การอนุญาโตตุลาการ (บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากฝ่ายต่างๆ ที่มีอำนาจตัดสินใจ) และการวินิจฉัย (ศาลกฎหมายเป็นทางการ)

ตัวแทนจากชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้ใช้รายอื่นๆ อาจทำหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พวกเขาอาจเข้าใจคุณค่าของมุมมองที่เป็นกลางซึ่งตรงข้ามกับบทบาทของที่ปรึกษากฎหมาย/ตัวแทนในนามของชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้ใช้รายอื่น ซึ่งเป็นบทบาทที่สำคัญแต่แยกจากกัน แผนการที่จัดให้มีการไกล่เกลี่ยที่อำนวยความสะดวกโดยบุคคลดังกล่าวมีโอกาสดีกว่ามากที่จะได้รับความเชื่อถือและความเคารพ เนื่องจากบุคคลดังกล่าวมีความน่าเชื่อถือ

การจัดการความขัดแย้งมีอยู่ห้า (5) รูปแบบหลักที่สามารถใช้ได้ ได้แก่ การบูรณาการ การบังคับ การครอบงำ การหลีกเลี่ยง และการประนีประนอม อย่างไรก็ตาม ความเหมาะสมของการใช้รูปแบบเหล่านี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์และเกณฑ์หลายประการที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของความขัดแย้ง สำหรับข้อมูลเพิ่มเติม โปรดดูที่ *การแก้ปัญหาความขัดแย้งเพื่อสนับสนุนการผลิตน้ำมันปาล์มอย่างยั่งยืน*⁵²

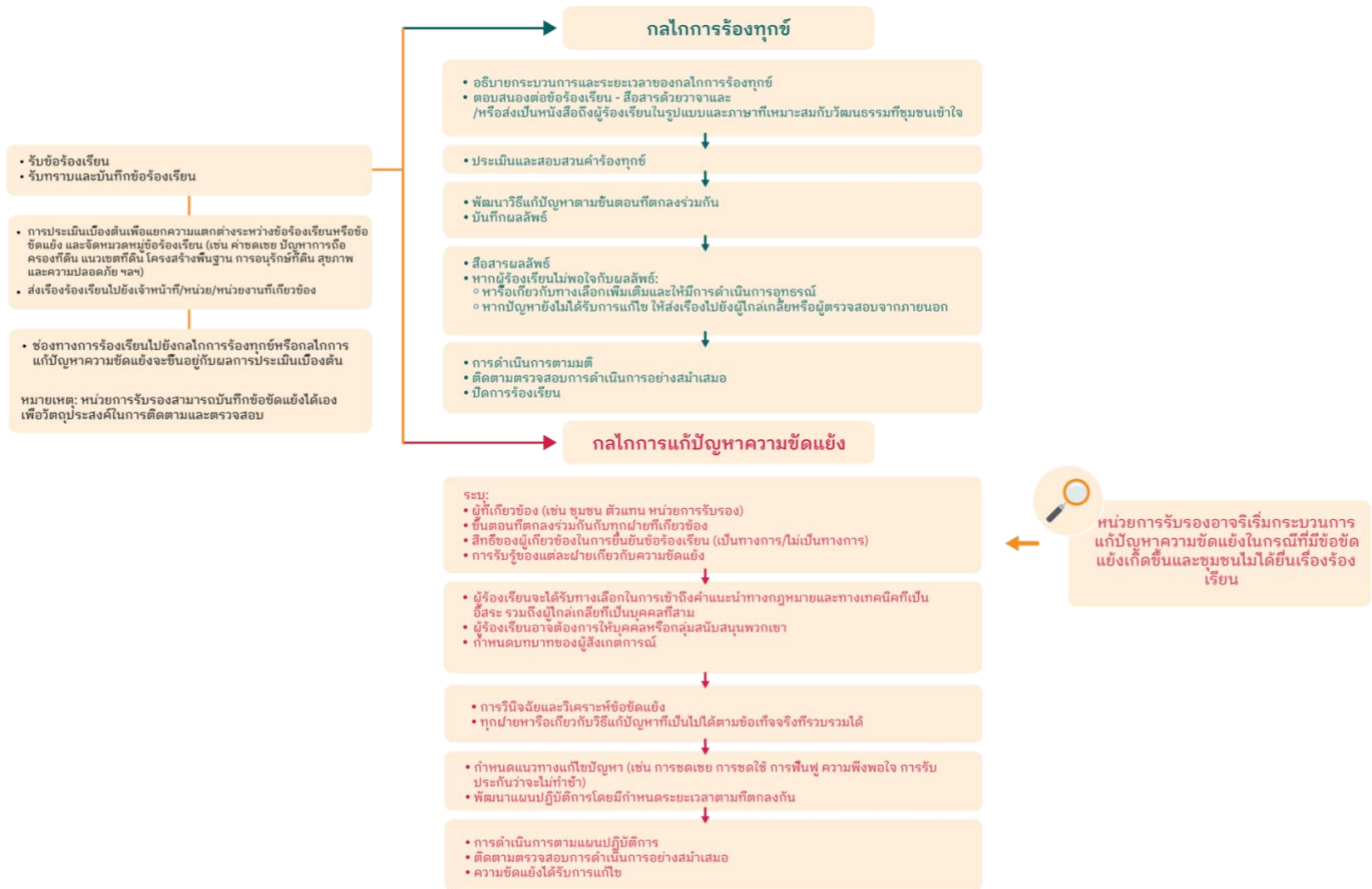
การดำเนินกลไกร้องทุกข์และกลไกแก้ปัญหาความขัดแย้ง

องค์ประกอบสำคัญบางประการที่ควรรวมไว้:

- บทนำ
  - วัตถุประสงค์และเป้าหมายของกลไก
  - การระบุว่ามีผู้ใช้กลไก
- ขอบเขตของกลไก
  - ขอร้องเรียนประเภทใดที่อยู่ภายใต้กลไกนี้ (เช่น สิทธิในที่ดิน ค่าชดเชย แนวเขตการพัฒนา การปกป้องพื้นที่ที่มีคุณค่าสูงต่อการอนุรักษ์/พื้นที่ที่มีการกักเก็บคาร์บอนสูง (HCV/HCS) ข้อกำหนดที่ละเมิดในข้อตกลงการเจรจา เป็นต้น)
  - ประเภทใดบ้างที่ไม่รวม (เช่น ขอร้องเรียนที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของหน่วยการรับรอง และ/หรือที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของบริษัท)
- วิธีแจ้ง/ยื่นการร้องเรียน
  - การร้องเรียนในรูปแบบใดที่เป็นที่ยอมรับ (เช่น แบบฟอร์มมาตรฐาน, แพลตฟอร์มดิจิทัล (แอปพลิเคชัน), จดหมาย, อีเมล, ลีดคูป, โดยวาจา)
หมายเหตุ: อาจมีเหตุผลในการออกแบบกลไกที่อนุญาตให้มีการร้องเรียนด้วยวาจา
(เช่น การขาดความรู้หนังสือของสมาชิกในชุมชนบางคน)
  - อะไรคือข้อมูลสำคัญที่ควรรวมไว้ในคำร้องเรียนที่ยื่น (เช่น การร้องขอการรักษาความลับ/การไม่เปิดเผยชื่อ ชื่อเต็มของผู้ร้องเรียน (บุคคล/องค์กรที่เป็นตัวแทน) รายละเอียดการติดต่อ คำอธิบายของการร้องเรียนโดยละเอียด รวมถึงวันที่และเวลา และหลักฐานสนับสนุนการร้องเรียน หากมี)
  - จะส่งเรื่องร้องเรียนได้อย่างไร ช่องทางต่างๆ มีอะไรบ้าง (อีเมล สำนักงาน สายด่วน ส่งเอกสารถึงมือเจ้าหน้าที่ภาคสนาม) สำหรับรูปแบบการร้องเรียนแต่ละรูปแบบ
  - การร้องเรียนถูกส่งถึงใคร และดำเนินการโดยใคร (เช่น เจ้าหน้าที่รับเรื่องร้องทุกข์)
  - การกำหนดเวลาดำเนินการและรายละเอียดแต่ละขั้นตอนของกระบวนการ (เช่น อะไร ที่ไหน ใคร เมื่อไร และอย่างไร)
- แหล่งข้อมูล
  - เจ้าหน้าที่ - พนักงานที่ผ่านการฝึกอบรมหรือทรัพยากรภายนอกที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการสังคมและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งจัดการกับข้อกังวลและข้อร้องเรียนของชุมชน

⁵² นำมาจากการจัดการแก้ปัญหาความขัดแย้งเพื่อการผลิตน้ำมันปาล์มอย่างยั่งยืน (2563)

- ระบบ - ระบบการรับ บันทึก และติดตามกระบวนการ (เช่น บันทึกข้อร้องเรียน บัตรติดตามข้อร้องเรียน)
- กระบวนการ - ขั้นตอนที่เป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับการจัดการข้อร้องเรียนและความรับผิดชอบที่มอบหมายในแต่ละขั้นตอนรวมถึงการกำกับดูแลการจัดการ
- งบประมาณ - ประมาณการ จัดสรร และติดตามค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการข้อร้องเรียน

หมายเหตุ: ในกรณีที่ไม่สามารถหาข้อยุติได้ สามารถร้องเรียนผ่านระบบการร้องเรียนของ RSPO

รูปที่ 13: การดำเนินกลไกร้องทุกข์และกลไกแก้ปัญหาความขัดแย้ง

การเยียวยาทางสังคมสำหรับการสูญเสียพื้นที่ที่มีคุณค่าสูงต่อการอนุรักษ์

ขั้นตอนการฟื้นฟูและการชดเชย (RaCP) (2558)⁵³ ได้รับการพัฒนาขึ้นตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2548 เพื่อให้มีกลไกที่ชัดเจน เป็นทางการ และโปร่งใสในการแก้ไข/ฟื้นฟู และชดเชยการสูญเสียพื้นที่ที่มีคุณค่าสูงต่อการอนุรักษ์ที่อาจเกิดขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะของความล้มเหลวในการประเมินพื้นที่ที่มีคุณค่าสูงต่อการอนุรักษ์ก่อนทำการแผ้วถางที่ดินในอดีต ขณะนี้ RaCP ยังไม่ได้รับความชัดเจนเกี่ยวกับการชดเชยการชดเชย HCV ทางสังคม

อย่างไรก็ตาม หน่วยงานรับรองถูกกระตุ้นให้พิจารณาพื้นที่ที่มีคุณค่าสูงต่อการอนุรักษ์ทางสังคม การดำรงชีวิตแบบดั้งเดิม การปฏิบัติทางวัฒนธรรม อัตลักษณ์และความรู้ของชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้ไ้รายอื่นๆ อันมีความเชื่อมโยงอย่างแยกไม่ออกกับสิ่งแวดล้อมและพื้นที่/ขอบเขต/อาณาเขตของบรรพบุรุษ การสูญเสียความสามารถในการปฏิบัติแบบดั้งเดิมต่อไป (เช่น การล่าสัตว์ การตกปลา การจัดการที่ดิน และการเก็บผลผลิตจากป่าที่ไม่ใช่ไม้) อาจนำไปสู่การลดลงของการถ่ายทอดความรู้ และยังมีผลให้มีการสูญเสียเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ความรู้ การปกครอง และความเชื่อมโยงทางสังคม ดังนั้น การย้ายถิ่นของชนเผ่าพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้ไ้รายอื่นๆ จากพื้นที่ที่มีการกำหนดสิทธิตามจารีตประเพณีหรือสิทธิของผู้ใช้ไว้เป็นเวลานาน อาจมีผลกระทบที่ตามมาอย่างกว้างไกล รวมถึงการสูญเสียของวัฒนธรรมและสังคมที่มีจริยธรรม ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากกลยุทธ์การแก้ไข บริษัทต่างๆ จำเป็นต้องระลึกไว้เสมอว่าไม่มีวิธีแก้ปัญหาใดที่เหมาะสมกับทุกปัญหา และอาจต้องใช้ตัวเลือกต่างๆ ร่วมกัน โดยขึ้นอยู่กับประเภท ความรุนแรง และขนาดของการสูญเสียพื้นที่ที่มีคุณค่าสูงต่อการอนุรักษ์ทางสังคม ดังนั้น ชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้ไ้รายอื่นๆ ควรมีส่วนร่วมในการพัฒนากลยุทธ์การแก้ไขในระยะแรกสุดที่เป็นไปได้ เพื่อหลีกเลี่ยงความไม่ลงรอยกันหรือความคาดหวังที่แตกต่างกันในภายหลัง

เป็นสิ่งสำคัญสำหรับหน่วยงานรับรองในการจัดการการแก้ไขทางสังคมเพื่อฟื้นฟู รักษา หรือปรับปรุง HCVs ทางสังคม: 4, 5 และ 6 ซึ่งพบว่าจำเป็นต้องมี ตัวเลือกสำหรับการแก้ไขอาจรวมถึงการชดเชย การฟื้นฟู การทดแทนหรือการชดเชยทางการเงินสำหรับการจัดหาและ/หรือการเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติหรือแหล่งวัฒนธรรมกับชุมชนที่ได้รับผลกระทบ

การเยียวยาทางสังคมมี 5 (ห้า) ประเภทโดยทั่วไป⁵⁴ ที่สามารถพิจารณาเลือก:

- I. การซ่อมแซม – การฟื้นฟูสถานการณ์หรือเงื่อนไขก่อนกิจกรรมการพัฒนา
    - ตัวอย่าง: ส่งคืนที่ดินพิพาทให้กับชุมชน ฟื้นฟูการเข้าถึงทรัพยากร ข้อตกลงที่จะระงับการดำเนินการอย่างถาวรในพื้นที่พิพาท และ/หรือดำเนินการตามข้อตกลงการเจรจาใหม่ที่เกี่ยวข้องกับข้อกำหนดทั้งหมดของกระบวนการ FPIC
  - II. การชดเชย – การให้และ/หรือการจ่ายเงินที่เหมาะสมตามสัดส่วน (เป็นเงินหรือไม่ใช่เงิน) เพื่อยอมรับว่ามีการสูญเสียและความเสียหายที่ประเมินได้
    - i. เป็นเงิน – จ่ายเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายโยชนในที่ดินและ/หรือการสูญเสียการดำรงชีวิตและ/หรือรายได้ให้กับบุคคลที่มีสิทธิ (เช่น ชุมชนส่วนรวมแทนที่จะเป็นเฉพาะบุคคลสำหรับการร้องทุกข์หมู่)
    - ii. ไม่ใช่เงิน – ทางเลือกอาจรวมถึง (หากเป็นไปได้): การตัดตอนที่ดิน การแลกเปลี่ยนที่ดิน ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการถือครองที่ดิน เปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการเช่าหรือสัญญาเช่าที่ดิน การจัดสรรที่ดินให้เกษตรกรรายย่อย การจัดการร่วม การถือหุ้นของชุมชน การพัฒนาชุมชน และการชดเชยผ่านการให้บริการ โครงสร้างพื้นฐาน หรือความช่วยเหลืออื่นๆ
  - III. การฟื้นฟู – มีการบูรณะเพื่อรักษาสภาพและอนุรักษ์ระบบนิเวศ
    - ตัวอย่าง: การปลูกป่าทดแทนในพื้นที่ริมตลิ่งที่ถูกทำลาย
  - IV. ความพึงพอใจ - การรับรู้ถึงการละเมิด การแสดงความเสียใจ การขอโทษอย่างเป็นทางการ หรือวิธีการอื่นๆ ที่เหมาะสม⁵⁵
    - ตัวอย่าง:
      - ขอโทษต่อสาธารณะสำหรับการละเมิด
      - การยุติการละเมิดอย่างต่อเนื่อง
      - การเปิดเผยต่อสาธารณะอย่างสมบูรณ์เกี่ยวกับการสูญเสียพื้นที่ที่มีคุณค่าสูงต่อการอนุรักษ์ทางสังคม
  - V. การรับประกันว่าจะไม่เกิดซ้ำ – มาตรการที่ป้องกันการเกิดซ้ำของการสูญเสียพื้นที่ที่มีคุณค่าสูงต่อการอนุรักษ์ทางสังคมที่เคยเกิดขึ้น
    - ตัวอย่าง: ส่งเสริมกลไกและทบทวนขั้นตอนมาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOP) เพื่อป้องกันและติดตามตรวจสอบการสูญเสียพื้นที่ที่มีคุณค่าสูงต่อการอนุรักษ์ทางสังคม
- ตัวอย่างสถานการณ์การเยียวยาทางสังคมสำหรับการสูญเสียพื้นที่ที่มีคุณค่าสูงต่อการอนุรักษ์ มีดังนี้:⁵⁶
- I. หากครอบครัวเดียวที่ได้รับผลกระทบจากการถางป่าได้สูญเสียไม้ผล (HCV5) ไปแล้ว ครอบครัวอาจตกลงที่จะแก้ไขโดยการปลูกทดแทนแหล่งอาหารทางเลือก หรือการชดเชยเป็นเงินสด หรือทั้งสองอย่างร่วมกัน

⁵³ กระบวนการเยียวยาและชดเชย (2558)

⁵⁴ สำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ, หลักการและแนวปฏิบัติพื้นฐานเกี่ยวกับ สิทธิที่จะได้รับการเยียวยาและการชดเชยความเสียหายสำหรับผู้ตกเป็นเหยื่อของการละเมิดกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศอย่างร้ายแรงและกว้างขวาง มติรับรองโดยสมัชชาสหประชาชาติเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2548

⁵⁵ Jus Mundi, ความพึงพอใจ

⁵⁶ กระบวนการเยียวยาและชดเชย (2558) หน้า 16

- II. หากชุมชนสูญเสียการเข้าถึงพื้นที่ล่าสัตว์ของบรรพบุรุษ (HCV5) ชุมชนอาจตกลงที่จะแก้ไขโดยการฟื้นฟูที่อยู่ของสัตว์ จัดหาทางเลือกในการเลี้ยงปศุสัตว์ หรือการชดเชยเป็นตัวเงิน
- III. หากไม้ผลของบุคคลใด (HCV 5) ถูกแผ้วถางและปลูกป่าล้มน้ำมันโดยไม่ได้รับความยินยอม อาจตกลงที่จะฟื้นฟูพื้นที่อื่นด้วยไม้ผลและชดเชยรายได้ที่สูญเสียไปในระหว่างนั้น
- IV. หากสุสานของชุมชน (HCV6) ถูกเิกอลบเพื่อสร้างทางเข้าพื้นที่เพาะปลูก ชุมชนอาจตกลงที่จะสร้างอนุสาวรีย์เพื่อระลึกถึงผู้ที่ถูกฝังไว้ทั้งหมดและจ่ายเงินชดเชยสำหรับความเสียหาย

จดบันทึก

ความรับผิดชอบต่อสังคมและการฟื้นฟูทางสังคม

ความรับผิดชอบต่อสังคมหากอยู่ในรูปของการสนับสนุนด้านสวัสดิการสังคมขั้นพื้นฐาน จะไม่ใช่รูปแบบของการฟื้นฟูทางสังคม การจัดหาตัวช่วยด้านสวัสดิการสังคม เช่น สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการศึกษา น้ำประปา สุขภาพทางการแพทย์ และโครงสร้างพื้นฐานของหมู่บ้าน ปัจจุบันเป็นส่วนหนึ่งของพันธสัญญาของหน่วยการรับรองที่มีต่อชุมชนท้องถิ่น โดยเป็นส่วนหนึ่งของพันธสัญญาที่กว้างขึ้นในการปรับปรุงความเป็นอยู่ที่ดีและสิ่งแวดล้อม แม้ว่าการดำเนินการนี้อาจมีส่วนช่วยในการพัฒนาชุมชนตามที่ตกลงกันโดยชุมชนท้องถิ่น (ตัวชี้วัด 4.3.1) สิ่งเหล่านี้เพียงอย่างเดียวจะไม่ใช่การฟื้นฟูทางสังคม เนื่องจากความตั้งใจคือการแก้ไข พื้นฟู และชดเชยทางสังคมในการสูญเสียพื้นที่ที่มีคุณค่าสูงต่อการอนุรักษ์ทางสังคม

ขั้นที่ 5: การตรวจสอบยืนยัน

การประเมินภายในของการปฏิบัติตามข้อกำหนด FPIC ของ RSPO

การตรวจสอบยืนยันเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของ FPIC เนื่องจากช่วยให้หน่วยการรับรองสามารถประเมินระดับการปฏิบัติตามข้อกำหนดของ FPIC และประเมินการปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้ข้อตกลงการเจรจาไว้

รายการตรวจสอบด้านล่างเป็นเพียงส่วนหนึ่ง สามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับ:

- i) หน่วยการรับรอง - ให้ดำเนินการตรวจสอบยืนยันภายใน
- ii) ผู้ตรวจสอบ - ให้ตรวจสอบการปฏิบัติตามข้อกำหนด FPIC ของ RSPO ของหน่วยการรับรอง

ขั้นตอนในกระบวนการ FPIC ของ RSPO	หลักฐาน	วัตถุประสงค์
ก) การเตรียมการและการสืบหาข้อมูล	i. การสำรวจทางสังคม	ระบุชุมชนเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้ใช้อื่นๆ ที่อาศัยอยู่ในและบริเวณรอบๆ การพัฒนาที่นำเสนอเพื่อระบุชุมชนที่ได้รับผลกระทบ
	ii. การศึกษา/สำรวจการถือครองที่ดิน	ให้แน่ใจว่าหน่วยการรับรองมีความเข้าใจในระบบท้องถิ่นและการถือครองที่ดิน รวมถึงการครอบครองที่ดินตามจารีตประเพณีหรือไม่เป็นทางการ
	iii. บันทึกการประชุม	มีหลักฐานการปรึกษาหารือของหน่วยการรับรองกับชุมชนเพื่อพิจารณาการเป็นตัวแทนและสื่อว่าชุมชนมีสิทธิ์ที่จะ "ปฏิเสธ" ในขั้นตอนใดๆ ในกระบวนการ FPIC (ตั้งแต่การหารือเบื้องต้นจนถึงการลงนามในข้อตกลง)
	iv. หนังสือสัญญาข้อตกลง	มีหลักฐานแสดงการยอมรับตัวแทนที่ได้รับเลือกจากชุมชน (ถ้ามี)
ข) การประเมิน	i. รายชื่อเจ้าของที่ดิน	กำหนดเจ้าของที่ดินตามกฎหมายหรือตามจารีตประเพณี และยืนยันชุมชนที่ได้รับผลกระทบทั้งหมด
	ii. การทำแผนที่แบบมีส่วนร่วม: a) ฉบับร่าง b) ฉบับได้รับการรับรอง	มีหลักฐานแสดงขอบเขตทางกฎหมาย จารีตประเพณี และสิทธิ์ของผู้ใช้ที่ดิน และ/หรือพื้นที่ที่มีการโต้แย้งของชุมชนที่ได้รับผลกระทบ
	iii. หนังสือรับรองจากองค์กรที่เกี่ยวข้อง (องค์กรตัวกลาง, องค์กรพัฒนาเอกชน) ผู้ใหญ่บ้าน หรือหน่วยงานท้องถิ่น	มีหลักฐานสนับสนุนสิทธิอย่างไม่เป็นทางการของชุมชนที่ได้รับผลกระทบเหนือที่ดิน
	iv. รายงานการประเมินผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อมแบบมีส่วนร่วม	กำหนดผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อม (ตามที่ตกลงกับชุมชน) ของการพัฒนาที่นำเสนอของหน่วยการรับรอง
	v. รายงานการประเมินพื้นที่ที่มีคุณค่าสูงต่อการอนุรักษ์แบบมีส่วนร่วม	ระบุคุณค่าด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และ/หรือวัฒนธรรมที่มีนัยสำคัญ หรือความสำคัญอย่างยิ่งยวดในและบริเวณรอบๆ การพัฒนาที่นำเสนอ
	vi. รายงานการประเมิน HCV-HCSA แบบบูรณาการ	
	vii. บันทึกแผนที่ การประเมิน และหลักฐานอื่นๆ ที่มอบให้กับชุมชนที่ได้รับผลกระทบ – [b (ii) ถึง (vi)]	มีหลักฐานแสดงว่าชุมชนที่ได้รับผลกระทบได้รับการปรึกษาและแจ้งให้ทราบถึงผลกระทบของการพัฒนาที่นำเสนอ
	viii. บันทึกแผนที่มอบให้กับชุมชนใกล้เคียง [b(ii)]	มีหลักฐานแสดงว่า ชุมชนใกล้เคียงได้รับแจ้งแนวเขตและการอ้างสิทธิ์ในที่ดินของชุมชนที่ได้รับผลกระทบ
	ix. บันทึกการประชุม	มีหลักฐานการให้คำปรึกษาของหน่วยการรับรองกับชุมชนเกี่ยวกับการทำแผนที่และการประเมิน

		x.	การส่งขั้นตอนการปลูกใหม่ (ถ้ามี)	ระบุคุณค่าด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมที่มีอยู่ในการพัฒนาที่น่าเสนอ และเพื่อปกป้อง ติดตามตรวจสอบ และจัดการคุณค่าเหล่านั้นตามมาตรฐานของ RSPO
ค)	การเจรจาต่อรอง	i.	ข้อตกลงสำหรับการเจรจาต่อรองโดยยึดหลักเกณฑ์ FPIC (เช่น หนังสือแสดงเจตจำนง บันทึกความเข้าใจ ฯลฯ)	ตรวจสอบให้แน่ใจว่ากระบวนการเจรจายึดหลักเกณฑ์ FPIC โดยได้รับการตกลงร่วมกัน และจัดทำเป็นเอกสาร ก่อนที่จะมีข้อตกลงกับชุมชนที่ได้รับผลกระทบ
		ii.	บันทึกการประชุมและการปรึกษาหารือ	มีหลักฐานแสดงว่าชุมชนที่ได้รับผลกระทบสามารถเข้าถึงข้อมูลและคำแนะนำที่เป็นอิสระเกี่ยวกับผลกระทบของการพัฒนาที่น่าเสนอและผลที่ตามมาของข้อตกลง
		iii.	ร่างข้อตกลงการเจรจาต่อรอง	มีหลักฐานแสดงว่ามีเจรจาแล้วซ้ำอีกระหว่างหน่วยการรับรองและชุมชนที่ได้รับผลกระทบในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการชดเชย การจัดการแบ่งปันผลประโยชน์ การบรรเทาผลกระทบ ข้อเสนอเรื่องที่ดินและการตัดตอนที่ดิน การระงับข้อพิพาท ฯลฯ
		iv.	ตกลงร่วมกันตามขั้นตอนเพื่อระบุ: a) สิทธิทางกฎหมาย จารีตประเพณี และผู้ใช้ที่ดิน b) บุคคล/กลุ่มภายในชุมชนที่ได้รับผลกระทบซึ่งมีสิทธิได้รับค่าชดเชย	มีหลักฐานแสดงว่ามีขั้นตอนในการ: i) ระบุสิทธิทางกฎหมาย จารีตประเพณี และสิทธิของผู้ใช้และ ii) บุคคล/กลุ่มภายในชุมชนที่ได้รับผลกระทบซึ่งมีสิทธิได้รับค่าชดเชยและผลประโยชน์
		v.	มีรายชื่อบุคคล/กลุ่มในชุมชน ที่ได้รับผลกระทบ ซึ่งมีสิทธิได้รับค่าชดเชย และผลประโยชน์	
		vi.	ข้อตกลงขั้นสุดท้ายและการลงนาม	มีหลักฐานแสดงข้อตกลงที่มีผลผูกพันระหว่างหน่วยการรับรองและชุมชนที่ได้รับผลกระทบ ดังต่อไปนี้: <ul style="list-style-type: none"> ภาคีและผู้แทนในข้อตกลง สถานที่ที่ตั้งและระยะเวลาการพัฒนา พื้นที่จัดสรรตามวัตถุประสงค์ต่างๆ ค่าตอบแทนและสวัสดิการ แก้ปัญหาความขัดแย้ง กลไกการร้องทุกข์ จะเกิดอะไรขึ้นหากมีการเปลี่ยนแปลงความเป็นเจ้าของหรือเงินทุน ข้อกำหนดในการติดตามตรวจสอบ รวมถึงวิธีที่ชุมชนจะมีส่วนร่วมในการดำเนินการและติดตามตรวจสอบข้อตกลง เช่น การติดตามและประเมินผลอย่างมีส่วนร่วม ข้อกำหนดสำหรับการเจรจาใหม่ การต่ออายุ และการยุติข้อตกลง
ง)	การดำเนินการและการติดตามผล	i.	เอกสารและหลักฐานการชดเชยและผลประโยชน์ที่ให้แกบุคคล/กลุ่มภายในชุมชนที่ได้รับผลกระทบซึ่งมีสิทธิได้รับค่าชดเชย	มีหลักฐานแสดงว่าบุคคล/กลุ่มในชุมชนที่ได้รับผลกระทบได้รับการชดเชยตามข้อตกลงขั้นสุดท้ายและลงนาม
		ii.	มาตรฐานการดำเนินกลไกการร้องทุกข์และเอกสารประกอบ	มีหลักฐานแสดงว่าหน่วยการรับรองมีกลไกในการจัดการและแก้ไขข้อร้องเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ทันทีที่ และเหมาะสม กลไกนี้ช่วยให้

			มั่นใจได้ว่าผู้ร้องเรียนจะไม่เปิดเผยตัวตน โดยไม่เสี่ยงต่อการถูกตอบโต้หรือข่มขู่
	iii.	มาตรฐานการแก้ปัญหาความขัดแย้งและเอกสารสนับสนุน	มีหลักฐานแสดงว่ามีการตกลงร่วมกันตามกลไกการแก้ปัญหาความขัดแย้งและระงับข้อพิพาท
	iv.	บันทึกการยอมรับกลไกการแก้ปัญหาความขัดแย้งของชุมชน	
	v.	เอกสารแผนการฟื้นฟูทางสังคม	มีหลักฐานแสดงว่ามีการฟื้นฟูทางสังคมสำหรับพื้นที่ที่มีคุณค่าสูงต่อการอนุรักษ์ HCV ที่สูญเสียไป
	vi.	เอกสารนโยบายสิทธิมนุษยชน	มีหลักฐานที่แสดงว่ามีนโยบายสิทธิมนุษยชน มีการนำไปใช้และได้สื่อสารออกไป นโยบายนี้ห้ามการตอบโต้ต่อนักปกป้องสิทธิมนุษยชนและห้ามการข่มขู่คุกคามโดยหน่วยการรับรองและบริการรับแจ้ง (เช่น กองกำลังรักษาความปลอดภัย)
	vii.	เอกสารหลักฐานแสดงว่ามีการสื่อสารนโยบายสิทธิมนุษยชนไปยังพนักงานและการปฏิบัติงานทุกระดับ	

ภาคผนวก 1: คำแนะนำเกี่ยวกับแนวเขตและแนวกันชนสำหรับ FPIC

ส่วนนี้ให้คำแนะนำสำหรับหน่วยการรับรองในการกำหนดแนวเขตและพื้นที่โดยรอบที่ควรทำการประเมิน เพื่อยืนยันว่ามีชุมชนที่ได้รับผลกระทบภายในแนวกันชนหรือไม่ เพื่อที่จะได้เข้ากระบวนการ FPIC

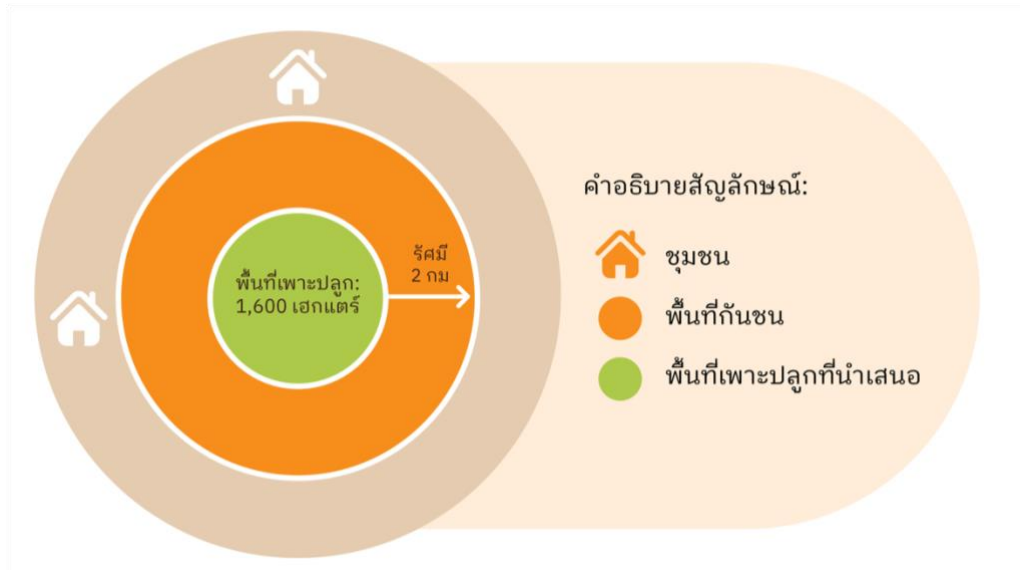
แนวกันชน

100 ฮิต = 1 กม x 1 กม (1000 ม x 1000 ม)

พื้นที่เพาะปลูกที่นำเสนอ (กม ²)	พื้นที่เพาะปลูกที่นำเสนอ (ฮิต ²)	รัศมีของพื้นที่กันชน (กม)
1 x 1	100	0
2 x 2	400	0.5
3 x 3	900	1
4 x 4	1,600	2
5 x 5	2,500	3
6 x 6	3,600	4
7 x 7	4,900	5
8 x 8	6,400	5
9 x 9	8,100	5
10 x 10	10,000	5

ตัวอย่างที่ 1:

สำหรับพื้นที่แปลงปลูก 1,600 เฮกตาร์ รัศมีของพื้นที่กันชนคือ 2 กม. เนื่องจากไม่มีชุมชนอยู่ภายในพื้นที่กันชน จึงไม่จำเป็นต้องมีกระบวนการ FPIC

ตัวอย่างที่ 2

สำหรับพื้นที่แปลงปลูก 900 เฮกตาร์ รัศมีของพื้นที่กันชนคือ 1 กม. มีชุมชนสองแห่งตั้งอยู่ภายในพื้นที่กันชน ด้วยการประเมินที่ดำเนินการร่วมกับชุมชนทั้งสองภายในพื้นที่กันชน หากพบว่าสิทธิในที่ดินได้รับผลกระทบ จะต้องดำเนินการกระบวนการ FPIC

อนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 169 ว่าด้วยชนพื้นเมืองและชนเผ่า (ILO 169)

- ILO 169 กำหนดให้รัฐบาลต้องดำเนินการรักษาหรือโดยสุจริตโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บรรลุข้อตกลง/ฉันทานุมัติ
- ILO 169 กำหนดว่าการตัดสินใจเกี่ยวกับสถาบันของชนพื้นเมืองควรได้รับการเคารพ
- ILO 169 ระบุว่าในการบังคับใช้กฎหมายภายในประเทศจะต้องคำนึงถึงธรรมเนียมปฏิบัติและกฎหมายจารีตประเพณีด้วย
- มาตรา 6 กำหนดให้รัฐบาลปรึกษากับชนพื้นเมืองผ่านองค์กรตัวแทนของพวกเขา เมื่อใดก็ตามที่มีการพิจารณาถึงมาตรการทางกฎหมายหรือการบริหารที่อาจส่งผลกระทบต่อพวกเขาโดยตรง
- มาตรา 15 ระบุว่าสิทธิของชนเผ่าพื้นเมืองในการมีส่วนร่วมในการใช้ การจัดการ และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติบนที่ดินของพวกเขาจะต้องได้รับการปกป้องเป็นพิเศษ
- มาตรา 15 ระบุเพิ่มเติมว่า หากรัฐยังคงความเป็นเจ้าของหรือมีสิทธิในทรัพยากรบนที่ดินของชนพื้นเมือง พวกเขาจะต้องปรึกษากับชนพื้นเมืองเพื่อพิจารณาว่าผลประโยชน์ของพวกเขาจะได้รับผลกระทบอย่างไร ก่อนที่จะดำเนินการหรืออนุญาตให้มีการสำรวจหรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรดังกล่าว
- มาตรา 15 ระบุเพิ่มเติมว่า ชนพื้นเมืองจะต้องมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ของกิจกรรมดังกล่าวและได้รับการชดเชยอย่างยุติธรรมสำหรับความเสียหายใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากกิจกรรมดังกล่าว

ปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิของชนเผ่าพื้นเมือง (UNDRIP)

ไม่มีการบังคับให้ย้ายออก (มาตรา 10)

- ชนพื้นเมืองจะต้องไม่ถูกบังคับให้ย้ายออกจากที่ดินหรือดินแดนของตนโดยปราศจากฉันทานุมัติที่ได้รับการบอกแจ้ง รับรู้ล่วงหน้า และเป็นอิสระ และหลังจากตกลงเรื่องค่าชดเชยที่ยุติธรรมและเหมาะสม หากเป็นไปได้ ให้ทางเลือกในการย้ายกลับถิ่นเดิม

ที่ดินและดินแดน (มาตรา 20 และ 26):

- ชนพื้นเมืองมีสิทธิในที่ดิน ดินแดน และทรัพยากรที่พวกเขาเป็นเจ้าของ ครอบครอง หรือใช้หรือได้มาแต่ดั้งเดิม
- รัฐจะต้องให้การยอมรับและควบคุมทางกฎหมายในที่ดิน ดินแดน และทรัพยากรเหล่านี้ โดยดำเนินการด้วยความเคารพต่อชนบธรรมเนียม ประเพณี และระบบการครอบครองที่ดินของพวกเขา
- ชนพื้นเมืองมีสิทธิในการกำหนดและพัฒนาลำดับความสำคัญและกลยุทธ์สำหรับการพัฒนาหรือการใช้ที่ดินหรือดินแดนของตนและทรัพยากรอื่นๆ ของตน

สิทธิในการชดใช้และแก้ไข (มาตรา 28):

- ชนพื้นเมืองมีสิทธิในการแก้ไขโดยวิธีการที่อาจรวมถึงการชดใช้ค่าเสียหาย หรือเมื่อไม่สามารถดำเนินการได้ ให้มีการชดเชยที่เป็นธรรมและเสมอภาคสำหรับที่ดิน อาณาเขต และทรัพยากรที่พวกเขาเป็นเจ้าของหรือครอบครองหรือเข้ามาแต่ดั้งเดิม ซึ่งถูกริบ ยึด ครอบครอง ใช้ หรือได้รับความเสียหาย โดยไม่ได้รับฉันทานุมัติที่ได้รับการบอกแจ้ง รับรู้ล่วงหน้า และเป็นอิสระ
- เว้นแต่บุคคลที่เกี่ยวข้องจะตกลงกันอย่างเสรีเป็นอย่างอื่น ค่าชดเชยจะต้องอยู่ในรูปของที่ดิน อาณาเขต และทรัพยากรที่มีคุณภาพ ขนาด และสถานะทางกฎหมายเสมอกัน หรือค่าชดเชยเป็นเงินสด หรือค่าชดเชยอื่นๆ ที่เหมาะสม
- รัฐต้องจัดให้มีกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อแก้ไขอย่างเป็นธรรมสำหรับกิจกรรมใดๆ ดังกล่าว และจะต้องดำเนินการที่เหมาะสมเพื่อบรรเทาผลกระทบทางลบด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม หรือจิตวิญญาณ
- ชนพื้นเมืองที่ถูกกีดกันจากหาเลี้ยงชีพและการพัฒนา มีสิทธิได้รับการแก้ไขอย่างเป็นธรรม

การแสดงตนและการไม่เลือกปฏิบัติ (มาตรา 15):

- ขนเผ่าพื้นเมืองมีสิทธิในศักดิ์ศรีและความหลากหลายในวัฒนธรรม ประเพณี ประวัติศาสตร์ และแรงบันดาลใจของพวกเขา ซึ่งควรสะท้อนให้เห็นอย่างเหมาะสมในการศึกษาและข้อมูลสาธารณะ
- รัฐจะใช้มาตรการที่มีประสิทธิภาพ โดยปรึกษาหารือและร่วมมือกับชนพื้นเมืองที่เกี่ยวข้อง เพื่อต่อสู้กับอคติ ขจัดการเลือกปฏิบัติ ส่งเสริมขนัตริธรรม ความเข้าใจ และความสัมพันธ์อันดีระหว่างชนพื้นเมืองและภาคส่วนอื่นๆ ของสังคม

การเป็นตัวแทน (มาตรา 18 และ 19)

- ชนพื้นเมืองมีสิทธิที่จะร่วมตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อสิทธิของตน โดยผ่านตัวแทนที่ได้รับเลือกตามขั้นตอนของตนเอง เพื่อรักษาและพัฒนาองค์กรของชนพื้นเมืองที่ตัดสินใจด้วยตนเอง
- รัฐต้องปรึกษาหารือและร่วมมือโดยสุจริตกับชนพื้นเมืองที่เกี่ยวข้องผ่านองค์กรตัวแทนของพวกเขาเพื่อขอรับฉันทานุมัติที่ได้รับการบอกแจ้ง รับรู้ล่วงหน้า และเป็นอิสระ ก่อนที่จะนำกฎหมายมาใช้หรือดำเนินการทางบริหารที่อาจส่งผลกระทบต่อพวกเขา

จารีตประเพณี ธรรมเนียมปฏิบัติ และสิทธิในการกำหนดอนาคตตนเอง (มาตรา 3, 4, 5, 32, 33, 34):

- ชนพื้นเมืองมีสิทธิในการตัดสินใจด้วยตนเอง โดยสิทธิดังกล่าว พวกเขาสามารถใช้กำหนดสถานะทางการเมืองของตนเองได้อย่างอิสระ และดำเนินการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของตนอย่างเสรี พวกเขาสิทธิในการจัดการตนเองหรือปกครองของตนเองในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการภายในและท้องถิ่นของตน ตลอดจนแนวทางและวิธีการจัดหาเงินสนับสนุนเพื่อภารกิจของตนเอง
- ชนพื้นเมืองมีสิทธิที่จะกำหนดอัตลักษณ์หรือความเป็นสมาชิกของตนตามจารีตประเพณีและธรรมเนียมปฏิบัติของตน
- รัฐต้องหารือและร่วมมือโดยสุจริตกับชนพื้นเมืองที่เกี่ยวข้องผ่านองค์กรตัวแทนของพวกเขา เพื่อขอรับฉันทานุมัติที่ได้รับการบอกแจ้ง รับรู้ล่วงหน้า และเป็นอิสระ จากพวกเขา ก่อนจะมีการอนุมัติให้ดำเนินโครงการใดๆ ที่ส่งผลกระทบต่อที่ดิน หรือดินแดน และทรัพยากรอื่นๆ ของพวกเขา โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา การใช้ประโยชน์ หรือการใช้ประโยชน์จากแร่ธาตุ น้ำ หรือทรัพยากรอื่นๆ
- ขนเผ่าพื้นเมืองมีสิทธิที่จะรักษาและพัฒนาระบบหรือสถาบันทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของตน มีความมั่นคงในความริเริ่มในวิถีการดำรงชีวิตและการพัฒนาของตนเอง มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเศรษฐกิจแบบดั้งเดิมและกิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่นๆ ทั้งหมดของตนอย่างเสรี

เพิ่มเติม, มาตรา 11, 19 และ 29 อ้างถึง ฉันทานุมัติที่ได้รับการบอกแจ้ง รับรู้ล่วงหน้าและเป็นอิสระ (FPIC)

ภาคผนวก 3: คำถามที่พบบ่อย (FAQs)

จะเกิดอะไรขึ้นหากชุมชน/ผู้ใช้ที่ดินถอนความยินยอมหลังจากการพัฒนาได้เริ่มขึ้น

- ชุมชน/ผู้ใช้ที่ดินมีสิทธิ์ที่จะ "ปฏิเสธ" การพัฒนาในทุกขั้นตอน หากสิ่งนี้เกิดขึ้น หน่วยการรับรองจะต้องทำความเข้าใจว่าการถอนตัวครั้งนี้สอดคล้องกับข้อตกลงที่ตั้งนามหรือไม่ หน่วยการรับรองจะพยายามแก้ไขข้อกังวลของชุมชนและหรือเกี่ยวกับทางเลือกอื่น เป็นไปได้ว่ากลไกการร้องทุกข์อาจเป็นประโยชน์ในการพูดคุยในกรณีนี้

จะเป็นอย่างไรหากรัฐบาลไม่รับรองสิทธิในที่ดินของชุมชน

- หลักการและเกณฑ์กำหนดของ RSPO กำหนดให้สมาชิก RSPO ระบุและจัดทำเอกสารสิทธิ์ (สิทธิ์ตามกฎหมาย สิทธิ์ตามจารีตประเพณี สิทธิ์ของผู้ใช้ที่ดิน สิทธิ์ที่สามารถพิสูจน์ได้) ของเขตพื้นที่เมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้ใช้ที่ดินรายอื่นๆ โดยไม่คำนึงว่าสิ่งเหล่านี้จะได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการจากรัฐบาลหรือไม่
- ควรใช้ความพยายามที่จะรายงานให้หน่วยงานปกครองท้องถิ่นรับทราบถึงข้อกำหนดภายใต้หลักการและเกณฑ์กำหนดของ RSPO ว่าหน่วยการรับรองมีพันธกิจที่จะต้องยอมรับสิทธิ์ที่ไม่เป็นทางการและเป็นสิทธิ์ตามจารีตประเพณีของชุมชนท้องถิ่น แม้ว่าอาจไม่มีหลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์

การปรึกษาหารือ หรือ sosialisasi ในภาษาอินโดนีเซีย เหมือนกับ FPIC หรือไม่

- ไม่ การปรึกษาหารือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในกระบวนการฉันทานุมัติ และจะดำเนินการซ้ำๆ แต่ในตัวเองไม่เพียงพอที่จะแสดงให้เห็นว่ามีการเคารพสิทธิ์ของชุมชนในการให้หรือระงับความยินยอมของชุมชน

การปรึกษาร่วมกับผู้อยู่บ้านเพียงพหรือไม่

- ฉันทานุมัติที่ได้รับการบอกแจ้ง รับรู้ล่วงหน้า และเป็นอิสระ (FPIC) เป็นสิทธิ์ส่วนรวมของชนพื้นเมืองและชุมชนท้องถิ่น จึงไม่ใช่การพยายามไปพบแบบตัวต่อตัว แต่เป็นการปรึกษาหารือในวงกว้าง และผ่านการมีส่วนร่วมของชุมชน หน่วยการรับรองจะเคารพต่อกระบวนการตัดสินใจของชุมชน ชุมชนอาจให้หรือไม่ให้อำนาจการตัดสินใจแก่หัวหน้าหมู่บ้านก็ได้

ชุมชนควรได้รับคำตอบแทนในการมีส่วนร่วมในกระบวนการ FPIC หรือไม่

- ไม่ว่าจะมีการจ่ายคำตอบแทนให้กับชุมชนในการมีส่วนร่วมทำการประเมิน (การถือครองและการใช้ที่ดิน การทำแผนที่แบบมีส่วนร่วม การประเมินผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อม (SEIA) การประเมินพื้นที่ที่มีคุณค่าสูงต่อการอนุรักษ์ (HCV) การประเมินพื้นที่ที่มีการกักเก็บคาร์บอนสูง (HCSA) และการประเมิน HCV-HCSA แบบบูรณาการ) หรือไม่ การปรึกษาหารือและการเจรจาตั้งกล่าวอาจยังเป็นที่น่าสนใจ ในแง่หนึ่ง อาจชักนำสมาชิกในชุมชนให้รู้สึกถูกบังคับหรือเป็นหนี้บุญคุณกับบริษัทด้วยเหตุผลทางวัฒนธรรม สูญเสียความชอบธรรมในชุมชน หรือนำไปสู่การเลือกข้าง การฉวยโอกาส และการทุจริต หรือในอีกแง่หนึ่ง สมาชิกในชุมชนจะให้เวลาและกำลังกับกระบวนการซึ่งมีผลกระทบต่อชีวิตประจำวันและการดำรงชีวิตของพวกเขา การให้ความช่วยเหลือจึงน่าจะเป็นแนวทางปฏิบัติที่ดี
- ด้วยเหตุนี้ จึงอาจเห็นความเหมาะสมที่ชุมชนหรือตัวแทนชุมชนจะรับสินน้ำใจสำหรับเวลาของพวกเขา ไม่ว่าจะกรณีใด การตัดสินใจดังกล่าวจำเป็นต้องทำร่วมกันกับชุมชนโดยรวม จะต้องใส่ใจเพื่อให้นั้นใจว่าการให้คำตอบแทนทำให้มีความโปร่งใส เปิดเผย และเสรี แทนที่จะเป็นการขัดขวางหรือเป็นอคติ คำตอบแทน หากมี จะต้องอยู่ในรูปแบบที่เหมาะสมกับบรรทัดฐานทางวัฒนธรรมและธรรมเนียมท้องถิ่น ซึ่งอาจรวมถึงการบริจาคของบริษัทในรูปแบบต่างๆ แทนที่จะเป็นเงินสด เช่น อาหาร ค่าเดินทางไปประชุม หรือการบริจาคเพื่อทำพิธีกรรมตามธรรมเนียมประเพณี และไม่ควรถายเป็นเงินสด หากชุมชนเลือกการชดเชยเป็นเงินสด การบริจาคมอบให้กับชุมชนโดยรวมแทนที่จะให้เป็นรายบุคคล
- การบริจาคที่ให้กับชุมชนและ/หรือตัวแทนของชุมชนจะไม่ถือเป็นการยอมรับ/ความตกลง หรือการสละสิทธิ์ในที่ดิน

FPIC เป็นสิทธิ์ที่ยั่งยืนหรือไม่

- ไม่ใช่ FPIC เป็นสิทธิ์ส่วนรวมภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ ดังนั้น เจตจำนงของชุมชนส่วนรวมจึงควรมีผลเหนือกว่า ชุมชนเป็นผู้ตัดสินใจเองว่าจะแสดงเจตจำนงอย่างไร เช่น กระบวนการตัดสินใจภายในชุมชน และตัวแทน/องค์กรที่ชุมชนเลือกเอง เพื่อแสดงความคิดเห็นของพวกเขา
- FPIC ไม่ใช่สิทธิ์ส่วนบุคคลที่จะ "ยั่งยืน" ทางเลือกของคนกลุ่มใหญ่ แต่หมายความว่าความคิดเห็นทั้งส่วนน้อยและส่วนใหญ่ต่างมีความสำคัญที่จะต้องทำความเข้าใจ และเป็นความรับผิดชอบของชุมชนที่จะตัดสินใจว่าความคิดเห็นใดจะเหนือกว่าโดยขึ้นอยู่กับกลไกการตัดสินใจของชุมชนเอง

ภาคผนวก 4: ความท้าทายและสรุปความเสี่ยงสะท้อนจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาตามคู่มือนี้

มีการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากแอฟริกา ละตินอเมริกา และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในการจัดทำ “คู่มือฉันทานุมัติที่ได้รับการบอกแจ้ง รับรู้ล่วงหน้า และเป็นอิสระ ของ RSPO (2565)” มีการนำเสนอมุมมองที่กว้างขึ้นเกี่ยวกับวิธีการที่ RSPO จะสามารถมั่นใจได้ว่าสมาชิกของ RSPO ปฏิบัติตามข้อกำหนด FPIC ตามหลักการและเกณฑ์กำหนดของ RSPO ฉบับปี 2561

ข้อความด้านล่างนี้ คือความท้าทายบางประการที่ประสบในการดำเนินกระบวนการ FPIC ตามด้วยเสียงสะท้อนต่อการจัดการความท้าทายเหล่านี้ โดยยึดตามข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ความท้าทาย: FPIC ไม่ได้ถูกบรรจุเข้าสู่มาตรฐานขั้นตอนการดำเนินงาน (SOP) ของหน่วยการรับรองอย่างเต็มที่ ผู้บริหารและ/หรือเจ้าหน้าที่ภาคสนามในแต่ละวันไม่ได้ตระหนักถึงนโยบาย ข้อกำหนดของ FPIC หรือไม่ได้เตรียมรับมือกับความซับซ้อนของการร้องทุกข์/ความขัดแย้งในพื้นที่ที่กำลังดำเนินอยู่

นโยบายของหน่วยการรับรองควรตรงกับค่านิยมสัญญา

- ก่อนหน้านี้ บริษัทส่วนใหญ่ดำเนินกระบวนการ FPIC แคเพียงการตรวจสอบสถานะหรือผ่านทีมการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูกเท่านั้นเนื่องจากถูกมองว่าเป็นปัญหาการเปิดแปลงปลูกใหม่ ซึ่งหมายถึงว่า สำหรับกรณีการพัฒนาการปลูกปาล์มน้ำมันเกิดขึ้นไปแล้ว FPIC ไม่ได้อยู่ในกระบวนการดำเนินงานมาตรฐานการจัดการรายวัน เพื่อดำเนินการให้ตรงกับข้อกำหนดของ RSPO จึงมีความจำเป็นที่จะต้องรวมข้อกำหนด FPIC ให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วย ปัจจุบันบริษัทบางแห่งได้พัฒนาแนวทางปฏิบัติ กลไกการแก้ปัญหาความขัดแย้ง มาตรฐานขั้นตอนการดำเนินงาน (SOP) ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน สิทธิในที่ดิน FPIC การแก้ไขข้อขัดแย้ง การพัฒนาสังคมและการแบ่งปันข้อมูล เพื่อเป็นแนวทางในการทำกิจกรรมและสร้างปฏิสัมพันธ์กับชุมชนท้องถิ่น
- มีบางกลุ่มได้ขยายข้อกำหนดด้านความยั่งยืนไปยังซัพพลายเออร์ผ่านการตรวจสอบการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอและเป็นระบบ

ปรับปรุงความตระหนักรู้ในกระบวนการ FPIC ระดับภาคสนาม

- สิ่งสำคัญคือต้องเพิ่มความเข้าใจในหลักการและแนวปฏิบัติของ FPIC ในระดับภาคสนามและฝ่ายดำเนินการ รวมถึงมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและเกณฑ์กำหนดของ RSPO ให้มากขึ้น
- ควรมีความพยายามที่จะปรับปรุงความตระหนักรู้ของชุมชนที่ได้รับผลกระทบและองค์กรปกครองท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องในเรื่องข้อกำหนด FPIC ตามหลักการและเกณฑ์กำหนดของ RSPO ปี 2561 ซึ่งจะช่วยให้บริษัทต่างๆ พยายามปฏิบัติตามหลักการและเกณฑ์กำหนด และมั่นใจได้ว่าชุมชนสามารถร้องเรียนและหาแนวทางแก้ไขได้ตามความจำเป็น

เสริมสร้างการฝึกอบรมให้กับเจ้าหน้าที่หน่วยการรับรอง

- ความท้าทายหลักคือต้องทำให้แน่ใจว่าเจ้าหน้าที่ภาคสนามและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องทั้งหมด (โดยเฉพาะผู้จัดการภาคสนาม และพนักงานระดับกลาง) คุณเคยกับข้อกำหนด FPIC ตามหลักการและเกณฑ์กำหนด
- สมาชิก RSPO ควรพิจารณาจัดทำโครงการฝึกอบรมภายในเป็นประจำ เกี่ยวกับ FPIC กฎหมายกรรมสิทธิ์ที่ดิน การได้มาซึ่งที่ดิน และการแก้ปัญหาข้อขัดแย้ง
- จะช่วยได้หากเจ้าหน้าที่ที่มีบทบาทในการใกล้ชิดกับชุมชนมีความเข้าใจในมุมมองที่หลากหลาย ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมและการจัดการความขัดแย้ง ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินกระบวนการ FPIC ง่ายขึ้น
- เจ้าหน้าที่หรือที่ปรึกษาของหน่วยการรับรองต้องมีความตระหนักทางสังคมถึงวัฒนธรรม รวมถึงความเข้าใจผิดที่อาจเกิดขึ้น ตัวอย่างเช่น การชี้ว่าทางวาจา ที่อาจตีความผิดว่าเป็นการให้คำสัญญา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในแง่ของคำตอบแทนที่ได้ตกลงกันไว้

ความท้าทาย: หน่วยการรับรองพยายามพัฒนาแปลงปลูกในพื้นที่ที่มีประวัติความขัดแย้งหรือปัญหาด้านสิทธิมนุษยชน

จำเป็นต้องเพิ่มความตระหนักถึงความสำคัญด้านสิทธิมนุษยชน รวมถึงประเด็นความขัดแย้งในท้องถิ่นมากขึ้น:

- บริษัทต่างๆ ควรดำเนินการตรวจสอบสถานะสิทธิมนุษยชนและความขัดแย้งในพื้นที่ก่อนทำการซื้อกิจการใดๆ เสมอ ปัญหาและแนวทางการแก้ไขอาจแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ การทำความเข้าใจประวัติศาสตร์และบริบทท้องถิ่นเป็นขั้นตอนที่สำคัญ เมื่อมีการระบุความขัดแย้งที่มีอยู่ หน่วยการรับรองควรขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่นด้านสิทธิมนุษยชนและผู้เชี่ยวชาญด้านการทำกระบวนการ FPIC เพื่อขอจัดปัญหาเหล่านี้

มีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นกับองค์กรพัฒนาเอกชน:

- เป็นสิ่งสำคัญสำหรับหน่วยการรับรองในการ:
  - ระบุองค์กรพัฒนาเอกชนหลักที่ทำงานในพื้นที่เฉพาะและมีส่วนร่วมกับองค์กรพัฒนาเอกชนเหล่านี้ เนื่องจากองค์กรพัฒนาเอกชนหลายแห่งสามารถให้ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน และความเชี่ยวชาญในกระบวนการ FPIC แก่พื้นที่เฉพาะได้
  - ทำความเข้าใจว่าองค์กรพัฒนาเอกชนยังมีบทบาทสำคัญในการเป็นที่ปรึกษาและเป็นกระบวนการให้กับชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น และผู้ใช้ที่ดินรายอื่นๆ ในกระบวนการตัดสินใจ สิ่งสำคัญคือต้องเข้าใจบทบาทขององค์กรพัฒนาเอกชนเพื่อให้แน่ใจถึงการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

- ควรตรวจสอบให้แน่ใจว่าชุมชนท้องถิ่นได้รับพื้นที่ในการสื่อสารกับตัวแทนของชุมชนและที่ปรึกษาที่พวกเขาเลือก การสื่อสารที่ชัดเจนมากขึ้นกับชุมชนจะสามารถช่วยจัดปัญหาเรื่องความไว้นี้ให้ชัดเจนขึ้นที่อาจนำไปสู่ความขัดแย้งได้ ตัวอย่างเช่น เมื่อองค์กรพัฒนาเอกชนถูกมองว่าพูดในนามหรือเป็นตัวแทนของชุมชนโดยไม่ได้รับอำนาจมอบหมายให้ทำ

เข้าใจเกี่ยวกับการสืบทอด:

- เมื่อหน่วยการรับรองได้รับสัมปทาน ต้องทำความเข้าใจว่าชุมชนท้องถิ่นมีความขัดแย้งอยู่หรือไม่ สิ่งนี้เป็นการเปิดโอกาสในการใช้ความสามารถในการมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชนท้องถิ่น ซึ่งอาจไม่รู้ถึงผู้ถือสัมปทานรายใหม่
- หน่วยการรับรองควรแนะนำตัวเองกับชุมชนท้องถิ่นที่ตั้งอยู่ใกล้แหล่งใหม่โดยเร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และควรถ่ายทอดกระบวนการ FPIC รวมถึงขั้นตอนการร้องทุกข์ และอื่นๆ ซึ่งจะเปิดให้โอกาสในการสร้างความสัมพันธ์ และเมื่อมีความขัดแย้งอยู่ ก็จะเป็นช่องทางให้จัดการกับปัญหาได้

ความท้าทาย: ความหลากหลายทางชีวภาพและสิ่งแวดล้อมที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมไม่ได้รับการระบุอย่างเพียงพอในการประเมินผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อม (SEIA) การประเมินพื้นที่ที่มีคุณค่าสูงต่อการอนุรักษ์ (HCV) และการประเมินผลรวมพื้นที่ที่มีคุณค่าสูงต่อการอนุรักษ์และพื้นที่ป่าที่มีการกักเก็บคาร์บอนสูง (HCV-HCSA)

ควรตรวจสอบให้แน่ใจว่าชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมิน:

- การประเมินผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อม (SEIA) และการประเมิน HCV-HCSA แบบบูรณาการ ควรรวมเอาชุมชนท้องถิ่น และความสนใจและการใช้ที่ดินที่หลากหลายซึ่งชุมชนใกล้เคียงแต่ละแห่งอาจรวบรวมได้ ซึ่งรวมถึงผลประโยชน์ของกลุ่มเปราะบาง หน่วยการรับรองควรตรวจสอบให้แน่ใจว่าที่ปรึกษาที่ได้รับรางวัลจ้างทำการประเมินเหล่านี้มีความเชี่ยวชาญเพียงพอในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชุมชน
- หากชุมชนท้องถิ่นไม่ได้มีส่วนร่วมในการประเมินพื้นที่ที่มีคุณค่าสูงต่อการอนุรักษ์ มีความเป็นไปได้สูงที่จะตรวจไม่พบการสูญเสียพื้นที่ที่มีคุณค่าในการให้ปัจจัยพื้นฐาน (HCV 5) และพื้นที่คุณค่าทางวัฒนธรรม (HCV 6) จากการพัฒนาพื้นที่ที่เพาะปลูก

ความท้าทาย: ชุมชนขาดความรู้และ/หรือทรัพยากรที่จะเข้าร่วมอย่างเต็มที่ในกระบวนการ FPIC

อำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูล:

- หน่วยการรับรองต้องมั่นใจว่ามีเวลาและวางแผนเพียงพอสำหรับกระบวนการ FPIC ใดๆ เพื่อให้แน่ใจว่าการแบ่งปันข้อมูลที่เพียงพอและครบถ้วนกับชุมชนเพื่อประกอบการตัดสินใจ ให้เวลาเพียงพอแก่ชุมชนในการประมวลข้อมูลและปรึกษาหารือกันภายในทั้งชุมชน และมีการตัดสินใจร่วมกันโดยผ่านกลไกการตัดสินใจของพวกเขาเอง
- หน่วยการรับรอง ควรอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงการสนับสนุนทางกฎหมายและไม่ใช้ทางกฎหมายที่เป็นอิสระ รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญให้กับชุมชน ควรคำนึงถึงมุมมองเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน ดังนั้น การเชื่อมโยงชุมชนกับแหล่งที่ปรึกษาอิสระ เช่น องค์กรพัฒนาเอกชน หรือ RSPO จึงมีความสำคัญ

เสริมสร้างศักยภาพและให้คำแนะนำแก่ชุมชนท้องถิ่น:

- ควรตรวจสอบให้แน่ใจว่าชุมชนได้รับแจ้งอย่างเพียงพอก่อนดำเนินการจัดหาพื้นที่ปลูก
- หน่วยการรับรอง ควรทำงานอย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานและองค์กรต่างๆ เพื่อให้แน่ใจว่าชุมชนได้รับการแจ้งอย่างเป็นอิสระเกี่ยวกับสิทธิ์และสิทธิโดยชอบของพวกเขา สามารถเข้าถึงที่ปรึกษาทางกฎหมายและรับคำแนะนำทางเทคนิคได้

ความท้าทาย: ข้อกำหนดของ RSPO เข้มงวดกว่าข้อกำหนดของประเทศ ทำให้เกิดความสับสน

RSPO เป็นโครงการการรับรองมาตรฐานโดยสมัครใจ:

- RSPO มีข้อกำหนดที่มักจะเกินกว่าข้อกำหนดของกฎหมายภายในประเทศ
- ในกรณีที่กฎหมายและระเบียบข้อบังคับของประเทศไม่ให้การรับรอง และการคุ้มครองสิทธิของชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่นอย่างเพียงพอ การบังคับใช้สิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศไม่ได้พอ กรอบกฎหมายระดับชาติและระหว่างประเทศไม่สอดคล้องกัน ความสามารถของหน่วยการรับรองในการปฏิบัติตามข้อกำหนดของ FPIC ภายใต้กรอบมาตรฐาน RSPO ก็ยากขึ้นตามไปด้วย
- หน่วยการรับรองควรสนับสนุนความพยายามของ RSPO ในการมีส่วนร่วมกับรัฐบาลระดับชาติ เพื่อให้สิทธิของชุมชนในที่ดินตามจารีตประเพณีและ FPIC ได้รับการเคารพ

ความท้าทาย: การเป็นตัวแทนของชุมชนไม่ชัดเจน หน่วยการรับรองดิ้นรนเพื่อตัดสินว่าใครเป็นตัวแทนของชุมชน

ให้พื้นที่สำหรับการเป็นตัวแทนด้วยตนเองโดยชุมชน:

- หน่วยการรับรองควรหลีกเลี่ยงการพิจารณาตัวแทนชุมชนที่แยกตัวออกมา ทั้งนี้ เพื่อจัดความเข้าใจว่าหน่วยการรับรองกำลังคัดเลือกผู้ที่มีแนวโน้มความสนใจที่สอดคล้องตรงกันกับของตน
- หน่วยการรับรองควรตรวจสอบให้แน่ใจว่าชุมชนได้รับการแจ้งอย่างครบถ้วนเกี่ยวกับสิทธิในการเลือกตัวแทนของตนเองอย่างอิสระ (รวมถึงองค์กร) ผ่านกระบวนการตัดสินใจของตนเอง
- หน่วยการรับรองควรให้ความสำคัญกับการปรึกษาหารือและการจัดทำแผนที่ร่วมกันเป็นคณะ
- หน่วยการรับรองต้องเข้าใจว่าปัญหาที่ติดใจมีการตัดสินใจอย่างไรภายในชุมชน และปรับกระบวนการ FPIC ให้สอดคล้องกับการตัดสินใจของชุมชน

การรวมความหลากหลายของชุมชน:

- การกำหนดตัวแทนชุมชน ชุมชนมักไม่ค่อยนึกถึงการมีตัวแทนองค์กร และบางกรณีอาจมีตัวแทนมากกว่าหนึ่งคน
- ที่ดินส่วนกลางหมายถึงการมีเจ้าของหลายคน กระบวนการและกลไกในการให้ความยินยอมจะต้องนำโดยชุมชน ผู้ปลูกป่าจะต้องเตรียมพร้อมที่จะทำงานร่วมกับธรรมเนียมปฏิบัติของเจ้าของพื้นที่ที่เป็นส่วนกลาง ซึ่งอาจรวมถึงการให้ข้อมูลในหลายรูปแบบ (เช่น การประชุมหลายชุมชน)
- กระบวนการ FPIC ต้องการความรู้เชิงลึกเกี่ยวกับชุมชน และกำหนดว่าความต้องการและความคิดเห็นของกลุ่มไม่ถูกตีความอย่างง่าย ๆ การตัดสินใจจะขึ้นอยู่กับ การตกลงร่วมกันในกระบวนการระหว่างการประชุมกับชุมชน
- ตามแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด การลงนามในสัญญาจะต้องทำในชุมชน

ความท้าทาย: กฎหมายการถือครองที่ดินที่ซับซ้อนและผันแปร ทำให้ผู้ปลูกป่าปฏิบัติตามข้อกำหนดของ RSPO ได้ยาก

ทำความเข้าใจให้กระจ่างขึ้นเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน:

- หน่วยการรับรองมักขาดความชัดเจนเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน และผู้ใช้ที่ดินอาจมีการอ้างสิทธิ์ปลอมแปลงและไม่ชอบด้วยกฎหมายเหนือที่ดิน จึงจำเป็นต้องมีที่ หน่วยการรับรองจะต้องประเมินชุมชนทั้งหมดในบริเวณใกล้เคียงอย่างเพียงพอเพื่อระบุชุมชนที่ได้รับผลกระทบ กระบวนการ FPIC ในหน่วยการรับรองจะต้องมีกระบวนการระบุที่ดินและสิทธิของผู้ใช้ที่ดินด้วย
- จัดทำแผนที่แบบมีส่วนร่วมในช่วงแรกของกระบวนการจัดหาพื้นที่ เก็บข้อมูลสิทธิในที่ดินบางครั้งอาจตกลงกันได้หากจัดสรรเวลาไม่เพียงพอในกระบวนการทำแผนที่แบบมีส่วนร่วม นอกจากนี้ยังต้องมีความชัดเจนในกระบวนการทำแผนที่ว่าต้องดำเนินการอย่างไรในกรณีที่มีการแก้ปัญหาขัดแย้ง หรือเกิดข้อพิพาทขึ้นเกี่ยวกับกรอ้างสิทธิในที่ดินทับซ้อน

แหล่งความรู้เพิ่มเติมที่จำเป็นเกี่ยวกับกระบวนการถือครองที่ดิน:

- กระบวนการถือครองที่ดินมักซับซ้อน ใช้เวลานาน ต้องมีเอกสารทางกฎหมาย และมีความเชี่ยวชาญ/ทรัพยากรเพิ่มเติมที่ชุมชนอาจไม่มี
- ในหลายกรณี ข้อตกลงการใช้ที่ดิน การถือครองที่ดิน และกรรมสิทธิ์ในที่ดินก่อนหน้านี้ บางครั้งไม่ได้มีการบันทึกไว้ (เช่น การส่งต่อผ่านการให้สัญญาทางวาจา)

ความท้าทาย: การสื่อสารและการตีความเกี่ยวกับข้อตกลงการเจรจา

ทำความเข้าใจผลที่จะตามมาข้อตกลงการเจรจาอย่างชัดเจน:

- บางชุมชนอาจเข้าใจว่าข้อตกลงทางวาจามีผลผูกพัน ในขณะที่หน่วยการรับรองและ/หรือรัฐบาลอาจปฏิบัติตามข้อตกลงที่เป็นลายลักษณ์อักษรและลายเซ็นเท่านั้นว่าเป็นทางการและมีผลผูกพัน หน่วยการรับรองควรสนับสนุนชุมชนว่าข้อตกลงทางวาจาทั้งหมดควรทำเป็นลายลักษณ์อักษร
- นอกจากนี้ หน่วยการรับรองควรให้ความกระจ่างแก่ชุมชนเกี่ยวกับข้อตกลงใดๆ รวมถึงผลทางกฎหมายของการลงนามในข้อตกลง

ความท้าทาย: ความขัดแย้งบานปลายและชุมชนจะไม่ยอมรับข้อตกลงในโครงการพัฒนา

ควรทำให้แน่ใจว่าชุมชนมีอิสระในการเลือก:

- หน่วยการรับรองต้องหลีกเลี่ยงการบังคับและการข่มขู่โดยตรง รวมทั้งการกดดันในรูปแบบแฝง เช่น การมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย การใช้แนวทาง “ถ้ารับก็รับเลย ถ้าไม่รับก็ออกไป” ความพยายามซ้ำแล้วซ้ำเล่าเพื่อโน้มน้าวให้ชุมชนให้ตกลงยินยอมแม้ว่าพวกเขาจะกล่าว “ไม่” ไปแล้วก็ตาม และการลงนามในสัญญากับชุมชนโดยที่ชุมชนไม่ได้รับแจ้งอย่างครบถ้วนเกี่ยวกับเนื้อหาและผลที่จะตามมาของข้อตกลงที่ลงนาม

ให้การเยียวยาและการแก้ปัญหาความขัดแย้ง:

- หน่วยการรับรองควรพัฒนากลไกการร้องทุกข์ที่ชุมชนท้องถิ่นสามารถเข้าถึงได้ในกรณีเกิดความขัดแย้งและข้อพิพาท กลไกการร้องทุกข์ควรได้รับการพัฒนา ร่วมกับกับชุมชนเพื่อให้แน่ใจว่ามีความพอใจร่วมกันในกลไกนั้น

- หน่วยการรับรอง ควรมุ่งเน้นการปรับปรุงการนำกระบวนการ FPIC ไปใช้ แบบองค์รวมมากขึ้น และไม่เฉพาะกับการแก้ไขข้อขัดแย้งเท่านั้น แต่ควรพิจารณาเพิ่มเติมการเยียวยาเข้าไปด้วยซึ่งนอกเหนือจากการปรับปรุงเพิ่มเติมในอนาคต (เช่น เรื่องที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรายย่อย พิจารณาการเยียวยาสำหรับพืชผลที่ถูกทำลายไปก่อนหน้านี้เพิ่มเติมไปจากการพิจารณาให้มีเกษตรกรรายย่อยมีมากขึ้น และอื่นๆ)

RSPO is an international non-profit organisation formed in 2004 with the objective to promote the growth and use of sustainable oil palm products through credible global standards and engagement of stakeholders.

www.rspo.org

Roundtable on Sustainable Palm Oil

Unit 13A-1, Level 13A, Menara Etiqa,
No 3, Jalan Bangsar Utama 1,
59000 Kuala Lumpur, Malaysia

Other Offices:

Jakarta, Indonesia
London, United Kingdom
Beijing, China
Bogota, Colombia
New York, USA
Zoetermeer, Netherlands

 rspo@rspo.org

 www.rspo.org